

NÓGRÁDI GÁBOR

A MI KINIZSINK

Nógrádi Gábor

A mi Kinizsink

I. fejezet

Először a páncélzat körvonalai jelentek meg a levegőben. A sodronying apró láncszemei mint pici gázlángok kékesen vibráltak az iskola félhomályos fiziklaboratóriumában. Halványan kirajzolódott a váll, a két kar és a mellkas hatalmas boltozata. A számítógép csendesen kattogott. Az egész helyiséget betöltötte valami lágy zümmögés, amit csak egy erdei tisztáson elheverve, félálomban hallhat az ember...

– Baromi! – suttogta Domi, és lassan égnek állt az a semmi szőke haja. Kábult volt az élménytől. Pedig ő már kezdettől fogva hitt a kísérletben. Pontosabban a bátyjában, Attilában hitt. Szerinte – és most szó szerint idézzük – „Attila akkora majom, hogy még ezt is meg tudja csinálni”. Nagyon tudta tisztelni és csempülni a bátyját.

Attila, az idősebbik Mátyás fiú, némán ült a számítógép előtt. Szeme megbabonázottan meredt a sejtelmes fényekből kibontakozó emberi figurára. Pislantás nélkül nézte a sodronyingbe bújtatott mellkast és a vállakat elborító páncéllemezt. De csak annyi izgalommal, mint az igazi tudósok, akik pontosan tudják, hogy mit keresnek, mégis reszkető, belső lázzal várják a biztos sikert.

– Baromi! – suttogta Domi ismét azzal a hatalmas szókincsével, amit tizenkét év alatt összekapart magának.

Attila és Domi között a műanyaggal borított padlón Braun Gézuka térdepelt. Előrehajolva két kezére támaszkodott, és felcsapott fejjel úgy meredt a kék lángocskákra, mint egy kutya, ha meglátja, hogy a derűs, nyári égből lassan aláereszkedik egy szál kolbász. Épp hogy nem szűkölt a boldog rémülettől. Ő aztán igazán tudta, kinek kell megjelennie, hogyan néz ki a páncélos vitéz! Milyen sisak lesz rajta? Mekkora lesz a kardja? Tudta, hiszen amit a zeréndvári könyvtárban talált Mátyás királyról és a vezéreiről, mindent elolvasott. A regényeket, a mondákat, a népszerű ismeretterjesztő könyveket, de még a kötelező olvasmányokat is!

– A páncél! – sóhajtott a alig hallhatóan, és megszédült. „Csak nem fogok éppen most elájulni?!” – gondolta, és mélyeket lélegzett. Kati doki néni ezt javasolta Gézukának kiskorában, amikor még ájulós volt.

– Ne lélegezz! – sziszegte Domi a szája sarkából, hogy ne kelljen elfordítania a fejét. Azt akarta mondani, hogy „ne lihegj!”, de nem tudhat mindenki magyarul, akinek ez az anyanyelve. Szerencsére Gézuka a parancs ellenére lélegzett. Csak kicsit halkabban.

A lézersugarak sejtelmes csóváiban lassan megjelent a csípő vonala. Lila és kék fényfoltok vilióztak a combok irányába, kergetőztek, egymásba olvadtak és szétváltak újra. Az egész úgy nézett ki, mint egy miniatűr popkoncert, csak zenekar és füst nélkül.

Bí, vagyis Bea, a csoport egyetlen nőnemű, de szerinte fiúsított tagja, akkorát nyelt, mint egy krokodil, ha találkozik egy eltévedt vízilóval. Ezután rögtön csuklani kezdett. Szépen, egyenletesen csuklott, egész hangokkal, ahogy Márta néni énekórán tanította. „Csuk! – tá-á-á-á. – Csuk! – tá-á-á-á. – Csuk!”

Domi beharapta az alsó ajkát. Ő megmondta, hogy lányt ne hozzanak magukkal. Egy lány vagy csuklik, vagy pisilnie kell. S ha egyiket se csinálja, akkor beszél.

Könyékkal Bea bordái közé dőött.

– Bí! – hörrentette, de a szemét nem vette le a vibráló fényjátékokból kialakuló emberi figuráról. Egy ilyen bökésért hétköznapi körülmények között a lány letépte volna Domi koszos fülét, de most örült, hogy a csuklása abbamaradt. Rezenetlenül, kiguvadt szemekkel figyelte a halványan felsejlő alsó végtagokat.

– Mi lesz, ha meztelen? – susogta a fiú (le nem tépett) fülébe. Domi ekkora butaság hallatán idegességében elröhintette magát.

– Felül páncél, alul semmi? Bírnád, mi!
– Hülye! – susogta a kislány előremeredve, mert tényleg *bírta volna*. De a figura nem volt meztelen. Páncélzat borította mindenütt. Az ölét, a combjait, de még a lábszárán is hajlított vaslemezek fénylettek kékesen.

A csodát leső kis csoport ötödik tagja, Holló Dénes, törökülésben a földön ült. Egyenes háttal, emelt fővel, moccsatlanul és némán nézte a jelenséget. Izmos felsőtestén sárga trikó feszült. A trikón felirat vöröslött: Zeréndvári Kinizsi. Dénes arcán nem látszott izgalom, Nem mintha őt nem döbbsentette volna meg a látvány. De egy fiú, aki apa nélkül, két kistestvérrel és egy örökké fáradt anya mellett nő fel, hozzászokik a váratlan eseményekhez. Amilyen például a tele pelenka, a pénztelenség vagy az anyai sírás. Egyébként is: a sportember fegyelmezett.

Dénes lábainál a társaság öt és feledik tagja hevert: Pat, a vizsla. Mellső lábait előrenyújtva, fejét a lábai közé szorítva bámult a különös fények felé, Braun Gézukához hasonlóan. Időnként halk, morranó hangot adott ki, és az ínye fenyegetően felemelkedett. Ilyenkor Dénes végigsimította a fejét, és a kutya megnyugodott. Pat, azaz Patrícia Delaware, Hollóék házőrző ebe és családtagja volt.

A páncélos vitéz alakja már jól láthatóan vibrált a zümmögő műszerek között. Talpától a nyakáig vasba öltözött derengett a hatalmas test. Már csak a vitéz feje hiányzott. A feje, az arca, a tekintete, amely a legnehezebb feladat volt az egész újjáélesztési kísérletben. Kinizsi Pálról, Mátyás legendás hadvezéréről sajnos ötszáz évvel ezelőtt nem készült elegendő fotó.

Ha már a nagy titokzatoskodások közepette elkottyantottam, hogy tulajdonképpen egy történelmi újjáélesztési kísérlet kellős közepébe huppantunk eme igaz történet kezdetén, illene arról is szólni, hogy kik, miért és hogyan támasztanak fel egy rég megholt vitézt. No meg, hogy egyáltalán lehetséges-e efféle csodatétel, vagy csak a pihent agyú író találja ki az ifjabb és butábbnak gondolt olvasók elkábítására.

Hogy ez utóbbi kérdés megválaszolásával kezdjük – kezdjük az utóbbival.

A Washingtonban megjelenő New Hazjudosh Magazin 1986. február...

(Bocsánat! Itt most egy „abszolút” tudományos magyarázat következik! Aki nem kíváncsi rá, vagy nem kedveli az efféle „abszolút” tudományos magyarázatokat, az lapozzon tovább oda, ahol folytatódik az izgalmakban bővelkedő cselekmény.)

Tehát a Washingtonban (USA) megjelenő New Hazjudosh Magazin 1986. február 30-i számában látott napvilágot az első írás arról a fantasztikus kísérletsorozatról, amit a japán Kihyszi és az amerikai Blöffcity egyetemeinek két tudosa, Lódite Magaszaki és K. P. McBux tíz évvel ezelőtt kezdett el a Döphdle-alapítvány* költségén. A gondolat, hogy nagy teljesítményű számítógépek, finomlézeres holográfok és bioaktivizáló deszcillátorok összekapcsolásával újra lehet éleszteni rég meghalt embereket, nem új. Már 1933-ban a Nobel-díjas francia fizikus, Jean-Paul Dilletante is feltételezte, hogy ha az arra alkalmas műszerek majd egykor a kutatók rendelkezésére állnak, és megfelelő mennyiségű és minőségű adattal rendelkezünk a feltámasztandó személyekről, lehetővé válik az újjáélesztés. A módszer lényege, hogy az adatokat betápláljuk a számítógépbe, és ha a többi szerkezettel összekapcsoljuk, megjelenik az adott személy pontos másolata.

Ez az eszme a harmincas évek elején még hihetetlen lázalomnak tűnt. A *Pletykata* című debreceni hetilapban 1933 júniusában például a következő híradás jelent meg: „Meglépetéssel és némi rémülettel olvastuk a híres francia fizikus, J. P. Dilletante nyilatkozatát. A Nobel-díjas tudós szerint hamarosan bármelyik elhunyt ember újjáéleszthető lesz egy különleges felszerelés segítségével. Bizonyos mértékű öröm mellett, amely nemzeti nagyjaink esetleges feltámasztásának

* Steve Döphdle, a Money Nostra nevű világcég tulajdonosa egymilliárd dollárt hagyott végrendeletében „Az életért!” nevű alapítványra.

szól, szívünket összeszorítja a félelem: vajon ha mindenkit feltámasztunk, aki nekünk kedves, nem lesz-e Magyarországon elviselhetetlen a munkanélküliség? És ami még elgondolkodtatóbb: mi történik, ha ellenségeink, a szomszédos népek is hozzájutnak ezekhez a felszerelésekhez, és felélesztik legnagyobb hadvezéreiket? Vajon szükségünk van minden felfedezésre?”

Érdekes módon a híres fizikus elképzelését leginkább a szovjet tudósok kicsiny csoportja támogatta. Ők kezdetleges műszerekkel, már 1936-ban hozzákezdtek a kísérlethez. A feltámadásra kiválasztott személy I. Iván vagy másképpen: Rettegett Iván cár volt. A kísérlet csak részeredményeket hozott. Az egyik szemtanú özvegye szerint sikerült a cár palástját és a szemét felidézni. A szem néhány másodpercig rémülten nézte a tudósokat, aztán lecsukódott, majd a jelenés eltűnt.

Magaszaki és McBux tehát nem előzmények nélkül látott hozzá a munkához. Már 1982-ben létrehozták a műszerek tökéletes rendszerét. Bármelyik korból bárkit fel tudtak volna éleszteni, ha elegendő ismerettel rendelkeznek az adott személyről. Mikor élt? Mit csinált? Külső és belső tulajdonságok, jellemző szokások és feltételezhető ruházat stb. Mégsem támasztottak fel senkit. Az ok: országaik kormánya nem tudott megegyezésre jutni arra vonatkozólag, hogy ki legyen az első megelevenített személy. A japánok John Lennont, a Beatles együttes meggyilkolt tagját szerették volna ismét az élők között látni, akinek – mint köztudomású – japán hölgy volt a neje. Az amerikaiak pedig nem tudtak dönteni Marilyn Monroe, a híres filmsztár és Adolf Hitler között. Monroe mellett hallatlan népszerűsége és a Kennedy családdal folytatott baráti viszonya szólt. Hitlert pedig azért szerették volna az európai kormányokkal egyetértésben élve látni, hogy bűneiért nyilvánosan elítélhessék és kivégezhessék. Mindenesetre John Lennon feltámadásáról az amerikai kormány szerint szó sem lehetett, mert a lemezei sokkal nagyobb számban fogynak, ha nem él. A halott popzenész a jó popzenész, mint az indián szólás tartja. A vitát nem lehetett eldönteni – írja már említett cikkében a New Hazjudosh Magazin. Ezért határoztak úgy a két állam vezetői, hogy a viták elkerülése végett nem emberi személyiséget élesztenek fel. Választásuk hosszú gondolkodás után Riki-Tiki-Tévire, a híres monguzra esett. Sikerült begyűjteni róla a legfontosabb információkat. Az adatokat számítógépbe vitték, majd 1986 szeptemberében sor került a kísérletre. A megelevenítés aktusán maga az Egyesült Államok elnöke is részt vett. Az újraélesztés mintegy másfél óráig tartott. Riki-Tiki-Tévi, a monguz a maga teljes valóságában megjelent, megharapta az elnököt, aki meg akarta simogatni, aztán pillanatok alatt eltűnt a kutatóintézet hatalmas épületében. Bár az ajtókat azonnal lezárták, félő, hogy a kis állat valahol kibújhatott, és most valamelyik észak-amerikai farmon pusztítja a tyúkokat, ha él még. A kísérlet azonban így is sikeresnek mondható, mert elegendő számú megbízható tanú figyelte meg az eseményeket, az Államok elnökét nem is számítva, akinek a gyűrűsujján hosszú ideig látható volt a harapás nyoma.

Azóta, mint a magyar napilapok is megírták a nyugati lapokra hivatkozva, amelyek a New Hazjudosh Magazin nyomán röpítették világgá a hírt, a két tudós újabb kísérletet készített elő. A részletekről még szinte semmi sem tudható. Az azonban biztos, hogy nem egy újabb állatot, nem John Lennont és nem Marilyn Monroe-t élesztik fel.

A holt személyek újraélesztésének lehetősége tehát tudományos tény. Hogy más országok kutatóközpontjai nem foglalkoznak vele, annak többféle magyarázata van, de elsődlegesen az az ok, hogy a sikeres kísérlet megoldhatatlan jogi és erkölcsi problémákat vet fel.

Például mi történjen akkor, ha újraélesztenek egy királyt, és az visszaköveteli a birodalmát? Vagy mi lesz, ha megelevenítenek egy mártírt, aki az emberiség boldogabb jövője reményében lépett a máglyára vagy a bitófa alá, és feltámadva látja a háborúkat, az éhezést, a butaságot, tehát megtudja, hogy hiába halt meg? És mi történik, ha feltámasztanak egy író, akit száz éve

százezrek olvastak, ma pedig már a könyveit sem adják ki, olyan csapnivalóan rosszak?
Okpzhatk-e ilyen szenvedést a holtaknak? Illetve az élőknek... Vagyis...

Szóval a legjobb, ha a halottakat ott hagyjuk, ahol vannak – döntöttek a különböző kormányok.
– És ha Magaszaki és BcBux felelőtlenül kísérletezgetnek, az a japán és az amerikai kormány lelkiismeretét terhelje.

De térjünk vissza a félhomályos iskolai laboratóriumba, ahol olyan kísérlet folyt egy májusi estén, amelyet (lásd fent!) a zeréndvári gyerekeknél sokkal gazdagabb, hatalmasabb és tudósabb emberek sem vállaltak. És mi több: a látszat szerint sikeres kísérlet! A vastag, páncélingbe burkolt nyak felett sárga, kék és a két színből összekavarodva zöld fényvillanások lobbantak fel. Régi mesékben sűrű, varázslatos erdők koboldjait, apró szellemeit jelenítik meg efféle levegőben repkedő lángnyelvekkel, mintha a Grimm testvérek és Andersen már 150-200 éve is tudták volna, hogy a holográf meg a lézer egykor majd miféle látványosságokat fog teremteni.

– Baromi! – suttozta Domi, mert ennél pontosabb kifejezés még mindig nem bújta ki abból a kevéssé barázdált agyából. Igaz, a többiek még ennyit sem tudtak kinyögni a megdöbbenéstől. Csak bámultak bénán, mint a székely, aki a fiával a vásárban sétálva észrevesz egy teknősbékát. Nézi a sosem látott élőlényt, nézi, nézi, aztán megszólal: „Ilyen állat pedig nincs!”

Bezzeg amíg elképzelték, tervezgették ezt a kísérletet Hollókék hatalmas, elvadult kertjében, megdöbbenésnek, rémületnek halvány árnyéka sem érintette meg őket. Olyanok voltak, mint az első randevúra siető kiskamasz, akinek tombol a fantáziája. Elképzeli, hogy mit fog csinálni, mit fog mondani és mit fog megfogni. Aztán a tett színhelyén csak néz, mint a moziban, és a legszívesebben laposkúszásban indulna a mami irányába, hazafelé.

Persze mielőtt utánozhatatlanul érzékletes stílusomban lejegyezném, hogy miképpen képzeltek el Mátyás király hős katonájának, Kinizsi Pálnak a feltámasztását, illene – a regényírás szabályai szerint – tájékoztatni a kedves olvasót, hogy miért fogtak bele öten, gyerekek (plusz Pat) ebbe a kockázatos vállalkozásba. És miért éppen Kinizsit választották ki a holtak közül? És egyáltalán! Hogyan képes egy tizennégy éves, általános iskolás fiú, azaz Mátyás Attila, efféle bonyolult kísérlet elvégzésére? Tudja bár a fizikát csillagos ötösre!

És honnan volt a kísérlethez sok drága műszer egy iskolában, ahol a felmosóröngyöt is addig használják, amíg cénákra nem esik szét?

Nem könnyű ezekre a kérdésekre válaszolni anélkül, hogy ne beszéljünk Zeréndvárról, erről a kelet-magyarországi kisvárosról és az utóbbi néhány évben ott történt eseményekről, amelyek úgy vezettek Kinizsi feltámasztásához, ahogy a törött sínek vezetik a vonatot az árokba.

Hagyjuk tehát ott egy kicsinykét a villogó fényekkel teli laboratóriumot, és repülünk el lassú szárnycsapásokkal az alváshoz készülődő kisváros felett. Repülés közben pedig nyitogassuk fel a házak tetejét, s lessünk be alá, miképpen ama régi regényben egy sánta ördög tette kétszáz évvel ezelőtt.

(Persze akit az efféle események leírása nem érdekel, az nyugodtan lapozzon még tovább, ahol az izgalmakban bővelkedő cselekmény folytatódik.)

II. fejezet

Amint elröppenünk az iskola tetejéről (a laboratórium ablakainak fekete elsötétítő függőnyei mögött már készülődik a XX. század legnagyobb csodája), rögtön a városka főútja fölött találjuk magunkat. És micsoda szép, szívet-lelket gyönyörködtető főút az! Kétoldalt jegenyék sorfala áll, mint kivont karddal tisztelgő óriás vitézek serege. A fák között pedig, a házak előtt kicsi ágyások bújnak meg, mind tele virággal. Margaréták? Dáliák? Ilyen magasról, az utcai lámpák halvány fényében nemigen látni pontosan. De annyi így is tudható, hogy a zeréndváriak igen szeretik az ő kis városukat, és nem sajnálják kevés szabad órájukat annak csinosításával tölteni.

Szeretik a főutcájukat. De még hogy szeretnék, ha azt is látnák, amit mi innen a magasból földet és időt átröngenező varázsszemünkkel (mert, mondjuk, az is van nekünk) észreveszünk! Meg ha tudnák azt is, amit mi tudunk! Merthogy feltúrtuk a könyvtárt – Zeréndvár történelmét megismerni – az utolsó kis följegyzésig.

Innen fentről láthatjuk például, hogy éppen az iskola kapuja előtt álló fa gyökerei között egy barna agyagkorsó kicsiny füle rejtőzik. Ki tudja már rajtunk kívül, hogy abban a korszokban egykor vér volt? Ki tudja már, hogy itt, az iskola helyén gyújtottak hatalmas tüzet hétszázötven évvel ezelőtt a tatárok? Itt öltek le egy bárányt áldozati állatul. Itt csurgatták a véré egy korszoba. Itt ivott mindenki egy kortyot a varázslatosnak tartott italból, hogy imigyen erővel töltekezve legyőzzék a *kutya* magyarokat. S mikor körbejárt a korsó, és mindet megitták, itt vágták a földhöz a cserépedényt, hogy összetörjön, és többé senki se ihasson abból, amit a tatár nép fiai a szájukkal érintettek. Sárba verte a cserepeket a száguldó lovak patája, betemette azokat a Nyírségből homokot sodró szél. Elporladtak a törmelékek. Csak ez a fül, ez maradt meg itt a jegenye gyökerei között épségben.

De látunk egy nagyméretű, kopott gránitkövet is az út másik oldalán, Mátyásék udvarában. Félig a földbe fűrődve hever, hátul a kerítés mellett. Ezen szokott Dani diót törni, ha elcsen a kamrából egy zsebre valót, Nem tudja a diótörő, ahogy senki sem Zeréndváron, hogy ezt a gránitot egy török minaret alapjának szánták. Messziről hozatta ide Zeréndvár török ura, Deri bég, hogy Allah dicsőségére minaretből szóljon a hálaének. A köveket magyarok hozták ökrös szekereken. De mikor a törökök odagyűiték megnézni a szállítmányt, a magyarok óvatosan körbevették őket, aztán előkapták subáik alá rejtett fegyvereiket, és rárontottak a turbánosokra. „Aki élve marad vala, Isztambulig szalad vala” – mint a régi históriás ének mondja. Nem is épült Zeréndváron minaret soha! De a kövek itt maradtak, egy részük a templom falát vastagította, más részüket a földbe süllyesztette a történelem. Csak ez az egy, itt a Mátyás család udvarában, ez maradt meg immár három évszázad után, mint tudjuk, diótörési célokra.

Bizony pergethetnénk a történeteket még oldalakon át kút mélyén rejlő mentegombokról, pincék alatt szunnyadó aranypénzekről, meg arról a gyönyörű háromágú gyertyatartóról, amelyet 1817-ben beöntöttek a kisváros harangjába. Ki tudja már Zeréndváron, hogy azzal a gyertyatartóval verte fejbe nemes Hertelendy Ferenc uram az éjszaka rátörő Póka Matyit, a híres betyárt, hogy holtan maradt az ablak alatt, az árva.

Ezek a réges-régi utak meg a környékük minden faluban és minden városban, Brassótól Bécsig, Belgrádtól Budapestig (és azokon is túl) száz meg száz ilyen különös történetet őrző kis törmeléket, tárgyacskát, kacatot őriznek. Kaparjuk csak meg a földet akárhol! Bizonyosan találunk ezt-azt, értéket, limlomot, s már csupán némi tudás meg képzelet kell hozzá, hogy a sorsukat felidézzük. Nem is tudja, min tapicskál, aki csak úgy céltalanul lődörög az utcán.

De hagyjuk a szép zeréndvári főutat, és röppenjünk át ide az iskolával ferdén szemben álló ház fölé. Emeljük fel a tetőt, és lessünk be a szobába. A Mátyás szülők vajon mit csinálnak? Ugyan

mit? Nézik a négyszögletes vibráló fényt: a televíziót. Ebből a vibrálásból azonban nem lesz Kinizsi, csak elfutó képek sora. Mátyás László, a nagy tehetségű Attila és kis szókinső Domi kövérkés apja feltűrt ingujjal szendereg éppen a fotelban. Hirtelen horkant egyet, és felnéz.

– Hol vannak? – kérdezi.

A mama az asztalnál ül, és miközben szorgalmasan jár a kötőtű a kezében, megrántja a vállát.

– Tudom én?!

– Te vagy az anyjuk!

– Te meg az apjuk!

– Nem mondták, hogy...?

– Nem.

– És elengedted...?

– El.

– Tudod, hány óra van?

– Tudom.

– Hány?

– Nem tudom.

Az apa felül, elfordítja a fejét, és megnézi az ágy felett az ingaórát, amely minden negyedórán üt, mint a rosszkedű gyermekek anyukája, ha ideges.

– Te atyáúristen! – horkan fel a családfő, – Mindjárt kilenc óra!

– Már azt hittem, valami baj van – mondja az anya.

Most gyorsan visszatevesszük a tetőt, mert egyetlen dolog egy kezdődő családi veszekedést kikélni. A Mátyás szülők egyébként sem főszereplői a történetünknek. Az ő feladatuk legfeljebb annyi, hogy folyton idegeskedjenek a gyermekeik miatt. Nem valami hálás szerep. Ráadásul egy életen át tart. Repülünk tovább.

Ki tántorog ott a járdán olyan szép, szabályos cikcakkban, faltól a fáig, fától a falig?

Csak nem Sipi tanár úr?!

Ejnye, tanár úr! Már megint többet tetszett inni tíz pohárral, mint kellett volna? Illik ez a történelem nagy tudású professzorához?

Sipi tanár úr most megáll egy sötét kapualj előtt, bólintva köszön, aztán megcsóválja a fejét. Vajon kivel találkozott?

– Ejnye, ejnye, kisfiam – dörmögi szomorúan –, mit keresel te itt ilyen későn? Csak nem zavartak ki?

A tanár úr inog, kérdéseire nem érkezik válasz.

– Tanítottalak én téged? – Csend. – Na, ne sírdogálj! – mondja halk, megbicsakló hangon Sipeki tanár úr, mert tele van szép emberi érzéssel. Aztán lassan feleméli a kezét, és megsimogatja a kukásbödön fedelét.

– Bocsánat! – mondja, amikor észreveszi a tévedést, és emelt fővel tántorog tovább.

Továbbroppenve soktornyú, díszes családi ház fölé érkezünk. Vörös díszteglák borítják a falakat körben, félköríves a bejárati ajtó, és hasonlóképpen boltozatos, cifra tornác húzódik végig az első emeleti szobák előtt. De még az esőcsatorna lemezei is kakasfarkot utánozva kunkorodnak az eresz végén. Egy középkori vár és egy gazdag falusi kúria házasodhatott össze, másképpen ez a torz családiház-fióka sohasem születik meg itt a városi parkkal szemközt. Vajon kié ez a sok pénzzel és kevés ízléssel felépített otthon? Nyissuk csak fel óvatosan a tetőt, hogy az a farkaskutya, amelyik a vaskerítés közelében láncra kötve szundít, ne ugasson.

No, lám! Tudhattuk volna!

Ott áll a szoba közepén a háztulajdonos fekete papucsban, piros csíkos pizsamában, és szónokol.

Pocakját kidönti, kezeivel gesztikulál; alacsony és kopasz, mint egy halott tűzhányó.

Ő Garai Nándor.

Ki az a Garai Nándor?

De hiszen ezzel kellett volna kezdenem az egész történetet! Ha ő nincs, regény sincs. Ha ő nincs, Kinizsi sincs. Ha ő nincs, baj sincs.

Ő ugyanis Zeréndvár nagy hatalmú polgármestere. Ezenkívül a Magyar–Etióp Társaság dísztagja, a Vöröskereszt tiszteletbeli titkára, a Dögkeselyű Kisszövetkezet ellenőrző bizottságának aligazgatója, a Zeréndvári Kinizsi Sportklub elnöke, a helyi állatvédő egyesület védnöke, a Zeréndvár városi bíróság ülnöke, a gimnázium baráti körének döntnöke és még olyan tizenöt cégnek, csoportnak, egyesülésnek, bizottságnak és szövetkezésnek a tagja, irányítója, főnöke, amelyeket már saját maga sem tud felsorolni, hát hogyan tudnánk mi!

Ahogy nemes szerénységgel szokta mondani, amikor szűkebb baráti köre harsány dicséretekkel elhalmozza: „Zeréndvár én vagyok!”

De nézzük csak, kinek beszél most ott a szoba közepén, csíkos pizsamából kikandikáló köldökkel. Hiszen rajta kívül lelket sem látni... No, persze! A tükör előtt áll Garai Nándor ökelme, úgy gesztikulál. De mit mond? Hallgassuk csak!

– ...és gurható, dirálban megszuvalta gebety defért! Palizsnakok! Csiválta tán a drógehorté andeből? Csórani korta! – És kacagni kezd, mint aki valami fantasztikusan vicceset mondott, amittől a hallgatósága is jobbra-balra dől. – Csórani korta! – ismétli, és reng a pocakja a röhögéstől.

Van humora, azt meg kell hagyni!

Én mindenesetre egy szót sem értek az egészből. Persze az ilyen Garai Nándoroknál nem is az az érdekes, hogy mit mondanak, hanem, hogy mit csinálnak. Mert a szájukból úgy nő ki a sok érthetetlen szóvirág, mint erdőben a bolondgomba eső után. Aztán mikor a hallgatók, az emberek elkábulnak az összegubancolódott szavak zuhataga alatt, akkor a szónokok szépen azt csinálják, amit akarnak.

Garai Nándor nagyon érti ezt a mesterséget.

Ha nem értené, miképpen tudná megnyerni Zeréndvár értelmes népét értelmetlenül buta terveihez?

Garai Nándor ugyanis ki akarja vágatni például a főutcán őrt álló jegenyest. „Nálunk is szép széles utca lesz, mint a nagyvárosokban! – szokta a mikrofonba üvölteni, ha a markába kaparint egyet valamilyen gyűlésen. – A fejlődés útjába nem állhat senki! Még a jegenye se! (Itt kell nevetni!) – Aztán a jobb kezét begombolt zakójába akasztja, mint egykor Napóleon, és kénversre fakad. – Poros, falusi utak felett zöröghet a levél meg az ág, de Zeréndváron nem zörög tovább!” (Hosszan tartó taps, amelyet a beosztottjai vezényelnek, villámló szemekkel körbenézve, hogy ki nem tapsol.)

De Garai Nándor nemcsak a fasort akarja megszüntetni. „A fejlődés útjába nem állhat senki!” Szerinte a park is feleslegesen foglalja el a város közepét. A park, ahol gyerek-kocsikat tolnak az anyák. Ahol játszótéren hintázhatnak, homokozhatnak a nagyobbak. Ahol randevút adhatnak egymásnak a kamaszok, ha titkos megbeszél-nivalójuk vagy csókolóznivalójuk akad. Netán csak kedvenc együttesük magnókazettáját akarják meghallgatni közösen, a fűre henderedve. Bokrok, fák, utak, padok, ez a zeréndvári park, ahol a nyugdíjasok is elüldögélnek, és szórakozásképpen elnézik a szibongó gyermekcsapatot. – Ez a park csak az értékes helyet foglalja el fejlődő városunk közepén! – dörgött az egyik nagygyűlésen Garai Nándor. – Nincs kihasználva! Sétálgatni, játszózni másutt is lehet: ott vannak szép utcáink, ott vannak a dróthálóval gondosan körülzárt sportpályák és játszóterek. Arra pedig semmi szükség, hogy a csavargó

fiatalok ott lézengjenek! Erre a célra mi nem fogunk egy parkot fenntartani! Javaslatom: itt a város közepén, a park helyén építsünk egy irodaházat. Már minden nagyobb városnak van irodaháza, csak nekünk nincs. Odafentről a barátaink, ha meglátogatnak bennünket, mind azt kérdezik: miért nincs itt nálatok egy kiemelkedő építmény, ami szimbolizálja a nagyságot? Képzeljék csak el, kedves polgártársaim, egy irodaház, egy tizenöt vagy húszemeletes amely kiemelkedik városunk házainak erdejéből, és már messziről azt jelképezi, hogy Zeréndvár modern és fejlett város, amelyik együtt halad a korral! Kérem, polgártársak, szóljanak hozzá! Minden értelmes javaslatot szívesen hallgatunk. Szóljon, aki ellenzi ezt a monumentalista városfejlesztési programot!

És Garai Nándor elhallgatott.

Nagy csend szállta meg akkor a hallgatóság sorait. Nem mintha mindenki egyetértett volna a barátságosan mosolygó polgármesterrel. De mindegyik tudta, mi rejtőzik a mosoly mögött. Tudták, mi történne, ha felállnának és elmondanák, hogy ők egyáltalán nem akarnak irodaházat a park helyén. És a jegenyefákat se vágják ki, mert attól szép és attól Zeréndvár Zeréndvár, hogy ez a fasor díszíti a főútját. Ezt gondolták, de amit gondoltak, azt hangosan csak otthon vagy szűk baráti körben merték elmondani. Elmorogni. Elsuttogni. Miért csak halkan és sohasem a gyűléseken? Mert mindegyiküknek volt valami félni- vagy félténivalója.

Tobrák bácsi, az asztalos attól félt, hogy Garai Nándor felemelteti az adóját, ha ellene szól. Mi az egy polgármesternek? Légytüsszentés. Tobrák bácsi tehát beharapta a bajusza végét, és még a levegőt is az orrán át vette, nehogy a nyitott száján át kibuggyanjon valami ellenkezés.

Kucsera Zoli, a fiatal és okos állomásfőnök is úgy nézte a cipője orrát, mintha ott valami icike-picike kis videón éppen egy fogvacogtató krimi jelenetei peregnének. „Na, majd éppen én fogom megmondani, hogy hülye vagy, Garai, mint a sötét éjszaka! – gondolta közben magában. – Azt már nem! Én építkezni akarok. Én kértem olcsó építési telket. Ha most felállok, és a toronyházórület ellen szólok, majd akkor kapok telket, amikor Pista bácsi kislányt szül a Rózsi nénitől! – És hallgatott.

Az egyébként nagyszájú Szivornyák Vilma néni is úgy mosolygott a mikrofon mögött terpeszkedő Garaira, mint aki egész életében nem vágyott másra, mint egy égiszű irodaházra. Ajka felett kis szőke bajuszkája ugyan meg-megrezdült az elfojtott dühtől, de ki látja azt olyan messziről? Nem szólhatott. Neki ugyanis azt mondták, hogy harmincévi ígéretes után végre ebben az évben leaszfaltozzák a Tulipán utcát, ahol lakik, és nem kell majd ősztől tavaszig sárban caplatni a boltba. Ha most kiadja, ami a bögyében van, még a dédunokái is a Tulipán utcai sarat fogják dagasztani, ahogy ő Garait ismeri. Így hát csak a fejében kavargott a mondanivalója. „Fordulj fel, Garai Nándor, a neved napján! – mosolygott rendületlenül a polgármesterre. – Ismerlek én téged jól! Nagy ember akarsz te lenni, fölfelé kapaszkodol! Azért kell neked a széles út meg a ház, hogy észrevegyenek ott fenn a nagy fővárosban, osztr főlvigyenek miniszternek vagy mit tudom én, milyen firlefáncnak! Ismertelek én téged már macskanyúzó korodban is, amikor apád, aki tisztességes szabóember volt, a méterrúddal vert el, mert a kerítésre akasztottad a Zsiboráék cicáját. No de jön még kutyára dér!” – Ezt gondolta egyetértően Garaira mosolyogva Szivornyák Vilma néni.

Nem kért szót persze doktor Pankotay, az ügyvéd úr sem, pedig kiváló szónok hírében állott, mióta megmentette Garai Micut a börtöntől. (Garai Mihály-Micu a polgármester fia, aki egy éjszakai mulatozás végén összetörte a zeréndvári étterem berendezését.) Az ügyvéd úr a bíróságon védőbeszédében bebizonyította, hogy a berendezés nagyon el volt már használva, *azért törött össze*. Szinte magától. Végül majdnem az étterem vezetőjét büntették meg, hogy ilyen életveszélyes székek és asztalok között fogadja a kedves vendégeket... Dr. Pankotay lassan

körbefordította a fejét, sűrű sörtehaja az égnek meredt, arcán fénylett az elégedettség leheletvékony zsírja. „Nem mertek jelentkezni, ugye, kutyaütők! – gondolta nagy kevelységgel. – Nem is ajánlom! Garaival itt csak én vehetnem fel a harcot! Mert egyedül én, dr. Pankotay Árpád tudom, miből építette fel azt az ízléstelen tákolmányát a parkkal szemközt. Én tudom, hány építési telket utaltatott ki jogtalanul a rokonainak, hogy aztán azok nevében tízszeres pénzért eladja mindet! Én tudom, hogy a bőrgyár hány teherautója és hány munkása dolgozott neki ingyenesen az építkezésen! Én tudom, mennyi pénzt csúsztatott ez meg az a kezébe, hogy itt legyen vízvezeték, ott legyen csatorna, amott meg út, és hogy ne bontsák le ezt vagy azt a házat az új hivatalok és lakóházak építése miatt. Ha én egyszer kinyitnám a számat!... De nem nyitom. Többet ér az nekem, ha hallgatok. Mert ő tudja, hogy én tudom, amit tudok. És fél tőlem! Tőlem! Értitek, pupákok! Az ujjam köré csavarhatom, amikor akarom! Mióta meg a Micukáját megmentettem a börtöntől, még a székemet is megfűjja, mielőtt leülök nála!” Így fecserészett gondolatban az ügyvéd, miközben megvetéssel hordozta végig savósínű szemét az egybegyűlt sokaságon.

És akkor egy kéz óvatosan a magasba emelkedett.

„Ki meri? – rebtent oda rögtön az emberek tekintete. – Ki mer ujjat húzni a sorssal? Ki unta meg az életét?”

Halk moraj futott végig a termen.

Az a felemelt kéz a Sipeki tanár úr ráncos keze volt.

Az emberek összenéztek. Mit akarhat egy történelemtanár Garai Nándorral szemben? Csak nem részeg megint a Sipeki?

A polgármester is meglepődött. A redők összefutottak a homlokán. A beosztottjaira nézett egy villanásnyi időre, akik *megígérték neki*, hogy senki sem fog jelentkezni a javaslat ellen, de aztán mosoly szivárgott az arcára, úgy intett:

– Tessék, tanár úr! Öné a szó!

Sipeki Béla történelem és magyar szakos tanár felállt. Lassan emelkedett fel a helyéről, mint egy felelősre készülő diák, aki tudja a tananyagot, de nem tudja, milyen hangulatban van éppen a pedagógus. Körülnézett a teremben. A közönség újra felmorajlott. „Te jó ég! Sipi nem részeg!”

– Kedves lakótársak! – kezdte halkán, akadozva a tanár úr. – Úgy érzem, hogy szakterületemből adódóan... Ha valaki nem ismerne, Sipeki Béla magyar–történelem szak... Szóval az általam tanított tantárgyak arra készítetnek, hogy hozzászóljak...

– Csak tessék, tanár úr! – csattant fel Garai hangja, mint egy korbács. – Azért vagyunk itt, hogy minden értelmes véleményt meghallgassunk! Vagy nem?!

– De – bólintott Sipi, és mély lélegzetet vett, mint a kisgyerek vízbe ugrás előtt. – A fejlődés, az egy nagyon fontos dolog a történelemben. És a fejlődés, az építés, mindig együtt jár a pusztítással. De nem mindegy, hogy mit pusztítunk és mit építünk. A polgármester úr ki akarja vágatni a fasort, hogy szélesebb legyen a főút Zeréndváron. Szép gondolat. Szélesebb úton több autó fér el, több autó több vendéget hoz a városba, több vendég több pénzt költ el, és a városunk egyre gazdagabb lesz.

– Na, ugye! – nézett szét Garai Nándor nagy fensőbbiséggel. – Köszönöm, tanár úr, hogy a tudomány oldaláról is megerősíti a tervem jogosságát! Ki akar még hozzászólni?

– Egy pillanat! – emelte fel az ujját Sipeki Béla, mint az iskolában, magyarázat közben szokta. – Még nem fejeztem be! Bár, mint elmondtam, a fasor kivágása okos gondolatból indul ki, de alapvetően butaság és merénylet a városunk ellen.

A terem felmorajlott. Garai elsápadt. Az ügyvéd úgy bámult Sipire, mint Józsi, ha kimegy kisdolgozni a ház mögé, és az úrból jött lények bilit nyomnak a kezébe.

– Mert mi történik, ha kivágjuk a fasort? – lengette meg hosszú mutatóujját a történelem és a magyar nyelv általános iskolai tanára. – Késsel vágunk városunk arcába! Már a nagyapám is azt mesélte ötven évvel ezelőtt, hogy amikor kisgyerek volt,ombokok alatt sétált a főutcán. Talán nem ezek a fák sorakoztak még akkor az út szélén, de voltak fák és ez azt jelenti, hogy a mi városunk mindig testvériségben élt a természettel...

– Jenő! – sziszegte Garai a mellette ülő jegyző felé. – Miért nem nyugdíjaztátok már ezt az idiótát?

A Jenőnek nevezett jegyző csak a szemét meresztgette bocsánatkérően válaszul.

– Ha kivágjuk a fát, városunk arcát rondítjuk el – folytatta Sipeki Béla, és a hallgatóság szeme csillogni kezdett. – Ezenkívül a levegőnket is tönkretesszük. A fa életet lélegzik nekünk, a sok autó, amit átengednénk a városra: halált. Kérdezem én, kedves lakótársak, mit válasszunk? Életet vagy halált?

– Ezt a kérdést talán mégsem lehet így feltenni – csicssergett közbe a jegyző, miközben Garaira pislogott hű kutyaként.

– Jenő fiam, te ülj le! – legyintett rá a tanár úr. – Megint rosszul feleltél. Jobb, ha hallgatsz. Emlékszem rád: te voltál az, aki hetedikben megbuktál történelemből és biológiából. – A jegyző megpróbált láthatatlan emberré változni, de ez most nem sikerült. – A kérdést csak így lehet feltenni: élet vagy halál? Ha azt akarjuk, hogy jöjjenek a vendégek, építsünk utat a város körül. Higgyék el, ők is szívesebben fognak meglátogatni egy tiszta levegőjű, barátságos arcú helységet, mint egy tucatvárost. És ugyanez a véleményem a park megszüntetéséről. A múltat és a levegőt veszi el a várostól, aki a park helyére toronyházat épít. De kérdezem én, minek nekünk a toronyház? Talán nincs elég hely a város körül, hogy emberibb méretű épületeket állítsunk?

Csend lett. De milyen! Tisztán hallatszott, hogy egy légy az ablak szélére mászik, és köhögni kezd a huzatban.

– Ha annyi pénze van a városnak, polgármester úr, hogy szélesebb utat meg toronyházat tervezhetünk, akkor javasolom, fordítsák azt a pénzt szennyvíztisztításra. Mert mindenki tudja, hogy a börgyár szennyvizétől döglének halomra a halak a Sári-tóban! Aki pedig megöli az állatokat, az az embereket öli meg!

Ekkor, mint egy asztal alá rejtett bomba, a teremben kitört a tapsvihár.

Garai Nándor felugrott és úgy kapkodott levegő után, mint a pontyok a Sári-tóban.

– Jenő! – sivitott az asztal alá igyekvő jegyzőre. – Írd fel, kik tapsolnak!

– Talán egyszerűbb volna, ha csak az ügyvéd urat írnám fel... – sipákkolt az egykori bukott diák.

– Miért?!

– Mert ő az egyedüli, aki nem tapsol.

A gyűlés botrányba fűlt.

De nehogy azt higgyük, hogy egy magyar-történelem szakos tanár beszédével és a tapsviharral le lehet mosni a pástról egy Garait! Garai jól tudta, hogy neki lehetősége van a lakosság beleegyezése nélkül is kiirtani a fasort, megszüntetni a parkot, felépíttetni a toronyházat és hagyni a szennyvizet, hadd folyjon a Sári-tóba. Csupán azokat kell meggyőznie, akik a közgyűlésen efféle nagy ügyekben szavazni szoktak: a képviselőket, a vezetőket. És ebben a „meggyőzésben” ő nagymester volt. Kit megfélemlítéssel, kit ajándékkal, kit meg kedvezményekkel állított a maga oldalára.

Csíkos pizsamában, ama esti órában a tükör előtt, mikor a tetőt felemeltük, szintén efféle szavazócsoporthoz előtti beszédre készült.

– ...és gurható dirálban megszuvalta gebety defért! – hadarta, és ismét nevetett. – Csórani korta!

Persze az öt és fél kis összeesküvő ott a fizikálaboratóriumban nem a fasor kivágása és nem is a

park megszüntetése miatt döntött úgy, hogy feléleszti a fekete sereg nagy erejű kapitányát. Nagyobb tétről, nagyobb harcról volt itt szó. Ahogy Sipi tanár úr mondta: életről és halálról.

III. fejezet

A világraszóló kísérlet előtt három nappal hatalmas falragaszok jelentek meg Zeréndvár utcáin.

Figyelem!

Felhívom a lakosság figyelmét, hogy Zeréndvár egészsége és tisztasága érdekében csökkenteni szükségeltetik a városban élő állatok létszámát. Az a káros jelenség, hogy majdnem minden házban kutyát, macskát, sőt esetenként különböző teljességgel haszontalan és csupán a kedvtelést szolgáló állatot tanának (aranyhörcsögöt, tengerimalacot, kanárit), tovább nem engedhető meg. A mai naptól tehát Zeréndvár lakossága érdekében minden olyan állat, amelynek tartása nem jár közvetlen haszonnal, mint például a házőrző kutya és az egérfogó macska, begyűjtendő és egy később kijelölt helyre eltávolítandó. Házőrzőnek számít az az eb, amelyet mindig láncon vagy kötélen tanának. Egérfogónak számít az a macska, amelynek gazdája hetente legalább két elfogott és megfojtott egeret tud a polgármesteri hivatalban felmutatni.

Az állatok begyűjtését az önkormányzat megbízott munkatársai végzik. Munkájuk akadályoztatása szabálysértésnek tekintendő és büntetést von maga után.

*Garai Nándor
polgármester*

Az emberek álltak a falragaszok előtt, és nem hittek a szemüknek. Egymásra pislogtak, hogy a másik is látja-e, amit ők látnak, aztán siettek haza. Hogyne siettek volna! Zeréndváron szerették az állatokat, és nemcsak kutyát meg macskát, de a gyerekek örömeire teknősbékától a papagájig számtalan hobbiállatot is tartottak. Könnyen és olcsón be tudták szerezni ezeket a játszótársakat, hiszen Zuboly bácsi kisállat-kereskedése már harminc éve szolgálta a zeréndvári lakosságot.

A plakátok kiragasztásának napján azonban lehúzták Zuboly bácsi boltjának redőnyét, és kitétek egy hivatalos táblát:

Árusítás betiltva!

A sok állattartó gyerek kétségbeesetten nézte a feliratot. Hol szerezzenek be ezután eleséget a halaknak és a madaraknak? Éhen fog pusztulni az a sok kedves barát!

De hiába sírtak, hiába könyörögtek a szüleiknek. A felnőttek nem tehettek semmit. Garai Nándor nagy úr. A fasort is ki fogja vágatni. A parkot is el fogja törölni a föld színéről. Az állatokat is be fogja gyűjteni. Amit Garai kimond, az törvény. Ellene csak az tegyen, aki megunta békés életét.

– Városunk az ország legtisztább és legegészségesebb városa lesz! – kiabálta mikrofonjába a polgármester, hogy recsegték az utcai hangszórók végig a főutcán. – Nincs többé kutyapiszok az utcán! Nincs többé macskasivalkodás éjjel a tetőn! Nem kaphat fertőzést mindenféle patkányoktól meg egyebektől ezután egyetlen gyerek sem! Kérem a lakosságot, hogy fejlődésünk érdekében támogassa az állatbegyűjtők munkáját. A begyűjtés három nap múlva kezdődik! Éljen Zeréndvár! Éljen a magyar–etióp barátság!

És az állatbegyűjtők, név szerint Kapa Lajos meg Liba Tódor már alig várták, hogy a kis kék színű teherautójukkal, ketrecekkel és dobozaikkal házról házra járva, ha kell, a törvény erejével is, de összeszedjék mindazon élőlényeket, amelyek nem házőrző kutyák, nem egérfogó macskák és nem emberek. Garai Nándor ugyanis megígérte nekik, hogy minden beszállított állatért öt forintot kapnak.

– Hú, öregem! – dörzsölte kezét a hórihorgas Kapa. – Ezt add össze! Ha nincs ebben a városban

ezer dög, itt hulljon ki a fogam! – És vihogott, hogy ki-be járt a protézise.

– Ezer? – bambult rá Liba Tódor, és kövérkés testét sietősen beleszuszakolta egy székbe. – Öt forintért? Mennyi az?

– Mennyi lenne, te süketfajd?! Még ennyit se tudsz kiszámolni? Hát ötvenezer!

– Az nem lehet! Ötvenezret talán még a Garai sem kap Ripők Jenőtől! Hogy adna hát annyit nekünk?!

(Megjegyzendő: Ripők Jenő az az állatkereskedő volt, akinek a városvédő polgármester titokban el akarta adni a begyűjtött állatokat.)

– Ez igaz – vakarta meg az üstökét Kapa. – Lehet, hogy egy nullát el kell hagyni.

– Jó – mondta Liba. – Hagyd el! Akkor az mennyi?

– Mi vagyok én? – legyintett Kapa. – Számolóébüvész?

Így múlatta az időt a két állatbegyűjtő, miközben a város apraja-nagyja rettegve várta a napot, amikor megindul végzetes útjára a kék teherautó. Volt, aki a rokonokhoz menekítette cicáit vagy teknőceit, vidékre. Volt, aki a padláson vagy a pincében próbált rejtekhelyet találni nekik, gondolván, hogy majd egyszer elmúlik a vész. És volt, aki beletörődött a sorsba, és csak annyi tellett tőle, hogy sírdogáló gyerekeit vigasztalja. Mert ilyen szülő is sok van.

Csak Sipi tanár úr volt olyan merész, hogy a hatodik pohár bor után a kocsmában az asztalra csapjon.

– Ahova nyúl, ott több fű nem nő! Kiirtani a fákat, kipusztítani a parkot! És most ez a legújabb! Háborút indít az állatok ellen! Hogy ne legyen fertőzés meg kutyakaka meg macskajaj – micsoda szép célok, ugye?! –, megtiltja a kisállattartást Zeréndváron! Csak tudnám, hogy mi van mögötte! Hogy hova kerülnek azok az állatok? Ismerem én őt, ó, de ismerem! Úgy hívják, Néró! Meg úgy hívják, III. Richárd! Meg úgy hívják...

– Ki ne mondja, Sipikém, ki ne mondja – mordult rá a kocsmáros –, mert magát is összeszedik a kutyákkal együtt!

– Nagy ember akar lenni a Garai! – motyorászta a tanár úr a poharába. – Felkerülni az országos lapok címlapjára! Zeréndváron semmi baj, elszaladt a kutyaszar! Zeréndvár a legmodernebb kisváros! Zeréndvár a legtisztább város! Garai Nándor a legjobb polgármester! Adjon még két decit, Bénikém!

A plakát kiragasztásának másnapján, a rettegő, síró város szélén, Hollóék elvadult kertjében egy kis nyári konyhában született meg a döntő gondolat: ha az élők nem segíthetnek, jöjjön egy halott. Már órák óta ott ült az öt összeesküvő. Pedig Attilának és Dénesnek a másnapi irodalomdolgozatra kellett volna készülnie. Dominak, Gézukának és Binek, vagyis Beának pedig a beígért biológiafelelésre. De mit számít ilyen történelmi pillanatban egy dolgozat vagy egy felelés?

Arról, hogy Attilának már hónapok óta máson se jár az esze, mint az újjáélesztésen, mindannyian tudtak. Domi ugyanis még januárban eldicsekedett nekik, hogy „képzeljétek, rövidesen egyke leszek, mert ezt a hülye Attilát bezárják a diliházba!” „Mért?” – kérdezte Gézuka. „Fel akarja támasztani Elvis Presleyt, hogy ő énekeljen a farsangi bálon.” A többiek először csak röhögéseiteket Domi szövegén, de amikor Attila szokásos komolyságával és szakszerűségével elmesélte, hogy az újjáélesztés nem is olyan őrült ötlet, felcsillant a szemük.

– És honnan veszed a kísérlethez a felszerelést? – kérdezte Braun Gézuka, elhúzva a száját, ahogy a papája szokta cikizni őt.

– Számítógép van az iskolában – válaszolt nyugodtan Attila. – Holográfot pedig kölcsön lehet kérni a debreceni egyetemről, ahol Manó tanár úrral voltunk.

– Szuper lenne! – mondta Bí, mert mindenről a lányokat lehet meggyőzni a legkönnyebben.

Természetesen, ahogyan az az életben lenni szokott, az álmodozásból nem oly könnyedén lett valóság. Ők ötven időről időre elábrándoztak, hazafelé lógva az iskolából vagy a kis nyári konyhában üldögélve, hogy milyen nagyszerű (szuper, baromi, állati, frankó stb.) lenne, ha Elvis Presley vagy Petőfi Sándor megjelenne az iskola folyosóján, és autogramot osztogatna, de tenni valamit azért, hogy ez valaha megvalósuljon, csak Attila tett. Elolvastott minden tanulmányt, ami az újjáélesztésről szólt, és elintéztette Manó tanár úrral, hogy az egyetemről néhány hétre kölcsönkapják a holográfot.

És amikor mindez együtt volt...

És amikor mindez együtt volt, éppen akkor ragasztotta ki hírhedt hirdetményét Garai Nándor polgármester.

Az állatok kötelező begyűjtése történetünk öt főszereplőjének is a szívébe talált. A Mátyás fiúknak két macskájuk volt (egerek nélkül!), és három akváriumuk, halakkal tele. Braun Gézuka hörcsögöket tartott, és egy – szerinte – fajtisza kutyát tacsó mamától és puli papától. Bínek két papagája, egy tengerimalaca és négy ékszeres kőse volt.

Holló Dénes csupán Patrícia Delaware-t birtokolta. De az az egy kutya, mint már mondtam, a ház őrzőjeként, a kisebb testvérek játszótársaként és a maradék étel elpusztítójaként az ötödik családtagnak számított Hollóéknál, mióta az apjuk elhagyta őket egy másik asszonyért. És mint családtagot, semmiképpen sem lehetett láncra kötni, amint azt a hirdetményben Garai Nándor parancsolta.

Amikor aznap délután összegyűltek rejtekhelyükön, Hollóéknál, a nyári konyhában, mind megnyúlt arccal bámultak maguk elé. Ha a felnőttek nem tehetnek semmit egy ilyen rendelet ellen, ugyan mit tehetne néhány gyerek?

– Dugjuk el ide a nyári konyhába az összes állatot! – mondta Domi, nehogy azt higgyék a többiek, hogy most nincsen ötlete.

– Nem hiszem, hogy Pat rajongana a macskáitokért! – morogta Dénes, és félpercenként felemelt egy súlyzót, hogy edzésben legyen. – Meg aztán az állatbegyűjtők minket sem kerülnek el.

– Akkor hazudjuk azt, hogy nekünk csak hasznos állataink vannak – próbálkozott Bí, de erre már Gézuka is legyintett.

– És mit fogsz mondani: a papagájaid a házat őrzik, vagy egeret fognak?

– Nekem van egy javaslatom – mondta Dénes halkan, és meglengette a súlyzót. – Mi lenne, ha este megvárnánk a fiúkkal Garait egy utcasarkon, és *megdumálnánk*, hogy hagyja békén az állatokat.

– Jó vicc! – nézett Bí a megfeszülő izmokra. – Aztán húsz évig vihetnénk a hamuban sült pogit neked a rács mögé.

– Pogi még csak lenne – vihorászott Gézuka –, de hol van már hamu?

– Hahaha! – mondta Bí bánatosan.

Csend volt. Kintről Pat meg a Holló gyerekek viháncolása hallatszott. Attila előrehajolt, felemelte a fejét, és két karjával az asztalra támaszkodott.

– Figyeljetek! Nem tudom, mondtam-e, hogy az egyetem tegnap végre kölcsönadta a holográfot. Bent van a fiziklaborban.

Gézuka az idősebbik Mátyás fiúra bámult, és a szája kinyílt, mint egy rosszul becsukott ajtó. Dénes elfelejtette letenni a súlyzót, Bínek pedig sürgős dolga akadt volna odakint, de maradt.

– Baromi! – mondta Domi azzal a baromi szókészletével, amit már ismerünk. – Akkor most támasszunk fel valakit! De gyorsan!

– Én is arra gondoltam – mondta Attila.

– Valakit, aki segít rajtunk! – csillant fel Gézuka szeme, mert nála sokára esett le a kétforintos,

bár igaz, akkor sokáig csörgött.

– Mi volna – nézett körbe Bí –, ha doktor Doolittle-t éleszténék újjá? Ő ért az állatok nyelvén!

– Arra gondolsz, hogy akkor Garaival is tudna beszélni? – vigyorgott Domi, de Attila legyintése elsöpörte az alkalomhoz nem illő röhögőkórúst.

– Csak olyan személyről lehet szó, aki élt.

Röpködtek az ötletek.

– Élesszük fel Julius Ceasart! – mondta Domi. – Nagyobb, mint Garai, mert császár, és azt csinál nálunk, amit akar, mert külföldi.

– Majom! – mondta Bí megvetően. – Hogy beszélénk vele? Ő nem tud magyarul, mi meg nem tudunk olaszul.

– Latinul – helyesbített Gézuka. – Julius Caesar latinul beszél. Ezt azért tudhatnád!

– Mért? – kapta fel a vizet Bí. – Latinul tudunk?

Gézuka felemelte a kezét.

– Nekem több ötletem is van...

– Sejtettük! – szúrta egyet Bí, hogy elégtételt vegyen a „latinért”.

– Csak egy személyről lehet szó – mondta Attila. – Többre most nincs idő.

– Kár! A márciusi ifjakra gondoltam – motyogta Gézuka.

– Róluk legalább tudunk valamit.

– A nagyanyámról, aki öt éve halt meg Kiskundorozsmán, még többet tudok – mondta Domi. – És ha a nagy a húsklopfolóval úgy megverné a Garait, mint a papát verte, ha részegen jött haza, a Garainak annyi!

– Gyerekek! – csillant fel Bí szeme. – Megvan! Élesszük fel a legnagyobb állattudóst: Gerald Durrellt!

– Normális vagy? – bámult a kislányra Gézuka. – Hiszen Durrell még él!*

– Tényleg? – fittyedt le Bea szája. – Kár! Olyan jól fel lehetett volna támasztani. Minden könyvét olvastam.

– Kinizsi – mondta ekkor Dénes, és a trikójára mutatott. – Kinizsi! Erős, okos, bátor, magyar. És biztosan szerette az állatokat. Lovas katona volt.

A gyerekek úgy nézték a Zeréndvári Kinizsi feliratot, mint egy varázsigét.

– Olvastam róla egy regényt – mondta Bí, – Batai József írta.

– Nem Batai, hanem Tatay, és nem József, hanem Sándor – mondta Gézuka. – A többi stimmel.

– Ki szavaz Kinizsire? – állt fel Attila, és felemelte a kezét. Négy kar nyúlt a magasba. Csak Domi nem jelentkezett.

– Te kire szavazol? – kérdezte Gézuka.

– Én maradok Julius Ceasarnál – dünnyögte a kisebbik Mátyás fiú. – Legfeljebb megtanulnék latinul. – Aztán együtt röhögött a többiekkel. Mindannyian tudták, hogy Dominak annyi *nyelvérzéke* van csupán, amennyi a gulyásleves és a dobostorta megkülönböztetéséhez szükséges. Amikor angolórán azt kellett mondania, hogy „ez egy nagy áruház”, Mátyás Domokos így szólt: „It is nagy Skála.”

A következő két nap a kísérlet előkészítése jegyében telt el. Nem kívánok untatni senkit a részletekkel, csupán annyit mondok, hogy ilyen pontos és komoly munkát még egyikük sem végzett, mióta először ki tudta mondani, hogy ba-ba.

Az adatok összegyűjtése Braun Gézukára várt. Ennek érdekében Gézuka némi szülői segédlettel „betegszabadságot” vett ki és beszállásolta magát a városi könyvtárba. Amit a XV. századi magyar történelemről talált, szűkebben Mátyás királyról és még szűkebben Kinizsi Pálról, azt

* Gerald Durrell a könyv első kiadása idején még élt.

kijegyzetelte. Még a könyvtárosok is elcsodálkoztak ekkora alaposság és szorgalom láttán.

– Mire készülsz, Gézuka? – kérdezte egyikük. – Ebből a hatalmas anyagból már egy egész könyvet írhatnál, nemhogy iskolai dolgozatot!

– Hőskölteményt szerzek Kinizsiről – mondta szerényen a kis tudós. – Olyat, mint a Toldi.

Mondjam? *Fagy a jéghidegtől a Dunának vize, / Mátyásnak koronát Kinizsi Pál visz-e?*

Attila a számítógép és a holográf összekapcsolásával bíbelődött. Manó tanár úrnak azt mondta, hogy szeretne az iskola tanulói számára egy bemutatót tartani. Terve az, hogy a térben jeleníti meg a számítógép által rajzolt gömböt.

Manó tanár úr megcsóválta busa ősz fejét.

– Félek, beletörök a bicskád. Egy olyan bonyolult szerkezetet, mint a gömb...? Térben? Én nem akadályozom meg. Próbáld ki! De azért ne vegye el a kedved a kudarc.

– Nem fogja elvenni – mondta Attila, és folytatta a munkáját.

Bí és Dénes a nyári konyhát hozták rendbe. Végigigondolták, hogy hol lehet elhelyezni Kinizsit, ha feléled, és csak a nyári konyha jöhetett számításba. Mióta a Holló család feje eltávozott a háztól, a kert elvadult, a fák és a bokrok benőtték a kis épületet. Még a ház előtt álló kis kőasztalt is bekerítette vad zöldjével a dudva. Az asztal lapját, amely tulajdonképpen egy hatalmas malomkerék volt, diófátörzsből kivágott asztalon, száraz levelek borították.

Mindennel együtt a kis zug nagyszerű rejtékhelynek látszott. Persze a nyári konyhát ki kellett takarítani. A mennyezetről és a dívány aljáról Bí és Dénes leszedték a pókhálókat, és kiporolták a két rongyszőnyeget. Mátyás hadvezére, a fekete sereg kapitánya mégsem lakhat akárhol! Ki tudja, megfelelő lesz-e neki ez a kis helyiség, vagy szebb szállást követel? Esetleg egy palotát?!

– Nem kell félni! – mondta Bí. – Egyszerű molnárlegény volt. A malomban sem lehetett neki két szoba összkomfortja. Még tálcájuk sem volt. Amikor vizet kellett adnia egy kisasszonynak, a malomkövet emelte fel, és arra tette a poharat.

– Malomkövünk nekünk is van – mondta Dénes az asztalra mutatva. – Emelgetheti...

Domi különleges és igazán neki való feladatot kapott. Hollónét, Dénes mamáját kellett megkönyékeznie, hogy fogadja be a nyári konyhába néhány napra édesanyja testvérét, aki eddig tanyán lakott, de meghalt a felesége, és most beköltözik majd a városba, de nem tud Mátyáséknál lakni, mert megszokta, hogy ő egy kis házban él a tanyán, és blablablablabla!

– Tetszik érteni? – magyarázta Domi Hollóék konyhájában, miközben az asszony éppen töltelékeket rakott a káposztalevelekbe. – Ez a kis nyári konyha éppen jó lenne neki... Mert ő olyan tanyasi ember...

– Hogy hívják? – kérdezte Hollóné.

– Ki... Kit? Ja! Hogy a nagybátyámat? Pali bácsi.

– És mi a foglalkozása?

– Ő had... Hadd ne mondjam most meg, mert neki annyiféle foglalkozása volt, hogy el sem lehet sorolni. Volt halász, pákász, rákász, makkász meg minden.

Hollóné összehúzott szemekkel nézett a fiúra. „Mit zagyvaskodik össze ez a gyerek? Makkász?”

– Mennyi időről van szó?

– Hát csak... – kezdett bele Domi, aztán elakadt a szava.

Tényleg!

Mennyi ideig lesz köztük a Kinizsi? Hiszen ha feléled, akkor ugye, már nem halott, hanem él, és akkor...

– Hat napig! – vágta rá hirtelen. – Vagy hét.

– Vagy nyolc – mondta Hollóné.

– Nem – rázta meg a fejét Domi. – Nyolc nem lehet. – Mert akkor volt a legbiztosabb

valamiben, ha egyáltalán nem tudott a dologról semmit.

– Rendben – bólintott Hollóné, és a töltött káposztát feltette a tűzhelyre. – Mikor jön?

– Azt hiszem... holnap. Este.

És azon a „holnap estén” Kinizsi valóban ott fluoreszkált az iskola fizikálaboratóriumában.

Attila a Gézuka által összegyűjtött adatokat betáplálta a számítógépbe, és este nyolc órakor, amikor a napközben nyitva hagyott vécéablakon mindannyian visszaszöktek az iskolába, bekapcsolta a berendezést. És elkezdődött a varázslatos kísérlet, amelynek a kezdetén jelen lehettünk. De mi lesz a végén?

Zárjuk tehát le a házak tetejét, és hagyjuk a múltban történeteket! Repüljünk inkább vissza az elsötétített ablakok mögé, ahol már halványsárgán, rózsaszín foltokkal ott vibrált a vastag páncélos nyakon egy arc!

De micsoda arc!

Erőszakosan előreugró orr, széles orrcimpákkal. Egymáshoz szokatlanul közel álló szemek. Vastag, sűrű szemöldök, az orr felett összenőve. Három-három mély árok az arc két oldalán, mintha kés vágta volna. Vastag, széles száj, s a száj felett hosszú, felfelé kunkorított bajusz. Az egész archoz képest az áll kicsinynek látszott és hegyesnek.

Kinizsi szeme csukva volt.

Dénes kivételével a bátor kísérletezők kis csoportjának minden tagja remegett. Attilának csak a keze rángatózott, Dominak és Gézukának a válla is, Pat behúzott farokkal szűkölt, Binek pedig összekoccantak a fogai.

– Mi-mi-le-lesz, ha-ha ve-ve-re-re-ke-ked-ni-ni fo-fog? -suttogta, és közelebb csusszant Déneshez.

– Ne-ne fê-félj! – mondta Attila, aztán durván megharapta a saját száját, hogy dadogás nélkül folytathassa: – Ha támad, megszüntetjük. Egy gombnyomással...

Az arc körül megjelent a páncéling kapucnis része, majd a sisak. Ott állt a szivárvány minden színében vibráló figura, mint egy színes álom. Nem látszott valóságosnak, csak mint a tudományos-fantasztikus filmek éppen elővarázsolt szörnyetegei.

Attilának be kellett volna ütnie a számítógépbe a felélesztéshez szükséges utolsó programot, de nem mozdult a keze.

Bí félelme átragadt rá. Mi lesz, ha valóban verekedni kezd a vitéz? Ha kivonja rettenetes kardját, mi lesz? Hiszen, ha török seregek, németek, csehek nem állhatták ellene, hogyan szegülhetnének szembe ők? Öt gyerek meg egy kutya. De ha nem is kezd verekedni, csak kiabálni, törni, zúzni...

A regényekben persze jól viselkedik: szerény, bátor, kedves.

De ki tudja, milyen volt valójában?... Attilának döntenie kellett. A hosszú várakozást nem bírja a gép és a jelenség hirtelen eltűnhet, mint a vízgőz.

– Mi lesz már? – súgta Domi, mert amennyire félt a felélesztéstől, annyira gyötörte a kíváncsiság is.

„Rendben van – gondolta Attila. – A tudósoknak vállalniuk kell a felelősséget. Mindenesetre, amíg a sugarak középpontjában áll, addig egy lézerössztűzzel meg tudom szüntetni, ha ellenséges mozdulatot tesz.”

Beütötte a számítógépbe az utolsó programot, és ujját a megsemmisítő gombra helyezte.

A számítógép sercegni kezdett.

A vibráló színek lassan megfakultak. Helyüket átvette a szürke és a fekete. Az egész alak megdermedt. A változás hasonló volt ahhoz, mint amikor megfagy a hullám a vízen. A gyerekek lélegzetvétel nélkül bámultak a vitéz arcába. Csak Pat vinnyogott.

Kinizsi felnyitotta a szemét.

Nagy, barna szemgolyója volt. Látszott, hogy megtelik fénnel. Élet költözött bele. Nem mozdult. Az éppen vele szemben ülő Gézukát nézte mereven. Nézte, mintha nem látná. Gézuka szemhéja rángatózott. Miért éppen ide kellett neki ülni?

Kinizsi ajka megrezzent, aztán lassan szétnyílt. Kivillantak sárgás, nagy fogai. Látszott, hogy szólni akar, de még nem tud.

Nézte mereven Gézukát, mint Manó tanár úr, ha ki akarja hívni fizikából felelni, és a tekintetével főzi kocsonyássá. Aztán Kinizsiből kibukott az első mondat.

– Mit bámulsz, te gyermek?

IV. fejezet

– Csóklmenvogymuk – hörögte Gézuka, és úgy kiszáradt a szája, mint a Szahara nyári délben. Azt akarta mondani, hogy „csokolom, én vagyok”, aminek ugyan nem volt sok teteje, de még mindig értelmesebb lett volna, mint amit végül is kinyögte.

– Ó, Uramisten! Szentséges Jézus! – bámult a gyerekekre Mátyás vitéze. – Hát mégiscsak a mennyországba kerültem? Angyalok vagytok, ugye?! Angyali nyelven beszéltek! – És térdre esett. Csak úgy zörgött a rengeteg vas a mellén és a lábán. Ha ezt nem hallotta meg Jani bá, az iskola gondnoka, akkor az csak a folyton üvöltő tévének köszönhető.

– Bocsássatok meg az én sok bűnömért, csalásaimért, hitszegéseimért! – dörögte Kinizsi, összetéve két hatalmas vaskesztyűs kezét. – Megbántam ezerszer, megbűnhődtem ezerszer! Fogadjatok be: és én alázattal foglak szolgálni benneteket mind örök időkre!

A gyerekek egymásra pillantottak. Hogy ők angyalok? Bárcsak otthon hallanák ezt!

– Ne-nem – rázta meg a fejét Attila. – Ez nem mennyország. Mi nem angyalok vagyunk...

– Nem angyal! – törte a szót Domi, mintha Kinizsi nem tudna magyarul, és a két karjával csapkodni kezdett, mint aki fel akar szállni a plafonra. – Nem angyal!

– Jaj nékem! – kiáltott fel a vitéz rémulten. – Hol vagyok én most akkor? Úrjézus szent anyja! Csak nem a pokol mélységes fenekén? Ó, én bűneim, hova taszajtottatok?

– Dehogy! – integetett a kezével Bí. – Ez nem pokol. Ez iskola! Általános iskola!

– Majom! – nézett a kislányra Domi. – Honnan tudná, mi az, hogy általános iskola?

– Oskola? – nézett körbe Kinizsi Pál, és Bí Domira nyújtotta a nyelvét: „Na látod, hogy tudja, pupák!” – Oskola? Miképpen kerültem én ide? És kik vattok ti? Hiszen ti magyarul szóltok hozzám!

– Tessék megnyugodni! – mondta Attila. – Nincs semmi baj. Ez nem mennyország és nem pokol. Itthon tetszik lenni. Ez Magyarország. Zeréndvár. És élni tetszik!

– Élek-e? – suttogta a vitéz, és fürkészve Attila arcát figyelte. – Hiszen meghaltam... Nagy fájdalmaim voltak, emlékszem. Bénán feküdtem... Benigna ápolt... Hol a feleségem? Ott álltak hű vitézeim körülöttem... Feltámadtam volna? És a többiek? Tán csak nem jött el az utolsó ítélet?

– Az a helyzet – karattyolt Domi megint –, hogy újjá tetszett éledni. A bátyám, az Attila csinálta, de mind segítettünk neki. Én például szereztem egy helyet, ahol majd lakni tetszik. Nem volt könnyű, mert a Holló édesanyja...

– Szűnj már meg! – suttogta Bí. – Nem érted, hogy nem érti?

Látszott Kinizsin, hogy beleizzad az izgalomba meg az erőfeszítésbe, hogy megértse Domit. Megpróbálta levenni a sisakját, de a kesztyűje mindig elcsúszott a nyakrészen. Dénes a törökülésből feltérdelt, aztán lassan felállt, és a vitézhez lépett.

– Segíthetek?

– Ki vagy? – hőkölt hátra Kinizsi. – Angyal vagy ördög? Élő vagy kísértet?

– Abszolút élő – mondta a fiú. – Holló Dénesnek hívnak. – És a sisak felé nyúlt. A gazdája után Pat is nekibátorodva oldalazott a vitéz mellé, és szolgálatni kezdte a vasat.

A páncélos, aki ugyan egykor egyszerű közkatonaként kezdte pályáját a fekete seregben, de országbíróként hunyt el dicsőségben, engedelmesen, de méltósággal emelte fel a fejét. Akár meghalt, akár él, akár álmodik, akár a pokolban van, a páncélt le kell vennie, mert megfullad ebben a fülledt oskolában vagy miben. Csakhogy az nem olyan egyszerű! Ötszáz éve ott voltak a lovagok körül a szolgák, akik megszabadították urukat a vasalástól, de mennyit ért egy mai tizennégy éves az efféle vetkőztetéshez?

Dénes először megpróbálta a fejével együtt levenni Kinizsi sisakját, amit a vitéz morgó hangokkal helytelenített. Aztán becsúsztotta alá az ujjait, hátha van rajta valahol egy kis kapocs vagy zár, mint a lányok melltartóján, de nem volt. Végül úgy döntött, hogy inkább leveszi Kinizsi kesztyűjét, kínlódjon a sisakjával a hadvezér maga. Közben Dénes munkálkodásától felbátorodva a többiek is a vitéz köré ódalogtak. Bí meg Domi megpróbált segíteni, Bí a kesztyűt rángatta, Domi meg a vitéz hátán kopogtatta meg a páncélt.

– Jó kis vas! – helyeskedett, hogy a maga módján feloldja a feszült hangulatot. – Jó nehéz! Harminc forintot is megadnának érte a MÉH-ben!

Attila félretolta enyhén lötyedt öccsét, és miután Kinizsi levette a sisakját, egy ügyes mozdulattal leemelte a páncélt a vitéz fején és a kezein keresztül.

Kinizsi a vetkőztetés közben egy szót sem szólt. Lassan emésztette meg Domi karattyolását. Mármost azt, hogy ő újjáéledt. No meg abban a korban, ahonnan ő származott, az emberek még nem fecsegték annyit feleslegesen, mint mostanában. Ő egyébként is hadvezér volt: először gondolkodott, aztán cselekedett. S csak ha nagyon muszáj volt, akkor beszélt.

A gyerekek pedig a nagy megilletődöttségtől nem tudtak megszólalni. Az egész olyan volt, mintha álmodnának. Hogy ők Kinizsit vetkőztetik! Hogy ők valódi XV. századbeli páncélokat hámoznak le a hősről! A nagy erejéről! A törökök réméről! Csupán Pat nem volt megilletődve. Mikor látta barátai bizalmas forgolódását az ismeretlen körül, megnyugodott, és csóválni kezdte a farkát. Akit vetkőztetnek, az barát, akármilyen bádogból van is a ruhája.

Eltartott néhány percig, amíg leszedték Kinizsiről a lemezeket, és ott állt a lovag előttük páncélingben, harisnyában és szattyánbőr csizmában.

– Le lehet ülni – mutatott egy székre udvariasan Bí, és a többiekkel együtt a székbe ereszkedő férfi elé állt.

– Lépjetek hátrébb! – intett parancsolóan az egykori főúr, hatalmas birtokok és várak tulajdonosa. A gyerekek engedelmeskedtek. Kinizsi lassan, sorban megszemlélte mindegyiküket. „Ezek bizony nem gonosz törpék, és nem is szellemek – gondolta. – Ámbátor igen furcsa ruházatuk van. Csúf kék nadrág, derekuktól a cipőjükig, minden díszítés nélkül. Felül pedig valami semmi kis ingecske színes feliratokkal. És fura biz a hajuk is. Igencsak le van vágva. Kicsiny. De amúgy csak olyan gyermekecskék ezek, mint a többi. Mint a régiek. Vagy nem? Majd vallanak!”

– Hol a varázsló?! – dörrent rájuk hirtelen.

– Milyen varázsló? – kérdezte megszeppenve Gézuka.

– Az Attila nevű! Aki engem feltámasztott.

– Nem vagyok varázsló – mondta Attila, és a számítógépre mutatott. – Ma már olyan szerkezetek vannak... – Elhallgatott. Rádöbbsent, hogy Kinizsi ebből semmit sem érthet. – Nehéz elmondani. De ez nem varázslat. Ötszáz éve persze ilyen még nem volt...

– Ötszáz éve?! – vont össze szemöldökét a hadvezér. – Mi az, hogy ötszáz éve?

A gyerekek egymásra pislogtak. Ki mondja meg neki? Gézuka kezdett magyarázkodni:

– Az a helyzet, Kinizsi bácsi... vagy izé... hogy szólítsam... Szóval, a XV. században tetszett élni... Tetszik emlékezni? Hunyadi János, Mátyás...

– Mi az hogy emlékszem! – mordult Kinizsi. – Meghaltak, Isten nyugosztalja őket. Mit akarsz velük?

– Most meg a huszadik század van – nyögte ki Gézuka. – Tizenöt meg öt az húsz. Szóval, azóta eltelt ötszáz év.

– Ötszáz?! – nyelt a lovag. – Nem csapsz be, te gyermek? Ötszáz?

– Szóval, az a helyzet, hogy 1494-ben tetszett meghalni, most meg már mindjárt kétezret írunk.

A lovag gyanakodva figyelte a gyerekek szemét. Betűből nem értett, hiszen analfabéta volt. de annál jobban ki tudott olvasni mindent az emberek pillantásaiból. Most éppen azt olvasta ki, hogy az üvegszemű fiú igazat mond. Értette az ötszáz évet, értette, csak éppen nem bírta felfogni ésszel.

– Hát a törökökkel ki harcol mostan? – kérdezte óvatosan.

– A törökökkel? – röhintette el magát Domi.

– Már nincsenek törökök – mondta Gézuka. – Háromszáz éve kivertük őket. Most otthon vannak Törökországban, és bundát árulnak.

– Az szép! – derült fel Kinizsi képe. Végre valami jó hír ebben a nagy zavarodottságban. – És hol van Miksa, a Habsburg? Sikerült-e neki megkaparintani Mátyás királyunk trónját?

– Sikerült – mondta Gézuka, és Domi úgy bólogatott, mint aki nem kettesre, hanem legalább négyesre áll történelemből.

– Hát nem volt itt senki, magyar úr, aki szembeszálljon velük?! – csattant fel a hadvezér, és villámlott a szeme, mint egykoron.

– Ne tessék idegeskedni! – hadarta Gézuka. – Már ők is ki vannak verve!

– Az szép! – derült fel ismét Kinizsi képe. – Hanem akkor: most ki a király?

– A király? – kerekedett el Bí szeme. – Király, az most már nincs.

– Mi?! – ugrott fel a székről a hadvezér. – Már megint nincs király? Már megint széjjelszakadt az ország? Hát ezért támasztottatok fel?! Dúl a harc a trónért?

– Nem! Dehogy! Tessék csak leülni – mondta Attila. – Nem erről van szó. Ma már nem királyság van, hanem... – A fiú végigsimította a haját. Hogy magyarázza meg?

Kinizsi feszülten figyelt. Nincs király Nincs királyság? És zűrzavar sincs? Mégiscsak a mennyországba került, vagy mi a szösz?

Végül valahogy a gyerekeknek közösen sikerült elbeszélniük, hogy mi történt az elmúlt ötszáz év alatt, s hogy ki irányítja az államot, ha nincs király. Persze csak úgy vázlatosan, dadogva, összevevén, ahogy a történelemkönyvből meg az otthon hallottakból megtanulták.

Szóval, kivertük a törököket, aztán jött a Rákóczi, a fejedelem, harcolt a labancok ellen, vagyis hát a Habsburgokkal, de elüldözték, és attól kezdve csak a Rodostóban fürödhetett, te hülye, a Rodostó az egy város, hülye vagy te, aztán a Mária Terézia uralkodott, de az is Habsburg volt, csak nő, és utána jött a II. József, a kalapos király, aki jót akart, de csak rövid ideig, aztán a reformkorban, de az már a XIX. század, Kölcsey megírta a *Himnusz*t, amiben benne van Kinizsi bácsi is, hogy „nyögte Mátyás bús hadát, Bécsnek büszke vára”, ezt követte a negyvennyolc, amikor Petőfi megírta a *Nemzeti dalt*, nem tetszik ismerni? Ja, persze! Szóval, akkor is a Habsburgokkal harcolt a magyar, de az oroszok besegítettek a Ferenc József császárnak, és le lettünk verve, akkor aztán megindulhatott az ipari fejlődés, gyárak meg hidak meg a munkásmozgalom is, de közbejött az első világháború, szóval azt úgy tessék elképzelni, hogy minden nemzet minden nemzettel harcolt, de végül nem mi győztünk, aztán meg jött a II. világháború, amikor megint nem mi győztünk, és aztán meg ma lett. Demokrácia van, de királyunk nincs.

Látszott Kinizsi Pálon, hogy így, egyszerre túl sok volt számára a magyar történelem. Annyit jegyzett meg belőle, hogy a törökök kiverésén kívül nem sok győzelmet arattak az ő hazájában. Szomorú.

– Azt mondtatok: demokrácia? – próbálgatta az újonnan hallott szót kimondani. – Az meg mi fán terem?

– Hát az olyan dolog – csillant fel Gézuka szeme –, hogy mindenki elmondhatja a véleményét, és nem vágják le a fejét!

– Az már igaz! – legyintett Domi. – Próbáld meg a dirinek azt mondani, hogy engedje meg az osztálytermet úgy díszíteni, ahogy nekünk tetszik. Majd meglátod, kinek nem vágják le a fejét.

Kinizsi bólintott. Nem sokat értett az egészből, demokrácia ide vagy oda, de ha vannak dirik, akiknek nem lehet megmondani a véleményünket, akkor olyan sokat nem változhatott ötszáz év alatt a világ. Persze sok mindenre kíváncsi volt még, de egy magyar főúr nem fecserészhett egész éjszaka, mint a vénasszonyok. Ezért csak azt kérdezte meg, ami a legjobban fúrta az oldalát.

– No, gyermekek, azt mondjátok meg, miért éppen engem támasztottatok fel? Mért éppen nekem kell élnem megint, ha a többiek, mint mondottátok volt, régen elporladtak már?

Csend lett. Szerencsére. Így ugyanis jól lehetett hallani, hogy valaki odakint a folyosón szöszmötöl. Dénes Pat fejére tette a kezét.

A kutya figyelt és hallgatott.

– Jani bá – suttogta Gézuka. – Meghallotta a csörömpölést!

– Kém, ugye?! – dörmögte Kinizsi, és felemelkedett a székéről. – Majd én agyoncsapom, nem nyikkan egyet se!

– Jaj, dehogy! – sikkantott fel Bí, aki már látta is maga előtt a szegény iskolagondnokot szétmázolva a kövön, mint egy legyet. – Nem kém, csak a Jani bá!

– Csitt! – súgta Attila, és lekapcsolta a halványan vibráló neont.

– A szentségit! – szisszent fel Mátyás hadvezére, aki nem értette, hogy aludt el az a hosszú gyertya olyan hirtelen. Aztán összeszedte magát, és így szólt: – Kinizsi Pál nem ijed meg akárkitől!

– Ez nem akárki – suttogta Gézuka. – Ez az iskolai gondnok! Ő vigyáz mindenre, ő felel mindenért. És ha nem tetszik csendben lenni, holnap mindannyiunkat... izé... karóba húznak!

Ez a fenyegetés hatott. Nem mintha a lovag félős lett volna, de sereg nélkül, öt gyerek és egy kutya élén nem kívánt megküzdeni az ismeretlen *gondokkal* vagy kivel. Meg egyébként is: jónak látta, ha ő most hallgat és figyel kis ideig, mint csaták előtt szokta volt. „Jobb, ha kiismerem ezt az új világot, mielőtt még valami bolondságba keverednék.”

A csendben jól hallatszott, amint Jani bá megáll a laboratórium ajtaja előtt. Nyilván hallgatózott. Aztán a kulcscsomóját csörgette.

– Hol a fenébe van...? – morgolódott. – Már megint levette... De holnap megmondom neki, hogy ha még egyszer...! Most a legizgalmasabb részt nem látom... Ha felborult, felborult! Mért nem teszik le rendesen?

Aztán csak a távozó léptek hallatszottak, és ahogy Gézukából kisüvít a visszafojtott levegő.

Attila felkapcsolta a neont. A vibráló fény és a halk zúgás betöltötte a termet.

Kinizsi a kapcsolóhoz lopakodott.

A gyerekek nézték.

– Neon – mondta Attila, aztán elhallgatott. Tudta, hogy ha most elkezd megmagyarázni az elektromosságot meg a neon működését, reggelig ott szobrozhatnak. Gondolt egyet, a lovag hatalmas mutatóujját ráhelyezte a kapcsolóra, és megnyomta kicsit. A fény kialudt.

– Ó! – kiáltott fel elképedten a bátorság mintaképe. – Boszorkányság ez! – De aztán már egyedül kapcsolta a neont fel és le, fel és le, és fel.

A gyerekek hagyták, hadd játsszék. Életükben először fantasztikusan okosnak találták magukat egy felnőtt emberhez képest.

– Gyerünk! – mondta Attila. – Majd később mindent megbeszélünk.

Kinizsi sem kérdezősködött tovább. Ha ebben a világban, amelyben ő feltámadott, ilyen csodák vannak, mint ez a magától kigyulladó és elalvó fáklya, akkor jobb, ha azokra bízta magát, akik hamvaiból újjáélesztették. S hogy miért éppen őt? Majd megkapja rá a feleletet, ha kikerülnek

ebből a varázsbarlangból. Domi a sportzsákjából előbányászta apja egyik használt kockás öltönyét, ingét, alsóneműjét, zokniját és cipőjét.

– Tessék felvenni – mondta a feltámadt hősnek. – Biztosan jó lesz...

Kinizsi riadtan szemlélte az ismeretlen rendeltetésű holmikat.

– Minek kell ezt a sok szörnyűséges göncöt felvennem? Mért nem maradhatok páncélban? Micsoda szokás! Ezt a semmi anyagot bármelyik lándzsa átszúrja!

– Ma már nincs lándzsa – csicseregte Bí, miközben elfordult, hogy a fiúk nyugodtan öltöztethessék a hadvezért. – Meg szurkálni sem szurkálnak, csak a kocsmában. Ma ez a ruhadívat. Majd meg tetszik látni, milyen kényelmes meg szép ruhák vannak. Persze főleg a nőknek. De a férfiaknak is! Megfordulhatok?

Nem jött válasz. Bí megfordult. Először csak azt látta, hogy a fiúk igyekeznek visszatartani a röhögésüket. Aztán Kinizsire esett a pillantása.

Mit mondjunk? Úgy feszült a vitézen Mátyás papa zakója meg nadrágja, mintha leszerződte volna bohócnak a nagycirkusz.

– Borzalmas! – hörgött Kinizsi, mert Domi még nyakkendőt is hurkolt a nyakára. – Borzalmasabb, mint amit Beatrix királynő hozott be az olaszaival!

– Majd kerítünk egy rendes ruhát – nyugtatta meg a zaklatott férfiút Dénes. – Este van, most már úgysem találkozunk senkivel...

– Ha Mátyás így látna, nem élném túl! – mondta a lovag, és nagyot sóhajtott. A vállán elrepedt a zakó.

– Pedig Mátyás így látja a Kinizsi bácsit – vigyorgott Gézuka. – Méghozzá két Mátyás is!

Kinizsi értetlen arcát látva, Domi és Attila bemutatkozott, s őket követték a többiek.

– Pat! – mutatta be végül Dénes a kutyát a lovagiasság szabályai szerint.

Aztán Attila eldugta a szekrény aljába, huzalok, csavarok, kapcsolók közé a páncélokat. Kinizsi ugyan mindenáron meg akarta tartani a kardját, de a gyerekek lebeszélték róla.

– És ha megtámadnak?! – szegte fel a fejét Kinizsi. – Karddal jönnek rám?!

– Ma már nem viselnek kardot az emberek – magyarázta Gézuka. – A katonák meg a rendőrök is pisztolyt hordanak...

– Pisztolyt? – kacagta el magát a hadvezér. – Nevetséges! Amíg megtölti a pisztolyát, ötször leütöm a fejét!

– Ó, ma már nem olyan pisztoly van! – vigyorgott Domi. – A mai pisztoly egymás után csak lő meg lő, tölteni sem kell!

– Olyan pisztoly nincs! – mondta Kinizsi megfellebbezhetetlenül, de a kardját azért odaadta végül Attilának.

Aztán Domi (a délelőtti ellopott kulccsal) kinyitotta az ajtót, és a kis csapat végigsurrant a sötét folyosón, majd a vécé ablakán át kimásztak a szabadba. Nem ment könnyen. Kinizsit ketten húzták, hárman tolták, míg a szűk nyíláson valahogy átszuszakolták.

Egy perc múlva már mind a hat és felen ott álltak a jegenyés főúton, és Kinizsit közrefogva, óvatosan elindultak Hollóké háza felé. Bízta benne, hogy ilyenkor már senki sem jár az utcán.

Kinizsi meg-megállva, elbambulva nézegette a – számára – hatalmasnak látszó házakat, a villanypóznákat, a vaskerítéseket és az ismeretlen négykerekű fémdobozokat az út mentén. Megállt a sarki üvegbódénál, ahol cigarettát és édességet árult nappal Márta mama, Bí nagynénje, s megállt persze a kirakatoknál is, amelyek mögött a tizenötödik századbeli férfiú számára teljesen ismeretlen csillogó-villogók heverték, amelyeknek még a rendeltetését sem bírta elképzelni, nemhogy használni tudta volna valamelyiket is...

A gyerekek sietni akartak, és okkal, hiszen majd tíz óra volt már, de ugyanakkor élvezték is a

vitész elképedt kis kiáltásait, csodálkozó arcát, az értetlenségtől lefittyedt ajkait. Hol megálltak vele, hol továbbbrángatták, s megálltak megint. Szó nem nagyon esett. Csupán Domi akart mindent megmagyarázni, ott és azonnal, amiből ilyen mondatgubancok tekeredtek elő.

– Ez nem harci szekér, ezt autónak hívják, és motor hajtja, amiben a benzin mozgatja az izét, és az izé meg a kerekeket, pöf-pöf, így csinál, majd holnap meg tetszik látni... Az meg ott antenna, amibe belemegy a levegőből a kép, és az aztán a tévében látszik, ahol kijön a képernyőre... Nem, dehogy, ezek nem bohócruhák, ezeket a nők felveszik és járnak benne, igen, kint az utcán, nem viszik el őket a király testőrei, de furcsákat tetszik mondani! Azok ott pedig nem hatalmas ékszerek, hanem csillárok, amiben égnek a lámpák... Jó, mondjuk úgy, hogy lámpások, mindegy...

Így haladtak lassan, meg-megállva, az öt gyerek, Pat és a hatalmas férfi az ő kockás öltönyében, mint egy kiránduló iskolai csoport tagjai, akik éjszakai városnézésre fizettek be. Elhaladtak Mátyásék otthona előtt. („Mindjárt tíz óra, és a drágalátos fiaid még mindig nincsenek itthon? – hangoskodott Mátyás apuka.”) Végiglopakodtak Garai Nándor kerítése mellett. („Csiválta tán a dróhegorte andeból?”) – szivárgott ki az ablakok mögül az értelmes szöveg. Aztán befordultak a park irányába. Már éppen fellélegeztek, hogy nem találkoztak senkivel, amikor észrevették, hogy a park szélén, egy fa árnyékában ketten álldogálnak.

– Futás! – adta ki a parancsot Attila, de a vitéz vasmarka a vállára tapadt.

– Kinizsi nem fut! Minek támasztottál fel, ha nem ismersz, édes fiam?

Mit tehettek a gyerekek? Mentek tovább, mintha észre sem vennék a két lesben álldogálót. Csak Pat morgott összeráncolt orral.

– Megállunk! – lépett eléjük nagy garral a két árnyékban rejtező, és a gyerekek akaratlanul is hátrahököltek. A két viszkető tenyerű sintér és matematikus zseni állt előttük: Kapa Lajos és Liba Tódor.

– Hova, hova ilyen későn a nagy magyar éjszakában? – vigyorgott rájuk Kapa, mint az ordas a kecskegidákra némely mesékben. – Ilyenkor a gyerekeknek már ágyban a helyük!

– Az iskolában díszítettük fel a termet pedagógusnapra – hadarta Domi, mert hazudni nemcsak tudott, de imádott is.

– Na, ne tessék mán! – heherészett Liba Tódor, hogy ő is mondjon valamit.

Kinizsi mozdulatlanul állt. Úgy nézett a két férfira, hogy ha azok nappali fényben látják a szemét, akkor bizonyára észvesztve szaladnak haza, és az ajtóhoz tolják a franciaágyat. De nem látták.

– És maga, bébiruhás, maga is az iskolát díszítette? – mutogatott Mátyás vitézére vihogva Kapa Lajos. – Nem túlkoros egy kicsit maga az iskolához?

– Biztos bukdácsolt a haver! – rötyögött Liba, mintha nem ő járta volna négyszer az ötödiket.

– Kik vagytok, ti gonosz életűek? – mordult fel hirtelen Kinizsi, hiába rángatta a zakó rövid ujját Gézuka, hogy: „jaj, isten ments, nehogy valami szörnyűséget tessék már csinálni! Ezek hivatalosak!”

– Hallod-e? – olvadt le a mosoly Kapa ajkairól. – Hogy beszélsz te a hatóság embereivel, senkiházi?!

Kinizsi ugyan nem ismerte sem azt a kifejezést, hogy *hatóság*, sem azt, hogy *senkiházi*, mert mindkét szó a halála után úgy három-négyszáz évvel született, de volt füle: a hangsúlyból kihallotta az ellenségeskedést.

– Ne álljátok utam, ha jót akartok! – dörrent ismét rájuk, mire a két sintér leakasztotta az oldaláról a drótkarikát, amivel a kóbor ebeket szokták befogni, és sunyító mosollyal a vitéz felé közeledtek.

– Befogtunk mi már vadabb kutyákat is! – sziszegte Kapa, s Liba még hozzátette, hogy le ne maradjon a szájalásban:

– Amelyik kutya ugat, az nem harap!

A gyerekek rémülten vették körül nehezen újjáélesztett hősüket, aki egy könnyed kézmozdulattal elhessentette őket.

– Arrébb, gyerekecskék! Ne csiripoljatok itt a kakasok közt!

Kinizsi megvárta, amíg a két sintér majd kartávolságba ért. Addig meg sem moccant. Hanem akkor két karját szétcsapva előreugrott, és egy villanással megragadta a két támadó nyakát.

Megragadta, de úgy, hogy azokon egy nyikkanás, annyi se jött ki. Csak a kigúvadó szemeken látszott, hogy itt bizony gyors emberhalál lesz középkori módra.

– Jaj, ne tessék! – ugrott Attila a vitézhez. – Ne tessék megölni őket! Akkor nekünk végünk...! Végünk! Végünk! – ismételte háromszor is, mert nagy ijedtségében más nem is jutott eszébe.

Kinizsi megrántotta a vállát. Ölni neki ugyanannyi volt, mint megkegyelmezni. Kicsit engedett a szorításon. A két jómadár sebesen nyeldekelte a levegőt, mint kacska a nokedlit, de megszólalni nem bírtak. Kinizsi körülnézett, aztán odalépett a legközelebbi fához, és egy könnyed mozdulattal felhajította mindkettőjüket az alsó ágakra, amelyek a földtől úgy három, három és félméternyire meredeztek. A két halálraítélt úgy kapott az ágak után, mint a fuldokló a szalmaszálba. Atlétákat megszégyenítő szélkeleppel lendültek a lombok közé, csak hogy vissza ne essenek a borzalmas markok fogságába. Már éppen az ordításhoz készülődtek, hogy felriasszák az alvó Zeréndvárat, amikor Kinizsi felemelte a két drótkarikát, és felmutatta nekik.

– Pityegjete, kis pintyek! Halljam, mert lerántom mind a kettőt! Pityegjete!

És a két állatkergető emberszomorító csicserészni, füttyörészni kezdett. Már amennyire megnyomorgatott torkukból kifért a „pityegés”.

– Reggelig nem abbahagyni! – fenyegette meg őket ismét a fekete sereg egykori vezére. – Mert visszajövök, és nem marad bennetek levegő, egy korty sem!

A gyerekek dermedten bámultak felfelé. Az iménti események teljesen lenyűgözték őket. Egy kétkilós kenyeret sem tudtak volna feldobni az ágakig, nemhogy két meglett férfit. A megdöbbenés másodpercei után persze kuncogni kezdtek, mert a két jómadár olyan engedelmesen füttyörészett, csiporgott fent, mintha a hajnalt köszöntnék. Dehogysis mertek volna ők ordítani!

V. fejezet

Hollóné megnyugodva sóhajtott fel, amikor meghallotta a kerti kapu nyikordulását és a kutya boldog vinnyogását. Mióta a férje elhagyta, kevés nyugodt órája volt. Addig sem viháncolt a boldogságtól, de akkor legalább nem kellett annyira a fogához vernie a garast, és a gyerekekkel kapcsolatos gondjait is megoszthatta, úgy-ahogy, férjeurával. Most, hogy egyedül maradt, minden az ő vállára szakadt.

Itt volt például ez az este. Azt mondja a fia, hogy a barátaival vendéget hoznak. Mátyásék valami rokonát, hogy itt szálljon meg a nyári konyhában néhány napig. Aztán tíz óra, és még mindig nincsenek sehol. Elhűl az étel. Dénesnek pedig holnap iskolába kell mennie. Mi lehet annál fontosabb, mint hogy kialudja magát?

Az asszony kiment az előszobába, kinyitotta a bejárati ajtót, és felkapcsolta a villanyt a verandán. A fény halványan terült szét az udvaron, és megvilágította a kerti utat. Az asszony lassan kivette a köténye zsebéből a szemüvegét, és a szeméhez illesztette. Az ismerős gyerekek között egy hatalmas termetű férfit pillantott meg, nevetségesen szűk öltönyben. A férfi lassan és méltóságteljesen lépkedett. Egyik kezét a csípőjén tartotta, a másikat maga mellett lógatta mereven. Valahogy minden furcsa és mégis valahonnan ismerős volt rajta. A bajusza, a tartása, a ruhája, a pillantása. Hollónén átfutott a gondolat, hogy talán gyerekkorában kint, a tanyán, ahol felnőtt, ott találkozhatott ezzel a férfivel.

Vagy netán a nagyapja lehetett ilyen, aki meghalt, mikor ő ketesztendő se volt? Vagy csak álmodta ezt az arcot, ezt a tartást, ezt a járást? Kezét összekulcsolta a köténye előtt, és várt.

Talán le sem kellene írnom, hogy mielőtt a gyerekek Kinizsivel beléptek volna a kertkapun, még útközben igyekeztek meggyőzni Mátyás király vezérét arról, hogy ebben az új világban neki egy kissé másképpen kell viselkednie, mint ötszáz évvel ezelőtt, ha nem akarja, hogy újjáélesztőinek és saját magának is baja legyen. Kinizsi hálás volt ezért a váratlan feltámadásért, és érthető, ha jótevőinek nem akart rosszat. Ezért – bár nem volt szokása egykor, hogy másokat türelmesen végighallgasson – megpróbált a gyerekekre figyelni.

Figyelt, figyelt, csak érteni nem nagyon értette, amit mondtak. Ugyan, mért tagadná le ő azt, hogy *kicsoda*? Nem félt soha életében, mért félne most halála után? S miért kellene neki azt vallania, hogy ő egy egyszerű tanyasi ember, halász, pákász, rákász?

És hogy a Mátyás fiúk rokona lenne? Akik még csak nem is nemesek! De végezetül megvakarta az üstökét, s látva az ijedt gyerekszemeket, megadóan bólintott.

– Úgy legyen, ha ti úgy látjátok jónak. Az lesz, aminek mondtatok. De csak akkor, ha végre megtudhatom: miért kellett nekem újra visszajönnöm ebbe a fura árnyékvilágba?

A gyerekek egymásra néztek. Melyikük mondja el az igazságot: Garai Nándor ijesztő kiáltványát, az állatokra leselkedő veszedelmet és a Kinizsibe vetett bizodalmat? De hirtelen valahogy egyikőjük sem találta alkalmasnak a helyzetet arra, hogy ilyen kicsinységnek látszó okkal magyarázzák azt a hatalmas csodát, hogy a fekete sereg vezére köztük van. Mit szólna hozzá, ha azt mondanák, hogy néhány kutya, macska meg aranyhőrcsög miatt rángatták vissza a túlvilágról? Tán megsértődne, elbúsulna, s ott is hagyná őket. Végül megint Domi mentette meg a helyzetet, kifogyhatatlan hazugságzsákjával.

– Az az igazság – nézett rajongó, ártatlan szemekkel a vitézre –, hogy mi az egész magyar történelemből a Kinizsi bácsit szeretjük a legjobban! És azt akartuk, hogy közöttünk legyen!

– Hát ezért? – fátyolosodott el a marcona vitéz hangja, aki pedig a legravaszabb középkori hadvezérek közül való volt. Tanú rá a sok csapdába csalt sereg, kiéheztetett vár, csellel bevett erőd. Ebből is látszik, hogy a hízelgés még a kősziklát is kimozdítja a helyéből.

Kinizsi tehát magára vállalta a neki kiosztott „tanyasi bácsi” szerepét, és a gyerekek mégnyugodhattak. Nem kellett volna.

– Jóestét kívánok! – köszöntötte halkan Hollóné az ismeretlen férfit, és kezét nyújtott neki. – Holló Gáspárné!

Kinizsi óvatosan a női tenyérbe pillantott, hogy mi van benne, aztán mikor Domi, mintegy véletlenül, meglökte a könyökét, feleszmélt, és óvatosan kezét nyújtott maga is. A középkorban olyan nem létezett, hogy egy asszony kézfogásra nyújtson kezét. Mit értek akkor a nők? Még a király cselédei között sem volt női személy, egy sem.

– Az én nevem Kinizsi Pál – mondta a hadvezér, mert bizony a gyerekek elfelejtették megbeszélni, hogy talán a nevét is meg kellene változtatnia, ha már tanyasi bácsit faragtak belőle. Most már mindegy.

– Nem is tudtam, hogy a mamátokat Kinizsinek hívták! – nézett a Mátyás fiúkra Hollóné.

– Mi sem – morogta halkan Domi.

– Szép név – mondta az asszony a hadvezérnek. – Így hívták a nagy törökverőt. Jöjjön beljebb, Kinizsi úr!

Kinizsi kihúzta magát, és Attilára mosolygott. Hiszen őt itten ismerik! Úgy nevezte ez az asszony, mint a nagy Hunyadi Jánost! A törökverő!

Szép asszony! Csinos asszony! Okos asszony!

Kinizsi bement a konyhába, letottyant az asztalfőn a székre, ledobta magáról az elszakadt zakót, aztán széles mosollyal körülnézett.

– De szépen laknak itt, asszonyság! Mennyi ügyes edény! Mennyi tányér! Nagy úrnak főz, ugye! És a kemence? Hol van? Vagy valami tűzhely...

Hollóné hálás örömmel elmosolyodott.

– Kedves, hogy így dicséri a konyhám, de hogy úrnak főznék...? Ugyan! Csak magunknak itt a gázon. Gondolom, megéhezett az úton. Megkínálhatom?

– Ennék ám! – kurjantott a vitéz. – Időtlen idők óta nern ettem semmit! – És kacagott. Észre sem vette, hogy a gyerekek sápadtan állodogálnak körülötte, felkészülve minden várhatóan *váratlan* eseményre.

– Na, kis szolgálaim! – szólította meg őket Kinizsi. – Ti nem esztek? Üljetek csak le oda a földre, s várjatok türelemmel. Majd én adok nektek a tálból...

– Mért ülnének a földre? – tette le az edényt az asztal közepére Hollóné. – De furcsa maga, Kinizsi úr! Van itt hely az asztalnál!

– Ahol én eszem...! – emelte fel Kinizsi a hangját, de gyorsan el is hallgatott Gézuka rémült szemébe nézve. Eszébe villant, hogy hátha más ma már a módi. Talán urak kai még idegen gyermekek is egy asztalhoz ülhetnek! Köhintett néhányat, és jóakaratóan böföntett. Jobb lesz, ha hallgat.

– Köszönjük, mi nem eszünk – mondta Attila –, mennünk is kell mindjárt... – De mozdulatlanul, s Kinizsit közrefogva a gyerekek ott maradtak.

– Tessék, vegyen! – mondta Hollóné, és leemelte a fedőt. Az edényben töltött káposzta gőzölgött.

– Kezet mosnék! – mondta Kinizsi, és két kezét a gyerekek felé nyújtotta. Gézuka meg Domi már ugrott is. Hozta a lavórt a vízzel meg a törülközővel. Mintha az lenne manapság a legtermészetesebb, hogy az asztalhoz viszik a kézmosó vizet, mint ötszáz éve.

– A Pali bácsi ilyen vicces – vigyorgott Domi. – Olyan furcsa kívánságai vannak, hogy az na! Anyukám néha haragszik is rá, ha rájön a hoppáré!

– Nem csodálom – mondta Hollóné, és furcsálkodva figyelte, amint a férfi megmosott kezét

beletörölte az ingébe „Hiába! – gondolta. – Ez a tanyasi élet!”

Kinizsi közelebb húzta magához a lábost, kézzel bele nyúlt, és kivett egy tölteléket. A tányérján kezével feltrancsírozta, aztán evéshez látott. Egy kenyérdarabot ügyesen a falat alá helyezett, úgy vitte a szájáig. A szája szélén lassan csörgött lefelé a zsír, de a kenyérrel elkapta a kis szökevényt, és evett tovább lassan, jó étvággal.

– De Kinizsi úr! – csattant fel az asszony. – Ott van a tányérja mellett az evőeszköz!

– Micsoda? – csámcsogott a vitéz.

– Kés és villa! Nem látja?

Kinizsi megnézte. Valóban ott voltak.

– Villa! – mosolygott Kinizsi, és ette tovább a töltött káposztát a kezével. – Ismerem! Beatrix is hozatott ilyen butaságokat Modenából, és azt akarta, hogy azzal együnk.

Gézuka hangtalanul csúszott le a földre az asztal mellett. A feltámadást kibírta, az utcai összecsapást kibírta, de ezt a mondatot már nem tudta elviselni ájulás nélkül. Így, akaratlanul is megmentette a helyzetet. Hollóné rögtön szaladt, Dénes segítségével a szobába vitte a fiút, lefektette, az arcát vizes ruhával törölgette, élesztgette. Eközben Domi odaliheghette neki a Kinizsit mentető magyarázatot.

– Ne tessék rá haragudni, Rózsika néni! Pali bácsi tanyáról jött, nincs megnevelve... Ugye, ottan élt az állatok között, amikor pákászott... De azért nagyon kedves ember, majd meg tetszik látni! Mindent megcsinál a ház körül, mert baromi erős! Tetszett látni az izmait? Tiszta body! Csak a fejével van valami... – Dominak felcsillant a szeme, mint mindig, ha hazudozni kezdett. – Csak a fejével van valami! – ismételte. – Néha azt hiszi magáról, hogy ő valóban az a Kinizsi Pál, aki ötszáz éve élt!

Gézuka ettől a zseniális mondattól rögtön magához tért.

– Azt hiszi – nyöszörögte. – És úgy is viselkedik.

– És úgy is beszél – bólogatott Bí, és talán életében először nézett Domira bámuló szemekkel. Hogy ez hogy jutott ennek az agyalágyultnak az eszébe?

– Idehoztok a házamba egy félbolondot, aki kézzel metéli szét a töltött káposztát, és valami Beatrixról zagyvált? Dénes!

– Semmi baja sincs, anyukám – magyarázkodott a fiú. – Csak rá kell hagyni, ha ilyeneket beszél. Különben nagyon okos és nagyon erős...

– Köszönöm szépen! – morogta az asszony. – Nagyon okos, és azt hiszi magáról, hogy ő Kinizsi Pál. Lehet, hogy nem is így hívják? Csak azt gondolja?

– Dehogynem! Így hívják! Éppen ez a baj! – szötte tovább nagy eszméjét Domi. – Nagyon beleéli magát...

Közben a zajra felkelt Tomika és Pannika, Dénes öccse és húga, az ikrek.

Körülnéztek, aztán leszálltak az ágyról, megfogták egymás kezét, és megkérdezték.

– Kimehetünk a vécére?

– Menjetek! – mondta az asszony, és a fejét csóválta a kábultan üldögélő Gézuka felett. – Jó kis programot csináltok itt nekem! Mintha nem lenne éppen elég bajom enélkül is!

A konyhában Kinizsi befejezte a vacsoráját. Az inge ujjába megtörölte a kezét meg a száját. Aztán mert bort nem talált az asztalon, a szájához emelte a vizeskancsót és ivott.

Az ikrek érdeklődéssel nézték.

– Te ki vagy? – kérdezte Pannika.

Kinizsi letette a kancsót, és a két kicsire pillantott.

– Vagyok, aki vagyok – mondta, és akkorát böfönt, hogy majd elsodorta az edényeket. – Titok.

– Disznó vagy – mondta Pannika, és megcsóválta a fejét – Az asztalnál tilos bőfögni!
– Van gyerekek? – kérdezte Tomika.
– Nincs – mondta Kinizsi. – Nem szült nekem Magyar Benigna.
– Akkor biztosan te vagy a mi új apukánk – mondta Pannika, és még nagyobb kíváncsisággal nézte a vitézt.

A szobából Hollóné sietett ki.

– Hagyjátok a bácsit békén! – szólt az ikrekre, és összepakolta az asztalon az edényeket. – Menjetek! Menjetek!

– Teljes szívemből köszönöm a vacsorát, kedves asszonyság! – állt fel Kinizsi, és fejet hajtott. – Ha módom lesz rá, és alkalom adódik, meghálálom. Birtokaimon vendégül látom.

– A birtokain! – sóhajtott Hollóné. Ez az ember nem félbolond. Egészen az. – Nem láttam a csomagját. Hol hagyjátok?

– Hol? – bambult rá Bí.

– Hát ott! – magyarázta Attila. – Nálunk otthon.

– Annyi eszetek van, mint Patnak – dűnnyögött az asszony. Pat a farkát csóválta boldogan: lám csak, őt is emlegetik! – Miben fog aludni ez az ember?

– Mindegy az! – legyintett a hadvezér. – Aludtam én már kint a mezőn, egy gödörben is, január hidegében. Aludtam szalmán és az állatok között. Hónapok is eltelték, hogy nem láttam ágyat, amíg mentünk...

– ...a vásárba a tehenekkel, ugye? – vágott közbe Domi, aki ismét résen volt.

– Tehenekkel? – hökkent meg Kinizsi, aztán bólintott mélán. – A tehenekkel, no, persze.

– Itt nem kell gödörben meg állatok között aludnia – mondta békülékenyen az asszony. – Van ágy. Adok pizsamát is, a férjeméből...

– Pizsamát? – pislantott Kinizsi a gyerekekre. „Ezt eszik, vagy harap?”

– Köszönjük! Majd holnap elhozzuk a csomagot – hadarta Attila. – Pali bácsinak mindene van. csak a nagy sietségben otthagytuk...

– Itt egy törülköző – mondta Hollóné. – A nyári konyhában talál lavórt meg szappant. Persze akkor fogkefeje sincs!

Kinizsi gyanakvó mosollyal nézegetett egyik arcra a másikra. Lavór? Fogkefe? Lehet, hogy mégsem magyarul beszélnek ezek?

– Pali bácsi nem szokott fogat mosni – súgta oda Bí Hollónénak. – De mi majd megneveljük.

– Itt az ideje! – morogta az asszony, és Kinizsire nézett. Micsoda hatalmas ember! Ez a nagy koponya! Ez a furcsa arc! A bajusz! Ezzel a fizimiskával valóban akár Mátyás hadvezére is lehetett volna ötszáz éve! – Jó éjszakát! – mondta hangosan, és Kinizsi méltóságteljes meghajtására majdnem ő is meghajlással válaszolt. Bolondság! Nem vagyunk a középkorban!

A gyerekek a nyári konyhába kísérték Kinizsit, aki mindentől el volt ragadtatva. Az ágytól, a szagos szappantól, a puha paplantól, a lámpától, de még az üveglaktól is!

A gyerekek mindent megmutogattak. Kioktatták a hadvezért a pizsama használatára, és aztán Dénes megmutatta Kinizsinek a vécét. Nem részletezzük a fekete sereg kapitányának bámulatát, amit a lehúzó lánc és a leömlő víz közötti összefüggés felismerése kiváltott.

A meglett férfi, a kenyérmezei hős úgy viselkedett, mint egy gyerek.

– Lehúzhatom még egyszer?

Bizony tíz óra már jócskán elmúlt, amikor a csapat tagjai hazaindultak. S akkor még a Mátyás fiúknak haza kellett kísérni először Bít, azután Gézukát, hogy végezetül maguk is elszenvedjék az apai dührohamot, amit most kivételesen talán nem is érdemeltek meg.

Kinizsi pedig lekapcsolta a villanyt (felkapcsolta, lekapcsolta, felkapcsolta, lekapcsolta), és még

sokáig nem tudót elaludni. Mit érzett? Mit gondolt? Azt csak az tudhatja, ak majd ötszáz év múlva újjáéled.

Végezetül elaludt Mátyás hadvezére, elaludt a házban mindenki. Csak a vizsla kukucskált ki időnként pirosra festett kis házikójából a nyári konyha felé. Mintha tudta volna, hogy arra a férfira, aki ott horkol, mint kitörni készülő tűzhányó, külön is vigyáznia kell, mert nála fontosabb ember azon az éjszakán nem volt Zeréndváron.

Bár ezt a zeréndváriak sem tudhatták...

VI. fejezet

– Idióták! Barmok! – üvöltötte Garai Nándor kivörösödött arccal, és úgy rohangált fel-alá tíz méter hosszú és tíz méter széles irodájában, mint felingerelt oroszlán a ketrecében. De mi ingerelte fel ennyire a város atyját és jótevőjét, aki oly kedélyesnek és jóakarátának mutatja magát, ha a mikrofonba zengedez az ő kedves népének, Zeréndvár lakosainak?

– Felháborító! – hörögte. – Maguk egész éjszaka fent csücsültek a fán, és fütyörésztek?! Degeneráltak. Lejáratják a hatóságot! Lejáratnak engem! Mind a kettőjüket felfüggesztem! Lecsukatom! Elbocsátom! – Futás baka, futás jobbra. – Meg is tenném, mérget vehetnek rá, csak ne lenne olyan fontos mindannyiunk számára az állatbegyűjtés! Barmok! Barmok barmai! Barmok barmainak barmai!

A ragozási gyakorlatot hallgatva Kapa Lajos meg Liba Tódor szorosan egymás mellett álldogáltak a szoba közepén, és remegett a lábuk. Hogyne remegett volna! Próbáljon meg valaki egy rövid órácskát fent csücsülni a fán!

Meglátja, milyen fárasztó!

– Nem tehetünk róla, főnök! – siránkozott Kapa. – Nem ember volt az, hanem a Szupermandró maga!

– Barom! Szupermandró ebben a városban csak egy van, és az én vagyok. Megértették?!

– Igen! – kiáltotta a két szerencsétlen egyszerre, és egymáshoz támaszkodtak, hogy fel ne dőljenek.

– Tehát még egyszer kérdezem: ki kergette fel magukat a fára?

– De főnök! Nem felkergetett! Feldobott!

Garai toporzékolni kezdett.

– Ne mondja még egyszer! Nehogy mondja még egyszer! Barom! Hogy dobhatott volna fel egy ember két ilyen állatot olyan magasra?!

– Mi se értjük...

– Kuss! Az igazat akarom hallani! Berúgtak, ugye, és felmásztak a fára?

– De főnök! Látott már engem berúgva? – nyekeregte Kapa.

– Ezerszer.

– Akkor *tudhassa*, hogy olyankor én a járdára sem tudok felmászni, nemhogy a fára!

– Akkor hogy történt?! Hogy történhetett?!

– Elmondtuk, főnök. Öt vagy hat gyerek jött az úton, ugye, Liba?

– Eeegen...

– Köztük meg egy hatalmas, nagydarab pasas, ugye, Liba?

– Eeegen...

– És akkor mi mondtuk a gyerekeknek, hogy ejnye-bejnye, későn van már...! Ugye, Liba?

– Eeegen...

– És akkor az a valaki, aki nem Szupermandró, csak olyan erős, mintha az volna, nekünk rontott, megragadta a nyakunkat, és...

– Ki ne mondja! Ki ne mondja, mert megölöm! – ordított a polgármester, és a futkározástól fáradtan belezöttyent az íróasztala mögött terpeszkedő karosszékbe. – Kinek a gyerekei voltak? Sorolja!

– Tetszik tudni, sötét volt...

– A fejükben, Kapa! Ott volt sötét! És még van is! Sorolja, mert kirúgom!

– Hát... talán a Mátyás kölykei voltak. Az építészmérnöké... Ha jól láttam. Segíts már! – lökte oldalba társát a hónhorgas.

– Eeegen – nyögte Liba félálmból felriadva. – ...Feldobott a fára a Szupermandró!
– Takarodjanak! Holnap akkor is neki kell kezdeni összeszedni az állatokat, ha egy egész hadseregbe való Szupermandró sétál végig a városon! Tűnés!
A két éjszakai pintyő egymást lökve-támogatva kitántorgott a szobából. Garai Nándor pedig megragadta hatalmának legfőbb eszközét: a telefonkagylót.
– Halló, iskola? Kérem az igazgatót!

Mire Kinizsi ébredezni kezdett, már csak Pat volt a házban. A kicsiket óvodába vitte Dénes, aztán ő is iskolába ment. A mama pedig a bőrgyárban volt reggel hat óta. Ott dolgozott.

– Hé, Benigna! – kiáltott Kinizsi, de aztán már halkabban szólt: – Benigna... – mert eszébe jutott, hogy ugyan hiába kiabál. Benigna, az ő kedves felesége, Magyar Balázs hadvezér leánya bizony már szintén elég régen elhagyhatta e földi világot.

Vajon mit csinált az én kicsi párom, miután meghaltam? Hű maradt hozzám, vagy máshoz kötötte az élete szekerét? – Ezen gondolkodott Kinizsi, mert nem tudhatta, hogy az ő kis felesége még kétszer férjhez ment az ő halála után. S mi több: a második férjét – miért, nem tudjuk – megölte. Csak azért nem végezték ki akkor Magyar Benignát, mert Kinizsi Pál felesége volt egykoron...! Ilyesmik is megtörténtek ebben a bonyolult történelemben! Még ha a tankönyvekből az efféle komor történetek hiányoznak is.

Kinizsi felkelt, és amúgy pizsamásan, Pat farkcsóváló díszkíséretével átment a nagy házba.

A bal oldali és a jobb oldali szomszéd persze rögtön szemügre vette titokban az idegen férfit. Mert a kisvárosban a szomszédok csak azt nem veszik észre, amit nem akarnak. „Ejha! – gondolták. – Hollónénak új embere van! No, nem sokáig szomorkodott a férje után! Vajon hova való? Honnan került ide?” De csak leselkedtek. Megszólítani nem akarták, nem merték.

Kinizsi a konyhában egy furcsa fekete dobozt pillantott meg az asztalon. Lapos, négyszögletes ládika volt, rajta mindenféle kapcsoló, meg jel és betű. Sehogy sem igazodott el rajtuk Kinizsi. Szerencsére ahogy a fura tárgyat nézegette, észrevette a ráragasztott kis papirost. A papirosra egy hollót rajzolt valaki, szájában gyűrűvel – Mátyás király címere! –, s mellé egy hatalmas mutatóujját. Az ujj az egyik kapcsoló felé mutatott, s mellé volt rajzolva egy neon. Kinizsinek nem kellett sokat gondolkodnia, hogy megfejtse a titkos kis rajzot – hadvezér volt, térképek tudósa –, nagy merészen megnyomta a mutatóujjal jelzett kapcsolót.

– Ne tessék megijedni, Pali bácsi! – hallatszott a fekete dobozból (azaz a magnetofonról) Dénes hangja, és a hadvezér az oldalához kapott, ahol a kardja függött még előző este.

– Hol vagy, szellem? Bújj elő! – kiáltotta olyan elszántan, hogy Pat is ijedten kotródott az asztal alá. – Nem félek tőled!

– Ez egy olyan szerkezet – folytatta Dénes a kazettáról –, amelyre rábeszélék egyszer, és aztán annyiszor tetszik meghallgatni...

– Bújj elő! – harsogta a vitéz, és az asztal alá rúgott a lábával. – Állj Kinizsi elé nyíltan, ha mersz!

Szegény Pat szűkülve rohant ki a helyére, mert ő már sok ordibálást hallott a Holló családban, de az asztal alá még senki sem rugdosott.

– ...ahányszor akarni tetszik – fejezte be a mondatot Dénes. – Nem akartam felkelteni Pali bácsit, azért üzenek így a mag... vagyis ezen a szerkezeten. Magnetofonnak hívják egyébként. Magnetofon.

Dénes elhallgatott. Kinizsi a doboz közelébe óvakodott Gyanakodva nézegette. Hozzákapott, aztán rátette a kezét és mikor Dénes újra megszólalt, már nem ugrott hátra. Sőt. Rátapasztotta a fülét a hangszóróra.

– Szóval ide vagy bezárva! Úgy kellett neked! Mit varázsolgattok folyton!

– Tessék szíves lenni abba a ruhába felöltözni, ami a széken van – hallatszott a fiú hangja. – Ez apa munkásruhája volt, kezeslábas. Bő, talán jó lesz. A reggelt az asztalon. Ha bárki jönne és csengetne, ne tessék kimenni a kapuhoz. Délben vagy én, vagy a barátaink közül valaki ide jön. Addig ne tessék elhagyni a házat. Ha lehet, még a kertbe se tessék kilépni. Ha egy szomszéd mégis észrevenné Pali bácsit, és kérdezősködné, tessék azt mondani, hogy a család távoli rokona tetszik lenni... És még egyszer: az utcára semmiképpen se tessék kimenni!

A kazetta csendben forgott, aztán a végére ért, és a készülék kikapcsolt.

– Boszorkányság! – hördült fel Kinizsi. – Hova kerültem? Szellemek palotájába? És mi az, hogy ne hagyjam el a házat? Nem vagyok én egy felnőtt férfi? Nem voltam én egy hadsereg vezére? Nem voltam én az országbíró, aki egy egész ország sorsát a kezemben tartottam? Féltenek? Helyes! De a gyámságot nem tűröm! Felelek magamért!

Dühös mozdulatokkal felvette a kék kezeslábast. Aztán evett a kenyérből meg a sajtból (ezt a kettőt ismerte az asztalra tett ételfélék közül), és szétnézett a házban. Hátha talál valami fegyverfélét. Mert Kinizsi fegyver nélkül olyan, mint varrógép tű nélkül, vagy futballista labda nélkül.

A konyhából bement a nagyszobába.

Csak ámult és bámult.

Ilyen gyönyörű szekrények, székek és szőnyegek talán még Mátyás király palotájában sem voltak ötszáz éve. (Talán mondani sem kell, hogy Hollóék otthona a legolcsóbb bútorokkal, székekkel és szőnyegekkel volt tele.) Kinizsi lélegezni is alig mert. A szekrény üveges részét túlszűfolták *csodálatos* apró szobrokkal, üvegtárgyakkal (porcelánkutya, táncosnő, táncoló pár, bőgő szarvas és kristályvázák). Hogy mernek ennyi értéket csak úgy itthagyni? Hiszen ezekért a szobrokért egy egész várost kaphatnának Báthory uramtól, aki messze földről hozatta az efféle csecsebecsét drága aranyért. Mindent megcsodált Kinizsi, de a legjobban egy furcsa kis üveges ládikó ejtette ámulatba. A ládikó lábakon állt. Üvegajtó volt rajta. De az üvegajtót nem lehetett kinyitni. A legkülönösebb az volt, hogy az üveg mögött egy másik üveg domborult szürkés homályosan, mint egy hatalmas szem. Kinizsi észrevett a ládikán egy kis fekete billentyűt. Hasonló volt a beszélő doboz kapcsolójához. „Bátorság! – suttogta magának. – Gondolj a kenyérmezei csatára, Kinizsi! Ez sem lehet veszélyesebb.” És megnyomta a gombot. A ládika zenélni kezdett, aztán a képernyő (mert persze televízió volt az üveges ládika) kivilágosodott. Kinizsi feltámadása óta először gondolt az Istenre. „Szem! Igen, szem! Az új világ istenének a szeme!” És térdre hullt.

– Bocsáss meg elvetemült szolgáltnak, uram! Bocsáss meg sok bűnömért, csalásaimért, káromkodásaimért! Tudom, hogy mindent tudsz...

Itt Kinizsi lélegzete elakadt. Az üvegszemben ugyanis megjelent egy levágott fej, és beszélni kezdett:

– Kedves nézőink! Kilenc óra harminckor *Kisfilmek a nagyvilágból* című műsorunkat fogják látni...

– Ááááá! – üvöltött a rémülettől Mátyás hadvezére, és megnyomta a gombot. A kép eltűnt. Kinizsi remegése lassan alábbhagyott. Ő, aki nemegyszer látott karóba húzott embert, lefejezést, máglyán égetést, még sohasem érzett ehhez hasonló ijedelmet. Egy levágott fej, amint beszél! Sok mindent megért ebből az iszonyú új világból, de ezt az üveges ládikát nem lehet ép ésszel felfogni.

Térden állva imádkozott még egy sort a ládika előtt megbocsátásért, aztán kimenekült a házból. Még a fegyvert is elfelejtette.

Egy percre sem akart egyedül maradni ebben az elvarázsolt kastélyban. Inkább megnézi magának a várost. Miért ne! Majd vigyáz! Nehogy észrevegyék rajta, hogy kicsoda. Ha már megígérte a gyerekeknek, hogy titokban tartja a rangját. Nem érti ugyan, hogy miért van erre szükség. Hiszen csak büszkék lehetnének rá, hogy ők élesztették újjá a nagy Kinizsit!...

Mindegy! Legyen meg az akaratuk!

Ezzel kinyitotta a kertkaput, és kiment az utcára. Pat kicsit tévovázott, aztán az indigókék színű kezeslábasban döngő léptekkel nekilendülő Kinizsi után futott. Mintha megsejtette volna, miféle veszélyek leselkedhetnek Mátyás nagy erejű kapitányára. Legalább valaki vigyázzon rá.

A nyolcadikosok majd kiestek a padból a nevetéstől. Még hogy egy halott embert fel lehet támasztani számítógéppel és holográffal?! Már megint olvasott valami hülyeséget ez a Mátyás!

Persze, nem mertek volna nevetni, ha Manó tanár úr nem vigyorodik el. De bizony ő is elhúzta a száját Attila *lila* elgondolásait hallgatva.

Szabadon választott tárgykörből időnként tarthatott beszámolót egy-egy jobb tanuló fizikaórán. Most Attilára került a sor. De hogy ezzel az áltudományos bukfencsel jöjjön elő! Erre Manó tanár úr sem számított. És milyen meggyőződéssel mondta! Mint aki megdönthetetlen bizonyítékokkal rendelkezik.

– A megfelelő adatokat betápláljuk a számítógépbe, és a reanimációs program biztosítja az újjáteremtés lehetőségét. Ehhez azonban a holográfot össze kell kapcsolni a komputerrel...

Itt mosolyodott el Manó tanár úr, és röhögött az osztály. Persze, Holló Dénes kivételével.

– Tudod, Attila – mondta Manó tanár úr –, ezekben a színes hetilapokban gyakran megjelenik egy-egy olyan marhaság, aminek szinte semmi alapja sincs. Ezeket az írásokat csak azért közlik, hogy a butább olvasókat meghökkentsék. Egy jó fizikus sohasem dőlhet be az efféle *kacsáknak*. Ez nem az a kacsa, amelyik hápog az udvarban! Hanem amelyiket pihent agyú tollragók kitalálnak. A feltámadás nem a fizika tárgykörébe tartozik, fiam. Olyasmivel foglalkozz, aminek valóságos alapja van, és ne fecseireld el az idődet efféle képzelgésekre.

– Jó napot! – mondta a kocsmáros, kis kopasz ember. – Mivel szolgálhatok?

Az iddógálók csak azért hallgattak el, mert a belépő idegen volt, és valami fura erő, rendíthetetlen akarat és a hatalomhoz szokott ember kisugárzása csapott rájuk belőle.

– Bort! – mondta az ismeretlen, és az egyik kezét a csípőjére tette.

– Tessék helyet foglalni! – udvariaskodott a kocsmáros, és bár az italboltban nem szokás, most tálcára tette a poharat. Megérezte, hogy nem akármilyen vendége akadt.

Kinizsi megpróbált úgy viselkedni, mint a többiek. A pulthoz lépett maga is, és óvatosan megfogta az üvegpoharat. Csak szét ne roppanjon a kezei között! Micsoda szokás!

Bezzeg az ónkupa bírta a szorítást!

– Hagyja csak, jóember! Megiszom állva! – mondta a kocsmárosnak, és lehajtotta az italt. Aztán csak annyit szólt.

– Még!

A kocsmáros töltött.

Kinizsi lehajtotta.

A többiek némán nézték.

– Nem idevalósi, ugye! – próbálkozott a kocsmáros.

– Még! – mondta Kinizsi.

A kocsmáros töltött.

Kinizsi megitta azt is, aztán körülhordozta nagy busa fejét.

– Magyarok maguk?
Az emberek összenéztek.
– Azok vagyunk – mondta Zuboly bácsi, a kisállat-kereskedő, aki a sarokban egy asztal mellett üldögélt a pohár söre mellett, mióta bezárták a boltját.
– Akkor miért nem énekelnek? – kérdezte Kinizsi.
– Nincsen vígságra okunk – mondta Zuboly bácsi.
– Énekeljenek szomorút – mondta Kinizsi, de az emberek hallgattak. Ki ez az ember? Őrült? Részeg? Lázító? Egyiknek sem látszik. Miért akar hát mindenáron énekelni?
– Szomorú magyarok maguk! – mondta Kinizsi, és kezében összeroppant a pohár. – A kénköves...! Hogy lehet ilyen semmi üvegbe bort önteni?
Az emberek pislogtak. Azt a vastag borospoharat legfeljebb a kőre dobva tudták volna eltörni.
– Nem vágta meg a kezét? – lépett közelebb Zuboly bácsi, de Kinizsi csak legyintett.
– Ugyan! És ha megvágtam! Ebsont beforr. Köszönöm a bort! Maguk meg tanuljanak meg énekelni! – mondta, és elindult kifelé.
– Hé! Uram! – kiáltott utána a kis kopasz ember. – A fizetéssel mi lesz?
– Mi? Hogy én fizessek?! – horkant fel Kinizsi, aztán észbe kapott. – Fizetni kell? – Hogyne... Majd holnap!
– Nem addig van az, uram! – kezdte a kocsmáros, s már indult volna (talán a halálba), de Zuboly bácsi megfogta a karját.
– Hagyja! Majd én kifizetem! A vendégem volt az úr!
– Kinizsi megköszöni magának, és nem felejt el – mondta méltósággal Mátyás király hadvezére.
Az emberek egymásra pillantottak. Kinizsi? Ilyen nevű embert nem ismertek a környéken.
– Erdélyi ember ez – mondta egyikük. – Azért akart mindenáron énekelni.
Kinizsit az utcán Pat boldogan üdvözölte, mint a nép a csatából megtérteket egykor.

VII. fejezet

Bít és Domit a többiek azzal bízták meg, hogy iskola után Hollóékhoz vágtazzanak, mivel nekik csak öt órájuk volt. Gézuka, akivel egy osztályba jártak, más feladatot kapott. Komolyat, felelősségteljeset, hozzá illőt. Kiáltványt kellett írnia Zeréndvár népéhez. Kiáltványt, amelyben ellenállásra szólítják fel az állattulajdonos zeréndváriakat: ne engedjék elvinni se kutyaikat, se macskáikat, se papagájaikat, de még a legutolsó kis nyeszlett fehér egeret sem. Egységben az erő! Ezt kellett okosan, érthetően és egyértelműen megfogalmazni. És a kiáltvány alá odaírni: „Fekete sereg”.

Gézuka tehát ismét bevonult a könyvtárba. A könyvtárosok összehajoltak. „Itt van a *Fagy a jéghidegtől a Dunának vize!* – suttogták. – Csendben legyünk!” Gézuka pedig elővette a piszkozatfüzetét, és írni kezdett. „Kedves zeréndvári állatok barátai!” Az utolsó két szót áthúzta. „Állatbarátok” – írta helyette.

Bí és Domi szíve majd kiugrott a helyéből, amikor észrevették a nyitott kertkaput. Ráadásul Pat sem fogadta őket a szokásos örömugrálásával.

De amikor „Pali bácsi! Pali bácsi!” kiáltásokkal átkutatták a házat, és nem találtak senkit, a szívük percenként százat dübörgött.

Aki már hagyta kistestvérét a homokozóban, és a labdázásból viasszaladva nem találta ott (mert kimászott a bokrok közé a kis betyár), az ismeri ezt az érzést.

– Elment – dadogta Bí. – Elment! Jaj nekünk! Szóljunk a többieknek!

– Minek? – rángatta meg a vállát Domi. – Ők talán tudják, hol van? Inkább menjünk, keressük meg!

– Menjünk? De hova?!

– Nyugi! Megtaláljuk! Utánam! – kiáltotta Domi, és előreloholt.

Kinizsi Pál előző életében ritkán osont az út szélén. Az ő helye ott volt az út közepén, a seregek előtt. Csak a senki, bámuló nép álldogált az árok partján. Ezzel szemben most majdnem súrolta a házak falát, úgy óvakodott a járdán, a jegyesor árnyékában. Hogyne óvakodott volna! Ezek a négykerekű harci szekerek úgy száguldoztak az úttesten, mint az istennyila. Még a szelük is elsodorta volna tán az embert, ha közelebb megy hozzájuk. Kinizsi dermedten nézte, hogyan üldögélnek a végzet kocsijaiban ketten, hárman, sőt némelyikben négyen, öten is! Hogy merik? „Nem volt annyi aranyforintja Mátyásnak, amennyiért én beülnék egy ilyen üvegből és vasból összetákolts dobozba! – gondolta rémülettel. – Pedig Kinizsi nem akárcsi! Nem ijed meg a saját árnyékától! Azt sem értem, mi húzza ezt a kocsit? Domokos este azt mondta, motor. Én ilyen állatot nem ismerek.”

A sétáló vagy dolgozik után igyekvő zeréndváriak furcsálkodva nézték a mackós mozgású férfit. Külföldi – állapították meg magukban –, vagy valami baja van az agyával. Úgy figyeli az autókat, mintha még sohasem látott volna ilyet. Az pedig lehetetlen, mert ma már nincsen olyan kicsi és elmaradott ország a világon, ahol ne futkározná legalább néhány négykerekű. Hacsak nem a pápuák földjén. De ez a férfi nem látszott pápuának azzal a nagy, magyaros bajuszával.

Koprai bácsi, a parkőr, aki mindenkit ismert a városban, meg is szólította:

– Pardon! Sprechen Sie deutsch?

– Ja, ich spreche – morogta Kinizsi, mert lehet, hogy a XV században egy magyar hadvezér nem tudott írni, de hogy kiválóan beszélt németül, kicsit törökül, esetleg csehül meg horvátul, az biztos.

– Ah so! – kiáltott Koprai bácsi. – Tehát német!

– Én?! – hökkent meg Kinizsi. – Ki mondta ezt? Melyik piszkos történetíró merészelt bemocskolni?!

– De uram! – hápogta Koprai bácsi. – Azt hittem, külföldi. Nem tudtam, hogy magyarnak tetszik lenni. Bocsánat! Koprai Árpád vagyok, parkőr és okleveles nyúltenyésztő...

– Oda nézzen! – kiáltott fel Kinizsi, és védekezően maga elé rántotta a cingár kis öregembert. Az úttesten egy hatalmas ház száguldott végig kerekeken. A házban emberek ültek, és közömbösen bámultak ki az ablakon. – Hova dübörögnek?! Csak nem a pokolba?

– Dehogyan! – mondta Koprai bácsi. – Az állomásra. Ez a kettes busz. A pesti gyorsra megy ki. Kinizsi elengedte az öregembert. Erőt kell vennie magán. Nem szabad ilyen tudatlannak mutatkoznia. Így mindenki felfedezheti, hogy nem ebben a világban nőtt fel. És ki tudja, mi baj érheti a gyerekeket, ha őt leleplezik! Nem szabad meglepődni semmin. Legalábbis mások előtt nem. Bár ezek a szörnyűségek...! Ha egy ilyen busszal vitte volna seregét a török ellen, hát a Márvány-tengerig futottak volna a turbánosok ijedtükben. De neki most mégsem szabad kimutatnia a rémületét.

Koprai bácsi szokása szerint udvariasan mosolygott, de azért gyanakodva megkérdezte:

– Ne haragudjon már, ha érdeklődöm: hová valósi?

– Nagyvázsönyba – mondta Kinizsi, s ez igaz is volt. Ott lakott ő udvarnépével s Magyar Benignával ötszáz éve, ha éppen nem harcolt.

– Nagyvázsöny – bólogatott Koprai bácsi. – Az szép!

– Maga járt ott? – csillant fel a hadvezér szeme. – Megvan még a vár?

– De meg ám! Rendbe hozva szépen! – kezdte Koprai bácsi, aztán észbe kapva hökkenten vetette fel a fejét. – Hallja-e! Ha maga odavalósi, akkor mért tőlem kérdi, hogy mi van a várral? De viccelős kedvében van az úr! – mondta, és sértődötten továbbállt.

Akkor vette észre Kinizsi, hogy Pat nincs sehol.

Domi és Bí lélekszakadva rohant ki a főutcára. Emberek jöttek-mentek, ismerősök és ismeretlenek, de Kinizsit nem látták.

– Csak valami baja ne legyen! – lihegte a kislány, és ide-oda rebbent a pillantása.

– Mi baja lehetne?! – dühösködött Domi. – Legfeljebb ő csinálhat valami szörnyűségeset, ha megharagszik!

– Hát ez az! – mondta Bí, és rohantak tovább.

– Hé, bajnokok! – állította meg őket Zuboly bácsi, aki jól ismerte minden kis vásárlóját. – Hová ilyen sietősen? Csak nem az állatokat kezdték már összeszedni?

– Nem – nyögte Domi. – De nem is fogják! Mer’ addig élnek!

– Nana! De hevesek vagytok! De hevesek! Csak nem akartok ujjat húzni a nagy Garaival?

– Mi nem! De majd lesz, aki nem hagyja!

– Nem tetszett látni...? – kezdte Bí, és a haját félresöpörte a szeme elől. Hogy is kérdezze? – Nem tetszett látni egy nagy férfit?

– Egy nagy férfit? – mosolyodott el az öreg szomorkásan. – Dehogynem! Tele van velük a város. Elsőnek itt vagyok én!

– Jaj, ez nem vics, Zuboly bácsi! Mi egy magas, erős, nagy bajuszú férfit keresünk kockás öltönyben! – Merthogy Bí és Domi igazán nem tudhatta, hogy hősünknek Dénes már talált egy alkalmas kezeslábast.

– Kockás öltönyben nem láttam. De... egy nagy természetű, bajuszos figurához volt szerencsém, akit nem ismerek.

– Hol van? – ragadta meg Domi az öreg ingujját. – Hol van?

– Ne rángass, hé! Csak nem tolvaj, hogy ilyen hevesen keresed?

– Ó, dehogy! Csak meg kell találunk, minél hamarabb, mert... ő menti meg az állatokat!

Az öreg nem nagyon értette, hogy miképpen mentheti meg az állatokat az az ember, akármekkora és akármilyen erős is, de azt hosszú élete során már megtanulta, hogy a gyerekek szavaiban mindig van annyi igazság, hogy a kéréseiket érdemes figyelembe venni.

– Hát egy emberrel, egy nagy természetű, bajszossal találkoztam... Bejött a kocsmába. Megivott három pohár bort, aztán összetörte a poharat, és nem fizetett...

– Ő az! – kiáltott Bí. – Hol van?

– Ti ismeritek? Honnan jött?

– Ne tessék kérdezni, Zuboly bácsi, úgyse mondjuk meg! Most hol van?

– Kiment a kocsmából, aztán elindult a... park felé. Hé! Ne szaladjatok!

De a gyerekek akkor már észvesztve vágtaztak a kiirtásra ítélt jegenyesor mentén.

Már messziről észrevették a park szélén álldogáló és hadonászó csoportot. Férfiak és nők meg két-három gyerek mutogatott felfele.

Mi történhetett?

Közelebb érve nagy nevetést és harsány kiáltásokat hallottak.

– No, füttyörésszetek, pintyökék, füttyörésszetek! Nem halljuk!

– Jaj nekünk! Már megint feldobott valakit! – sikkantotta el magát Bí, és rohant tovább.

A csoport közepén Kinizsi állt. Mellette Pat ült, és ugatott felfelé a fára. A fa legalsó ágain, a földtől úgy három, három és fél méterre – mondjam tovább? Igen. Kapa Lajos és Liba Tódor ott üldögéltek, és füttyörésztek remegő ajakkal.

Kinizsi pedig dörgő vezéri hangján beszélt hozzájuk:

– Voltak idők, nagy és szép idők, amikor nem menekítettétek volna el piszkos lelketeket ily csekély büntetéssel! Áldjátok az urat, hogy ma éltek, hitvány férgei a honnak! Elrabolni és bezárni az én kutyámat?! Nem kis bűn! Nem megbocsátható bűn! Kezüket csapták le az erdei vadászoknak egykor, mert hozzányúltak a más nyulához, őzéhez, farkasához! Kezüket csapták le! És ők boldog hálálkodással csókolgatták az úr kezét, hogy nem karóba húzták őket! Így gondolkoztatok! Ajánlom, ne találkozzunk még egyszer! Hagyjátok el ezt a várost! Bujdossatok el, ha Isten napfényét látni akarjátok még egy kis ideig! Amíg bűnös éltetek fonala el nem szakad!

A körben álldogáló emberek tapsolni kezdtek. Ez igen! Ez a férfi aztán tud beszélni! Vagy pap, vagy képviselő! Más hogy lenne ilyen szigorú és határozott?! Ehhez képest még Garai Nándor is csak nyálcsorgató Jakab! Mindezt persze nem mondták még egymásnak sem. Csak tapsoltak hevesen.

Bínek és Dominak nem volt sok kedve tapsolni. Áttörtek a csoporton, és Kinizsihez futottak.

– Pali bácsi! – ragadta meg a hatalmas mancsot Domi. – Tűnjünk el a balfenéken, mert egy perc múlva itt lesznek a zsaruk, és az kész lebukás! Gyerünk! Gyerünk!

– Pimaszok voltak, tolvajok! – magyarázkodott a két sintérre mutogatva Kinizsi, de azért engedelmesen ment a gyerekek után. – Megérdemelték!

– Biztos! – mondta Domi. – De ha Pali bácsit becsukják a börtönbe, azt meg mi fogjuk megérdemelni.

Az emberek kicsit csodálkoztak, hogy két gyerek után miért lohol a hatalmas férfi, de aztán gyorsan eltűntek maguk is. Nehogy a két sintér felismerje és feljelentsen őket Garainál.

Csak egy sötét szemüveges férfi álldogált mozdulatlanul kicsit távolabb egy kapu árnyékában. Szürke öltönyben volt, és kék ingéhez csikós nyakkendőt kötött. Egyik kezében apró jegyzetfüzetet tartott, abba írt valamit.

Kicsi mellékutcákon menekítette Kinizsit a két gyerek. Pat lógó nyelvvel futott utánuk. A vitéz szagot elbeszéléséből Domi és Bí számára lassan kibontakoztak a történetek.

Kinizsi nem találta a kutyát. Hiába nézett be a kapualjakba és a boltokba, Pat nem volt sehol. Már éppen felhagyott volna a kereséssel – nem kutyapecér ő! –, amikor távolabb ebek ugatását hallotta. Odasietett, és a park szélén talált egy fura kék színű szekeret, vagyishogy kocsit. (Teherautót, de hát ő persze nem tudta, mi az.) A kocsin egy nagyobbacska ketrec volt, s abban kutyák. Köztük Pat. Némelyik kutya ugatott, a másik vonított, a harmadik csak feküdt bánatosan. A kocsitól kicsit távolabb pedig néhány asszony és gyermek könyörgött két férfinak, hogy ugyan engedjék már el a kutyáikat, hiszen csak kiszaladtak a házból. Vagy csak sétáltatták őket, és meglógtak a pórázról, vagy a gyerek játszott vele kicsinykét. De a két férfi csak vigyorgott, és drótkarikájukat forgatva tartották távol maguktól a kutyák gazdáit. Kinizsi rögtön felismerte az előző napi útonállókat, akiket este felsegített a fára. De nem vonult oda hozzájuk, hogy ő is kérincseljen, hanem egyszerűen leemelte a kocsiról a ketrecet (az az igazság, hogy félt a kocsira felszállni), és szétszaggatta a vékony vasléceket, mintha csak madárkalitka lett volna. A kiszabaduló kutyák boldogan szaladtak a gazdáikhoz. A sintérek persze rögtön észrevették a bajt, s futottak is menteni, ami menthető. Bölcsőbbek lettek volna, ha inkább a bőruket mentik.

– Mit csinálsz, pizok?! – üvöltötte a cingár (vagyis Kapa). – Takarodsz onnan rögtön! Kapd el, Tódor! – De Kinizsi rá se hederített. Hanem amikor a kis köpcös (Liba Tódor) hátulról a dróttal el akarta kapni a nyakát, megpördült hirtelen. A két pintyőke ekkor ismerte fel tegnapi ismerősüket. Egy pillanatra ugyan megijedtek, de aztán annál hangosabban kezdtek üvöltözni.

– Rendőrség! Fogják meg! Itt a gyilkos! Emberek! Ő az éjszakai rém! Fogják meg!

Hanem aztán nem kiabáltak tovább. Kinizsi marka ismét a nyakukra szorult egy gyors mozdulattal, s ők már csak azt lesték, hogy melyik fa, melyik ágat kell gyorsan megragadniuk, hogy vissza ne zuhanjanak.

Amikor Kinizsi felhajtotta őket a fára, az emberekben megállt a lélegzet. De csak egy pillanatra. Aztán nagy kiabálással összecsődítették a környékbelieket, s gyönyörűséggel figyelték, hogyan tanítja Kinizsi a két jómadarat pityegni.

A továbbiakat már nagyjából ismerjük.

VIII. fejezet

– Idióták! Barmok! – üvöltötte ismét a Mátyás Domokoséhoz hasonlóan gazdag szókészletével Garai Nándor. S hogy kiknek címezte ezeket a kevésbé kedves szavakat, tudjuk. Ott állt újra a szoba közepén reszkető inakkal a két vértanú: Kapa Lajos és Liba Tódor, s mellettük Borda Gáspár rendőr főtörzsőrmester, aki a tűzoltóság közreműködésével lesegítette a fán fészkelőket.

A polgármesteri irodában még egy személy üldögélt, a hosszú tárgyalóasztalnál kényelmesen kávézgatva: egy zakós, kordbársony nadrágos, őzikeszínű csizmában feszítő férfi. Az elegánsan öltözött urat Ripők Jenőnek hívták. Ő volt ama híres kisállat-kereskedő.

– Fent csücsültek a fán, és füttyörésztek, mint két kismadár – jelentette Borda Gáspár. – Azt állítják, hogy egy ismeretlen személy hajintotta őket a fára. Az ismeretlen személyről pontos leírást adtak. A leírás azonban nem illik a rendőrség által körözött bűnözők egyikére sem. A környező házakban nem találtunk tanút, aki az esetet látta volna. Szivornyák Vilma hatvanhét éves, Árpád út 8. alatti lakos azt vallotta, hogy a két érintett hatósági személy saját jószántából mászott fel a fára füttyörészés céljából.

– Hazudik a vén szipirtó! – kottyantotta közbe Kapa, de a polgármester udvariasan csendre intette:

– Pofa be!

– Továbbá – folytatta a főtörzsőrmester – megjegyzendő, hogy a helyszínen talált ketrec állapota arra enged következtetni, miszerint a helyszínen tartózkodhatott egy nagyobb erejű állat: úgymint barlangi medve.

– Magának is elment az esze, Borda? Csak nem azt akarja bemesélni nekünk, hogy Zeréndvár közepén fényes nappal egy barlangi medve garázdálkodott?!

– Tényszerű közlést ezzel kapcsolatban nem tudok biztosítani, de a kutyák ideiglenes őrzésére rendeltetett vasketrec állapotában beállt változás... Szóval, szét volt szaggatva rendesen.

– Ha jól értem, főtörzs, a maga körmönfont előadását – kezdte lassan Garai –, ebben a városban valaki garázdálkodik. Hol a hatóság munkatársaira támad, hol az állami tulajdont képező ketrecet rongálja meg.

Borda Gáspár bólintott. Ezt akarta mondani.

– Ha ez így igaz, akkor hadd kérdezzem már meg: ilyen esetekben mi a rendőrség feladata?

– A garázdálkodóra vonatkozó adatok összegyűjtése után az illetőt elfogni és előállítani!

– Legyen olyan jó, főtörzsőrmester úr! – emelte fel a hangját Garai Nándor. – Legyen olyan jó!

Borda Gáspár megfordult, és szó nélkül kiment az irodából. Akit ő ebben a kisvárosban nem talál meg ma estig, az nincs is itt. Vagy itt van, de ő nem találja meg. Harmadik eset nem létezik.

Garai a két sintérhez fordult.

– Huszonnégy órán belül maguk már másodjára veszítették el a bizalmamat. Nem szeretném, ha harmadszorra is a *fárról* hoznák magukat az irodámba. Mert könnyen előfordulhat, hogy utána én fogom magukat fölkergetni a fára, ahova egyébként valók. Ripők úr. mint látják, arra vár, hogy önök a lombok közül végre lelépjenek az utcára, és hozzákezdjenek az állatok begyűjtéséhez. Persze ha nem tartják magukat alkalmasnak erre a munkára: nyugodtan mondják meg. Biztos vagyok benne, hogy negyedórán belül találunk olyanokat, akik példányonként öt forintért boldogan összeszedik a kívánt mennyiséget, és még a barlangi medvékkel is megbirkóznak, ha netán találkoznak velük véletlenül a parkban! Választ kérek!

– Természetesen! – rebegte Kapa Lajos. – Az állatok holnap be lesznek gyűjtve egy szálig, ha addig élünk is.

– Ajánlom! – villantotta rájuk a polgármester hófehér fogzománcát –, mert ha nem, akkor

valóban *addig élnek!*

A két sintér eltűnt az ajtó mögött.

– Megmondom őszintén, Nándikám – szólalt meg az asztalnál üldögélő kisállat-kereskedő –, valami nekem itt nem tetszik. Tudod, én abból lettem milliomos, hogy jó az orrom. Hamar kiszagolom, ha valahol pénz van, de ugyanilyen gyorsan szimatot veszek, ha gáz van. Ez a barlangi medve, bár nem ismerem személyesen, és nem tudom, ki és miért küldte ide, nem tetszik. Ezek a váratlan megjelenései meg eltűnései, a hatósági emberekkel szemben elkövetett példátlan erőszak és a lakosság némasága mutatják, hogy nem akárkik állhatnak mögötte...

Akik a „barlangi medve” mögött álltak, azaz Attila, Dénes, Domi, Bí és Pat akkor már a Holló-rezidencián hallgatták a délelőtti történeteket.

(Gézuka a Humanista Kiáltványon dolgozott a könyvtárban, mint tudjuk.)

– Nem lett volna szabad elmennie innen! – sápítozott Bí. – bármi megtörténhetett volna Pali bácsival. Például... Mi történik, ha valaki felismeri...?

– Akivel, mondjuk a cseh háborúban találkoztak, ugye? – kajánkodott Domi. – „Á, szervusz, Palikám! Én vagyok Holubár! Mit csinálsz itt Zeréndváron? Nyaralunk? Nyaralunk?

– Te olyan sötét vagy, Domi – szipogott a kislány –, hogy a száz wattos égő is elhalványul, ha belépsz a szobába.

– Ezt is a Manó tanár úrtól nyaltad – vigyorgott a fiú, de Attila leintette a kakaskodókat.

Kinizsi nem is hallotta a perpatvart. Ült a tévé előtt a szőnyegen, törökülésben, és nézte az óvodások műsorát. Nagyobb csoda volt ez a számára, mint az ő újjászületése. Bár Domi, a főokos, már megmagyarázta neki, hogy ez nem Isten szeme, és nem levágott fejű emberek beszélnek a képernyőn.

– Tessék ide figyelni! – hadonászott. – Valahol lefényképezik... Ezt nem tetszik érteni. Másképp mondom. Valahol beszélnek az emberek, és arról készítenek egy képet... Kép, festmény! Eddig világos, ugye?

– Ne üvölts, fiam! – mondta Kinizsi. – Attól nem fogom jobban érteni.

– Aztán azt a képet – folytatta az ifjabbik Mátyás csemete – elküldik ide a levegőn át...

Kinizsi kipillantott az ablakon.

– Hol van?

– Hú! – mondta Domi. – Na, tessék ide figyelni! Most zseniális leszek. Amikor Pali bácsi hadvezér volt...

Kinizsi szeme felcsillant.

– ...és ágyúval rálövetett egy várba, akkor a vérbeliek esetleg nem is látták az ágyúkat...

– Mért nem?

– Hát mondjuk azért, mert... Pali bácsi olyan *baromi* ravasz volt, hogy elrejtette a fák közé...

Kinizsi megrántotta a vállát. Éppenséggel el is rejthette volna! De minek? Domi folytatta a szemléltető oktatást.

– No most: löni tetszett, és a golyó berepült a várba. Ugyanilyen a televíziózás. Valahol kilövik a képet, az belerepül a készülékbe, és mi látjuk!

Domi boldogan hátradőlt, hogy ilyen fantasztikus leleményességgel sikerült neki elmagyaráznia ezt a számára is alig érthető technikai csodát. De Kinizsin látszott, hogy nincs egészen meggyőzve. Gyanakodva nézte a képernyőt, és a füléhez tette a kezét,

– Most mi a baj? – kérdezte Dorni. – Nem voltam baromi világos?

– De, igen – bólogatott Kinizsi –, az voltál. Csak nem hallom az ágyú dörrenését.

A többiek fetrengtek a röhögéstől. A magyarázkodásnak mindenestre volt annyi haszna, hogy

Kinizsi már nem félt a televíziótól. Sőt, akkorákat nevetett az óvodások műsorán, hogy a gyerekeknek ki kellett vonulniuk a konyhába beszélgetni.

– Nem zárhatjuk be ide – mondta Attila, végét vetve Domi és Bí veszekedésének. – Feltámadt! É! Azt csinál, amit akar...

– Persze, amíg csak tervezgettük, hogy feltámad – dühösködött Domi –, mindig azt mondtad, hogy: de jó lesz! Majd segít megmenteni az állatokat! Nem fogja engedni, hogy összeszedjék, mert olyan erős és okos! Aztán itt van! Állandóan utcai verekedésbe keveredik, és azt sem tudja, hogyan működik a televízió... Előre kellett volna gondolkodni, ha olyan nagyokos vagy!

– Te is itt voltál, amikor döntöttünk – jegyezte meg halkán Dénes. – Közösén kezdtük az egészet, közösén kell vállalni a felelősséget. Kinizsi felnőtt... Még az is csoda, hogy néha szót fogad nekünk.

– Hálás lehet nekünk! Érted? Hálás! – hadonászott Domi. – Hogy feltámasztottuk!

– De meddig? – kérdezte Bí. – Egy napig? Egy hétig? És aztán? Aztán mi lesz vele, ha elindul az orra után egy olyan világban, amit egyáltalán nem ismer? Infarkot fog kapni, ha meglát egy repülőgépet!

– Infarktust – javította ki Attila Beát. – De most nem erről van szó. Majd megismeri a világot, és nem fogja összezsínálni magát egy tévétől vagy egy repülőtől. Most ennél sokkal fontosabb kérdés, hogy mi lesz holnap?

– Szombat – vigyorgott Domi.

– Kösz, Domi – nézett rá a bátyja. – Rád mindig számíthat az ember.

– Jön anyám. Valami baj van – pillantott ki Dénes az ajtón, és egy szemvillanás múlva Hollóné beviharzott. Most már a többiek is láthatták, hogy valami baj van. Az asszony kontya ziláltán szétesett, a kigombolt kabát mint egy szárny repült utána. Szétnyitott ajkai között sívítva tört ki a levegő.

– Bontják a parkot! Hozzákezdtek kivágni a fákat! Hát nincs ebben a városban egy férfi, aki megakadályozhatná ezt a pusztítást?!

Kinizsi pislogva botorkált elő a szobából. A képernyő vibráló fénye megviselte a szemét.

– Ki keres itt egy férfit?

– Én! – nevette el magát az asszony, amikor a bamba vitézre nézett. – Meg mindenki Zeréndváron. Elpusztítják a parkunkat, érti, jóember? Ahol a nagyapám még sétált, az apám játszott, én meg randevúztam! Elpusztítják a föld színéről, és egy irdatlan tornyot húznak a helyére.

– Miért? – kérdezte óvatosan Kinizsi, hátha ez is olyan bonyolult, mint a televízió.

– Mondja, ember, hol élt maga eddig?

A gyerekek Kinizsire meredtek: csak ki ne mondja!

– Messze – mondta Kinizsi. – Elég messze!

– De Magyarországon, nem?

– Az biztos – bólogatott Kinizsi –, ebbe a földbe.

– Tanyán, vagy városban, az mindegy. Maga is tudhatja, hogy amit a vezetőség elhatároz, az szentség!

– A vezetőség...?

– A király, ha így jobban tetszik magának, Kinizsi úr, a király!

– Amit a király határoz, az úgy van jól! – dörögte határozottan a hadvezér. – Bármit akar, bármit kér, őt támogatom, mellette állok!

– Megálljunk! – csattant fel az asszony hangja is. – Meg van maga buggyanva, jóember? Nem a középkorban vagyunk! Eltévesztette a házszámot! Ez a Garai nem király! Csak annak képzele

magát!

– Garai? – kapta fel a fejét Kinizsi. – Garai nádor sose volt király! Csak szeretett volna az lenni.

– Nem Garai Nádor, hanem Garai Nándor, de mindegy! Ami igaz, hogy sose volt király. És most mégis úgy pusztít, épít, uralkodik!

– Ó, a nyomorult trónbitorló! – kiáltotta Kinizsi. – Hát ő is feltámadt!

A gyerekek csak a fejüket kapkodták. Kiról van itt szó? Miről van itt szó?

– Az biztos, hogy feltámadt – bólogatott az asszony. – Mióta polgármester lett, feltámadt benne a hatalomvágy.

– Hol az a park? – emelte fel a fal mellől a kisfejszét Kinizsi, és szétvetett lábbal, hatalmasan, megállt a szoba közepén.

– Mit akar? – húzta el a száját Hollóné, bár Kinizsi, mint fenyegető jelenség, egyáltalán nem volt megmosolyognivaló.

– Asszony nem szokott tőlem ilyesmit kérdezni, és ha kérdez, nem szoktam válaszolni!

– Pali bácsi, most nem mehet el! – ugrott fel Attila is.

– Pali bácsi, tetszik tudni...! – mondta Domi is. – Tetszik tudni!

Kinizsi végignézett a gyerekeken.

– Mennem kell! – mondta határozottan. – Garai trónbitorló, önkényeskedő és országos kárhozat!

– De Pali bácsi, kérem – magyarázta Attila –, ez nem az a Garai! Ez Nándor, nem nádor!

– Az mindegy! Hatalmaskodik, hát hatalmaskodó! Ha nem segíttek, nem kell! Majd elvégzem a dolgom egyedül – mondta Kinizsi, és kisietett az ajtón.

– Ez az ember vagy megőrült, vagy igazi férfi – suttogta Hollóné.

– Mind a kettő – nyögte Domi.

– Utána! – futott ki az ajtón Attila, és a gyerekek remegő gyomorral követték.

Hát ilyen a történelem?

IX. fejezet

A könyvtárban Braun Gézuka már majdnem elkészült a kiáltvánnyal.

Kedves Zeréndvári Állatbarátok!

Veszély fenyegeti legkedvesebb társainkat! Halálos veszély függ fejük felett...!

Ez a „függ a fejük felett” nagyon tetszett Gézukának. Egyszer olvasta valahol, hogy Damoklész kardja függ valaki felett, amit nem nagyon értett, de Domival szólva, *baromira* el tudta képzelni. Fekszik egy pasas a börtöncellában, és egy kardot függesztenek fölé. Ha felemeli a fejét – bang! – , ott a kard. Jól hangzott a kiáltványban is.

Halálos veszély függ fejük felett! Ne engedjétek, hogy elvegyék tőletek az ártatlan állatokat! Ők nem tehetnek semmit! Csak ti!...

Gézukának némi gondja volt azzal, hogy vajon ő a kiáltványban tegezheti-e a felnőtteket. De ha Petőfi megteheti ezt a *Nemzeti dalban*...?!

Egyébként sem ő írja alá ezt a kiáltványt.

Tehát tegeződve folytatta:

Ne eresszétek be lakásaitokba az állatbegyűjtőket! Ha mindenki ellenáll, ha mindenki megvédi az állatait, nem tehetnek semmit!

Itt tartott Gézuka. Most még azt akarta megírni, hogy az otthon tartott állatok olyanok, mintha az ember gyerekei lennének. Úgy gondolta, hogy ha a gyerekekkel kapcsolatos érzelmi húrokat megpengeti, akkor nincs olyan felnőtt Zeréndváron, aki egy ékszeretknöst is átadna az állatbegyűjtőknek. De hogy kell ezt megfogalmazni?

Szórakozottan kipillantott a könyvtár ablakán. De már ugrott is, a kiáltvány kéziratát a zsebébe gyúrte, és rohant kifelé.

– Hova ilyen sietősen, Gézuka? – szólt utána az egyik könyvtárosnő. – Kész a költemény?

– Nem – kiáltott vissza a poéta –, csak nem találok rímet arra, hogy Kinizsi!

– Ki viszi! – harsogott segítőkészen a kedves könyvtárosnő. – *Fizeti. Rimini!* Hihhihi! A bili...

De ezeket a nagyszerű ötleteket Gézuka már nem hallotta. Mert az ablakból látott csoport után vetette magát. A csoport élén Kinizsi haladt. Rím nélkül.

Garai hirtelen határozott úgy, hogy a buldózereket a parkra küldi. Eredetileg csak néhány hét múlva kezdődött volna el a rombolás. Garai azonban úgy gondolta, hogy az állatbegyűjtés előtt kell a park feldúlásához fogni, mert akkor az emberek ezzel foglalkoznak, és nem az állataik összeszedésére figyelnek. A diktátorok nem hülyék. Különben nem lettek volna diktátorok. Jól számított. Felnőttek, gyerekek ott álldogáltak a park körül. Sipi tanár már néhány pohár lélekvidámító nedű után volt.

– De sürgős! – kiabálta a sárga ruhás munkások felé. – Nem látjátok, hogy rügyeznek a bokrok? Gyilkosok vagytok ti?! Hé, te ott! – szólt az egyiknek. – Nem a Tobrák bácsi unokája vagy te? Téged tanítottalak! Hát ezt tanítottam én neked? Hogy fejszével menj neki a fáknak! Tudod, hány év alatt lesz egy fa ekkora? Húsz! Vagy harminc! Te meg tíz perc alatt elpusztítod! Tíz perc alatt harminc évet, fiam! Erre tanítottalak?

– Hagyjon engem a tanár úr! – morgott az alacsony, loboncos sörényű fiatalember. – Tudja nagyon jól, hogy azt kell csinálni, amit mondanak! Én meg az önkormányzattól kapom a pénzt, nekem a Garai parancsol!

– És ha a Garai azt parancsolja, hogy bontsd le apád házát, akkor még, aztán bontod?

A fiú legyintett, s odébb ment, hogy ne is hallja az öreg szavait. Az igazság nagyon tud fájni.

– Igaza van a tanár úrnak! – morogtak az emberek, de mozdulni egyik sem mozdult. Csak Garai

Micu, a polgármester fia, akit az önkormányzat – hogy, hogy nem, ki érti ugye?! – kinevezett a toronyház főépítésvezetőjének. Fiatal, zömök, kerek arcú legény volt. És izmos, mert a body-building (testépítő) klubot a Kinizsi Sportegyesület szinte csak neki tartotta fenn. Feszült izmain a póló.

– Táguljunk innen, emberek! – lépett a nézgelődők elé. – Nincs itt semmi néznivaló! Vagy talán nem láttak még építés-előkészítést? Menjenek a dolguk után. Visít otthon a malac meg az asszony, hehehe!

– Visítsz te még! – szólt valaki a tömegből, mire Garai Micu odaperdült, mint egy haragos kakas.

– Ki volt az?! Ki beszélt?! – rivallt a tömegre, de senki sem jelentkezett. Csak álltak az emberek, és nézték a kukorékoló legényt. – Gyáva banda! – mondta az, és peckesen a munkások közé vonult.

A park elpusztítását a padok leszerelésével kezdte az építőbrigád. Lecsavarozták az ülőkéket a betonlábakról, aztán a betonlábakat is kiásták, és mindegyiket a park egyik végébe cipelték nagy szuszogások közepette. Egy másik csoport a játszótér szétszedéséhez fogott. Először elzavarták a gyerekeket, aztán nekiálltak leszerelni a hintát, kiásták a mászókat.

El voltak foglalva a munkával, nemigen figyeltek a nézőközönségük felé. Így azt sem vették észre, hogy néhány gyerek izgatottan sürgölődik-forgolódik az emberek között. S az sem tűnt fel nekik, hogy az emberek – egyik a másik után – sietve távoznak. A nagy tömegből alig maradt ott három-négy idős asszony. S aztán szinte egyik pillanatról a másikra hatalmas füstoszlopok szálltak fel a park egyik oldalán, és a füst a szél szárnyán másodpercek alatt elborította a bokrokat, a fákat és persze az ott dolgozó férfiakat is. Lett is köhögés, könnyezés, de főleg fejvesztett menekülés.

– Mi ez?! Mit csinálnak?! – üvöltötte a főépítésvezető, és vörösre csípett szemmel, ugató torokhanggal a füstökádó máglyák felé rohant.

A park szélén földbe gyökerezett a lába. Minden ház előtt egy-egy csinos kis avarhalom füstölgött kegyetlenül.

– Tetszik tudni, csak a száraz avart égetjük itten el – mondta Zsibora bácsi csöndeskén, és a vasvillájával megigazította a tüzet, hogy jobban füstöljön. – Mert a kedves édesapja utasításba adta, hogy el kell égetni, nehogy belefészkeljen valami kártékony állat.

– De most?! – üvöltötte Garai Micu. – Éppen most!

– Hát csak most jutott eszembe. Éppen volt rá egy kis időm, oszt mondtam magamnak, hogy láss hozzá. Laci, nehogy a Garai úr elővegyen!

– És a többiek? A többieknek is éppen most jutott az eszébe?

– Többiek? Mi közöm nekem ahhoz? Mindenki akkor égeti az avarját, amikor akarja. Szabadság van, nem?

– Hát nem látta, hogy éppen a parkban dolgozunk?

– Csak dolgozzanak, kedveském, dolgozzanak! Nem kell nekem segíteni. Elégetem én ezt a kis avart egyedül is!

Hogy erre Garai Micu mit mondott, azt most nem idézhetem, mert ez egy ifjúsági regény, és abban nem illik káromkodni. De mondott valamit.

– És meddig akarja égetni?! – dörgött végül az öregre a polgármester fia.

– Nem sok az! Estig befejezem – legyintett Zsibora bácsi, és rádobott egy vasvillányi nedves levelet a tűzre.

Az elgondolás – ki nem találta ki? – Kinizsi hadvezéri csele volt. Ezt ötölte ki a gyerekekkel, miközben a park felé loholtak és a bandának sikerült lebeszélni védencét a kisfejsze

használatáról.

– Északról fúj a szél – mondta Kinizsi. – Gyúljanak nagy tüzek végig a déli oldalon, s nedves rőzsét, avart dobjanak rá a lángra! Mondjátok meg mindenkinek!

Az embereket nem volt nehéz meggyőzni a csel sikeréről. A gyerekeknek csak annyit kellett mondaniuk, hogy az a férfi szólítja fel őket a füstös ellenállásra, aki a két sintért felsegítette a fára.

Ha valaki esetleg nem látta Kapát és Libát az ágak között pityegni, az is hallott már róla.

Miközben a munkások krákogva és a szemüket dörzsölgetve várakoztak a park szélén, bent, a füstfelleg közepén egy árnyék sietve dolgozott.

Csupán egy nedves kendő volt a szája elé kötve, s úgy tett-vett, mintha szemét se bántaná a füst. Kinizsi volt az. Százszor és százszor forgatta ő a kardját égő várak vagy falvak füstjében, ez a mostani békés füstöcske neki meg se kottyant.

Már megjelentek az alkonyi vörös színek a nyugati égbolton, amikor az emberek újabb üzenetet kaptak.

– El lehet oltani a tüzet! – szaladtak végig a gyerekek a házak előtt. – Győztünk! – A füstfelleg gyorsan szétszlott.

De Garai Micunak meg a többi parkrombolónak most kellett csak igazán megdörzsölnie a szemét. Mert nem akarják elhinni, amit láttak. A padok, a hinták, a mászóakák, mind a helyükön álltak. Szinte úgy, mintha néhány órával előbb nem kínlódott volna szétszedésükkel izzadásig az építőbrigád.

– A Szupermandró! – motyorásztak egymás között fázósan összebújva a munkások, és a szemüket méregették jobbra-balra, hátha észreveszik valamelyik fa mögött az ismeretlent.

Most már Garai Micunak is elakadt a szava. Mert hogy egy vagy két ember bemenjen ebbe a füstbe, az még talán elhihető. Hogy beszaladnak s kiszaladnak. De hogy közben összerakják azt, amit tíz emberrel dobott szét, nagy nehezen, az lehetetlen! Hacsak nem Arnold Schwarzenegger kószál itt valahol! Merthogy Garai Micunak az volt az Isten!

– Emberek! – suttogetta a polgármester bátor fia. – Mindenki vegyen a kezébe ásót és csákányt! Kettesével induljatok el, és kerüljétek meg a parkot. Ha találkoztok azzal az... izével, ne kíméljétek! A felelősséget vállalom!

A parkrombolók két irányban indultak el. Riadt tekintettel lesték a fákat és a bokrokat, mint tigrisveszély idején a benszülöttek a dzsungelt.

De a park körül nem találtak senkit. Már az emberek is behúzódtak a házukba a kialvó tűz mellől. Az ablak mögött nevelték a rémült felderítőket.

Csupán az a bizonyos sötét szemüveges férfi álldogált mozdulatlanul kicsit távolabb egy kapu árnyékában. Szürke öltönyben volt, és kék ingéhez csíkos nyakkendőt kötött. Egyik kezében apró jegyzetfüzetet tartott, abba írt valamit.

Kinizsit a gyerekekkel Sipi tanár úr menekítette be a házába. No, nemcsak azért, mert tökéletesen egyetértett a haditettel, hanem a kíváncsiság miatt is. Ki lehet ez a titokzatos ismeretlen, aki megteszi, amit ő sose merne?

– Pali bácsi anyukánk testvére, a nagybátyánk! – magyarázta Domi, amikor Sipi bácsi Kinizsivel együtt beinvitálta őket apró lakásába. Kicsi volt a lakás, másfél szobás mindössze, de minden falát könyvespolc borította a padlótól a mennyezetig.

Kinizsi olyan elfogódottan álldogált a szoba közepén, mint kamasz a női kórteremben. Csak bámult jobbra-balra, és a kezeslábasa vállpántját húzogatta.

– Mennyi rengeteg könyv! Mennyi rengeteg! Ennyi talán Mátyás királynak sem volt, pedig ő

aztán sok aranyat adott értük! Még Itáliából is hozatta ládaszám!

– Úgy van! – csillant fel a történelemtanár szeme, de aztán hökkenten csücsült a foteljába. Honnan tud ilyesmit ez az igencsak faragatlannak látszó húskolosszus?

– De Mátyásnak, már megbocsásson, uram, szebb könyvei voltak – folytatta Kinizsi meg-megérintve a könyvek tábláját, hiába integetett neki Domi meg Bí kézzel-lábbal, hogy hallgasson.

– Ne kapálózzatok már – szólt rájuk Sipi tanár úr. – Leülni! Bea, hozzád üdítőt a hűtőből meg poharakat. Nekünk pedig bort! Mondja csak, uram, mondja, nagyon érdekes, amit mond... De megbocsásson, nem értettem a nevét. Kinizsi Pál?

– Igen, Kicsi! – hadarta Gézuka, de a hadvezér letorkolta.

– Mi az, hogy Kicsi? Kinizsi! Már csak nem fogok nevet változtatni a kedvetekért!

– Kinizsi? – nevetett aprót Sipeki tanár úr. – Nagyon jó! Kinizsi Pál! Nem lehet könnyű ilyen névvel élni. Gondolom, az emberek megijednek, ha bemutatkozik... Kinizsi Pál. Engem Sipeki Bélának hívnak. Az nem olyan ijesztő... Az imént mondott valami érdekeset... Mit is? Tudom! Hogy Mátyásnak szebb könyvei voltak...

– Pali bácsi sokat foglalkozott a XV. század történelmével – szólt közbe Attila. – Ez a hobbija.

– No, igen – hagyta rá a fiúra Kinizsi, és az asztalhoz ült. – Foglalkoztam egy keveset.

– Fantasztikus! – tapsikolt örömeiben Sipi tanár úr. – Nekem is ez a kedvenc korszakom! Erre iszunk! – És a két „történész” koccintott. – Tegezhetesz! – mondta Sipi tanár úr.

– Szervusz!

– Kinizsi Pál! – nevetgélt Sipi tanár úr. – Különös! Aztán mondd, legalább ismered a névrokonod életét is?

– Egy kicsinykét – bólogatott Kinizsi.

– Na, akkor mondd meg... mondd meg, mi volt, mielőtt katona lett?

– Mi lett volna? Kisnemes!

– Halljátok, mit mond a Pali bácsi? – nevetett Domiékra Sipeki Béla, de azoknak most nem volt kedvük nevetni. Feszült várakozás volt az arcukon. Mi lesz ebből?

– Molnárlegény volt – világosította fel a történelemtanár Kinizsi Pált, és töltött a borból.

– Molnárlegény?! – csapott az asztalra a hadvezér dühösen, de Domi hirtelen rátette apró mancsát a hatalmas kézre.

– Molnárlegény, igen – szólt közbe. – Mindenki így tudja! Még az írók is! Egy hatalmas malomkövön nyújtotta oda a vizet egy kisasszonynak. Akkor hívta magához Mátyás, a király!

– Szóval molnárlegény volt – nézett szét Kinizsi. – És malomköveket használt tálcának! – Elnevette magát. – Jól van! Ha molnárlegény, hát molnárlegény!

– Úgy bizony – bólintott Sipi tanár úr, és ivott. Majd folytatta a feleltetést. – Azt mondtad az előbb, hogy „zsoldossereg”. Volt annak a seregnek egy másik neve is! Mi volt az?

– Másik neve? – ráncolta össze homlokát a hadvezér. – Miféle másik neve?

– Ejnye, édes fiam! – ingatta a fejét Sipi tanár úr. – Hát hogy foglalkozol te a XV. századdal, ha még ennyit sem tudsz? Na, gyerekek, ki mondja meg neki?

Bí jelentkezett.

– Fekete sereg! – mondta, és várta a dicséretet Kinizsitől is. Meg is kapta.

– Meg vagy te hibbanva, kislány! Miféle fekete seregről karattyolsz?

Gézuka a fejéhez kapta a kezét. Te jó ég! Hát persze!

– Én azt olvastam valahol, tanár úr – szólt közbe gyorsan –, hogy a sereget csak később nevezték el feketének, amikor rabolt és fosztogatott, mert nem kapott Mátyás halála után zsoldot...

Sipi tanár úr Gézukára bámult. Miket olvas ez a gyermek?

– Hétfőn mutasd meg, hol olvastad! Ha ez igaz, akkor kapsz egy kis ötöst történelemből. És én

bocsánatot kérek tőled, Palikám! Egészségedre!

Így folyt a feleltetés meg a bor, s nem csoda, hogy egy idő után Sipi tanár úrnak már nehezen forgott a nyelve. Ekkor Kinizsi vette át a szót. Mesélt a királyi udvarról, a nagy csatákról, gyilkos bosszúkról és árulásokról, mesélt, mesélt, de olyan részletességgel, hogy Sipeki Béla, a történelem tanára álomnak vélte a valót. A gyerekek persze tátott szájjal hallgatták.

Így valahogy egészen másmilyen volt a történelem, mint a történelemkönyvekben. Sokkal ijesztőbb, de sokkal igazabb és izgalmasabb.

– Mátyás királyunk nagyszerű fickó volt! Kár, hogy nem ismertétek, mert rajongtatok volna érte ti is! Igaz, hogy amikor Beatrix lett a királynő, már nekem sem tetszett annyira. Mert addig mindig velünk mulatozott, lejárt közénk, megitta velünk a bort. Gyakran beállt a konyhába főzni. Megkereshette bárki bármikor, nem kellett hónapokig várni, míg végre fogadta. Hanem az olasz asszony új módot hozott Magyarországra. Színes ruhákat, pompát, etikettet. Nem mehetett be a királyhoz akárki, ott álltak az alabárdosok egyforma ruhában. Egy kicsit eltávolodott tőlünk, mert Beatrix szerint velünk így komázni igen parasztos...

– A hadjáratok közben persze felhagyott az efféle uraskodó szokásokkal. A régi Mátyás lett megint. Egyszer beöltözött töröknek, aztán a török fővezér sátrához állt. Ott figyelt, leselkedett, mint egy igazi kém. Amikor pedig visszatért közénk, írt egy levelet a fővezérnek, s leírta pontosan, hogy mit látott, mit tapasztalt. – Na, ez elég is volt a törököknek! Felszedelőzködtek, s mentek haza...

– Ugyan elkeseredtem, amikor meghalt a mi királyunk, de a katona: katona. Végrehajtja a parancsot, amit kap. Én azt a parancsot kaptam az új királytól, Ulászlótól, hogy verjem szét a sereget. A fekete sereget, ahogy ti nevezitek. Csodálkoztok, ugye? Mért kellett szétverni a híres armádiát? Az volt a helyzet, hogy a sereg nem kapott pénzt. A katonák nem jutottak hozzá a zsoldjukhoz. Ezért aztán garázdálkodtak, fosztogattak. Akkor én már nem voltam vezérük. A Délvidék kapitánya voltam, a török ellen védtem az országot. Figyelmeztettük őket, hogy hagyják abba a pusztítást, a rablást. Figyelmeztettük őket egyszer, kétszer, de mivel pénzt nem adott nekik a király, ők folytatták a dúlásaikat. Akkor bízott meg engem a király, hogy szüntessem meg ezt a rákfenét. Csakhogy a sereg bevette magát Halas dombjai közé, és azon a védett helyen meg nem támadhattam. Cselhez kellett folyamodnom. Felkelést hirdettem a török ellen. Jött az alföldi nép, fel is fegyvereztem őket kaszákkal, s hívtam a sereget is. Ki is jöttek, alig hagytak ott a védett helyen valakit. Akkor aztán körülvettük, megtámadtuk őket, s hiába védekeztek, nem tehettek semmit a túlerővel szemben. Két nap, két éjjel folyt a harc. Hatezret levágtunk, a többi karóba húzattam, kerékbe törettem... Így jár mindenki, aki pusztítja, sanyargatja a népet...

Kinizsi elhallgatott.

A gyerekek tátott szájjal bámultak. Ilyen volt Kinizsi. Kerékbe tört? Karóba húzott?

Halk horkantások hallatszottak a fotel felől. A tanár úr édesdeden aludt. Azt álmodta, hogy találkozott Kinizsi Pállal, aki Mátyás koráról mesélt neki egy estén át. Csodálatos álom volt.

X. fejezet

Ezt az éjszakát, míg zeréndvári ember él a világon, nem fogja beborítani a feledés homálya.

De ne titokzatoskodjunk, meséljük el sorról sorra, mi történt.

Miközben Kinizsi felnyaláboka Sipi tanár urat, és gyengéden lefektette a heverőre, a gyerekek összedugták a fejüket.

– Most már el kell mondani! – mondta Domi.

– Mit? – kérdezte Bí.

– Hogy miért ébresztettük fel! Az állatbegyűjtést!

– Meg fog sértődni.

– Nem hiszem – rázta meg a fejét Dénes. – Láttátok, hogy védte a parkot! Pedig a park szerintem az állatokhoz képest nulla.

– Neked! – mondta Attila.

– Először ki kell puhatolni – suttogta Domi. – Ezt úgy szokták!

– Puhatold! – mondta Dénes. – De szerintem gond nem lesz vele! Jó fej!

A puhatolódzásra már az utcán került sor.

Persze mielőtt kimentek volna Sipi bácsi házából, Dénes és Bí felderítették a terepet, nincs-e légiveszély Kinizsi számára. De a park és környéke már csendes volt. Garai Micu és brigádja is eltakarodott. Micu az apjához ment panaszkodni, a brigád meg a kocsmába, hogy elfelejtsék a megszégyenítést.

A kis csapat a Sári-tó felé sétált. Az utcák csendesek voltak. Tíz óra felé járt. Az ablakok halványan csillogtak a tévéképernyők fény étől.

– Pali bácsi – kezdte Domi a puhatolódzást. – Ugye életében, szóval az előzőben, sok állattal tetszett találkozni?

– Hajjaj! – sóhajtott a vitéz. – Ott volt például az a barom Holubár...

– Nem úgy gondoltam – vágott közbe Domi, mert Bí már vihogott. – Igazi állatokkal: ló, kutya meg ilyesmi, sokat foglalkozott. Nem?

– Nem sokat – vigyorodott el a vitéz –, csak egész életemben! Tudjátok, hány lovam volt nekem? Hányat etettem a tenyeremből! Vagy a kutyáim Nagyvázsönyban! Úgy futottak elélem, ha megjöttem a hadjáratokból, hogy majd kiszakadt a szívük a boldogságtól! Nem hiszem, hogy Magyar Benigna tudott volna nekem úgy örülni. No, meg voltak macskáim is, de azokat nem kedveltem. Kellettek az egerek miatt. Mert ahol ember van, ott ennivaló is van... Ahol ennivaló van, ott egér is van. És ahol egér van...

– ...ott macska is van – mondta Gézuka, mert megértette a logikai sort.

– Úgy bizony, te bölcsek bölcse. Azután meg voltak madaraink is! Kalitkában az asszonynak, meg galambok az udvarban. Azokkal sem voltam én haragvásban, de ugye a ló meg a kutya mellett, nem foglalkoztam ilyesmikkel...

– És mit tett volna Pali bácsi – puhatolódzott tovább Domi nagy ravaszul –, ha valaki el akarta volna venni a kedves állatait?

Kinizsi megállt, és oldalról gyanakvóan szemügyre vette az ifjabbik Mátyást. Viccel ez a gyerek, vagy csupán meglepett?

– Tőlem?!

– Csak úgy gondoltam, hogy tegyük fel... Mondjuk, egy nagy ember kihirdeti, hogy az állatokat összeszedik, mert... ízé... nem védik a házat, csak ugrálnak összevissza...

– Tőlem?! – hörrent fel ismét Kinizsi, és két ökölbe szorított kezét a mellére nyomta. – Szét-verném a koponyáját annak, aki egy ujjal is hozzá merészelne nyúlani az én kutyáimhoz! – Aztán

hirtelen Domi álla alá tette a tenyerét, és felemelte a fiú fejét. – Mért kérded?

– Mert tőlünk holnap elveszik az állatainkat! – hadarta Domi.

Kinizsi eleresztette a fiú állat. Pillantását lassan körbehordozta a körülötte álló gyerekek arcán.

– Értem – mondta. – Tehát emiatt támasztottatok fel!

– Nem! – mondta Domi, de vele egyszerre kiáltott Attila is:

– Igen! – S mind a ketten elvörösödtek, ha ez a sötétben nem is látszott.

– Ügyetlen banda! – csattant fel Kinizsi, és továbbindult. – Még a hazugságokban sem tudtok megegyezni?! S ti akartatok hadvezért magatoknak? Egy Kinizsit?!

A gyerekek lógó fejjel követték a fekete sereg egykori vezérét. Mert ugyan mit lehet ezekre a kérdésekre válaszolni?

Attila Domira villantotta a szemét. „Te aztán jól kipuhatolódtad!”

Domi visszabámult. „Beszéltél volna vele te!”

Bí összeszorította a száját. „Talán meg kellene mutatnom a tengerimalacomat, biztos megesne a szíve rajta!”

Dénes egy kavicsot rugdosott. „Már eleve hülyeség volt azt hazudni, hogy azért élesztettük fel, mert őt szeretjük a legjobban a magyar történelemből. A hazugság hazugságot szül.”

Gézuka pedig az orrát szívoogatta. „Most teljesen feleslegesen írtam meg a kiáltványt! Ha nincs Kinizsi, nincs fekete sereg, s ha nincs fekete sereg, ellenállás sincsen holnap! A hazug kutyát hamarabb utoléri, mint a sánta embert... Vagy hogy van ez?”

A kis csapat a Sári-tóhoz ért. A Hold fénye felvillant, elmerült, majd újra felvillant a hullámok között. Enyhe bűz lengedezett a parton. A kékesen habzó víz közelében a kavicsok között fel-felcsillant egy-egy döglött hal fehér hasa.

– Mi ez a kénköves bűz?! – mordult fel Kinizsi. – Csak csata volt, és temetetlenül hagyták a holtakat? Ha így van, jön a fekete halál, és aratni fog!

– Csata?! – legyintett Domi könnyedén, hogy eloszlassa az általa keltett előbbi zavart. – A börgyárból a Sári-tóba folyik a szennyvíz, tele van krómmal, aztán ezért döglenek a halak!

– Börgyár? – kérdezte Kinizsi. – Szennyvíz?

– Ott csinálják a bőroket, abból meg a kabátot, a táskát – magyarázta Attila. – És ahogy csinálják, nagyon sok piszkos víz keletkezik, kéken habzó... Aztán a piszkos vizet beleengedik a tóba. A halak meg nem bírják. Ennyi!

– Ez olyan – magyarázta Gézuka –, mint amikor Mátyás király idején jöttek a törökök, és... és felégették a termést a mezőn. Vagy kivágták a Pali bácsi erdejét, mondjuk engedély nélkül.

– Azt a turbánosát! – bódult el a vitéz. – És ki engedi meg ezt a dúlást?

– Ugyanaz, aki az állatainkat el akarja vinni – mondta csendesén Dénes. – És aki a parkot is el akarja pusztítani: Garai Nándor!

Csend lett.

Kinizsi karba font kézzel állt. Messze maga elé nézett, mint aki nyitott szemekkel álmodik, vagy visszaréved a múltba.

Kis idő múlva feleszmélt a gondolkodásból, és végigmérte a gyerekeket. Micsoda sereg!

– Jól van – mondta. – Ti előhívtatok a messze múltból, mert szükségetek volt rám. Nekem kötelességem minden tudásom és tehetségem szerint szolgálni a hazát. Ha harc, legyen harc! Le Garaival!

A gyerekekből kitört a megkönnyebbülés sóhaja. Domi öklével a tenyerébe csapott.

– Na, ugye! Én megmondtam, hogy a Pali bácsit kell feltámasztani, és nem a Julius Caesart, tökkelütöttek!

Ezen csak röhögni lehetett.

A nagy örömben egyikük sem vette észre, hogy távolabb egy fa árnyékában a szürke öltönyös ismeretlen álldogál.

Senki sem tudta megmondani, hogyan került az a rengeteg döglött hal másnap reggelre Garai Nándor udvarába. Sem a rendőrök, sem az önkormányzat alkalmazottai, de még Zsibora bácsi sem, a börtör éjjeliőre. Néhány zeréndváriak ugyan volt némi elképzelése a furcsa „kerti gyümölcsökről”, de őket nem kérdezték.

A gondosan rendben tartott füvet (a Kertészeti Vállalat ajándéka Garai úrnak), az apró kövekből kirakott kerti utat (az Építőipari Szövetkezet ajándéka Garai úrnak), de még a lassan lombosodó fák vastagabb ágait is (a Zeréndvár téves ajándéka Garai úrnak) döglött halak borították.

Amikor Garai Nándor reggel felkelt, és amúgy öltönyösen, nyakkendősen, illatosan és kezében az elegáns borjúbőr diplomata táskájával kilépett az ajtón, mint egy államelnök a rezidenciájából, sóbálvánnyá meredt. Pontosabban remegő lábú sóbálvánnyá, mert ez a kerti látvány inkább hasonlított egy videóban látott horrorfilm jelenetére, mint a valóságra. „Ez nem igaz! – zakatolta az agya. – Ez nem igaz! Talán nem is az én kertem ez a mocsadék! Véletlenül egy másik házból jöttem ki... Vagy nem is én jöttem ki... Vagy nem is jöttem ki, hanem bent vagyok és álmodok... Vagy talán ezek nem is hálák! Aha! Ezek virágok! Hatalmas virágok lehullott szirmai! Vagy gyümölcsök? Banán? De akkor hol a banánfa?” Így pattogtak a gondolatai összevissza, ahogy az embereknek szoktak, ha nem akarják elhinni, amit látnak.

De végül Garai Nándor elhihette, mert akkorát üvöltött, hogy a virágcserepekben elakadt a növények lélegzete egy pillanatra!

– Juli!!! Micu! – hívta a feleségét meg a fiát, és sóbálványtól szokatlan módon, két tenyerébe szorította a fejét.

Júlia asszony, vagyis Garainé egy pillanat alatt kilibbent tulipános hálógébében az emeleti verandára, és nagy örömmel összecsapta a kezét.

– Mennyi hal! Mennyi hal! Látod, hogy szeretnek téged a zeréndváriak, fiam! Pedig nincs is névnapod vagy születésnapod, és mégis telerakják a kertedet hallal! – És tapsikolva ujjongott. – Gyorsan le kell fagyasztani! A nagy hűtőben! A nagy hűtőben!

– Ó, te dinnye asszony! – becázte feleségét a polgármester. – Van neked szemed?! Ezek döglött halak a Sári-tóból! Döglöttek! Döglöttek!

Júlia asszony ujjongása egyetlen pillanatnyi szünet nélkül jajongásba csapott.

– Jaj, nekem! Jaj! Elájulok! Most ajulok el! Ez büntény! Gyilkosok! Rablók! Merénylet! Micu! Micukám!

„Micukám”, bár az előbb, az atyai felszólításra, a fejére húzta a párnát („Már megint mit csináltam?”), most az anyai szóra ugrott, mint a nikkelbolha.

Csak hogy a kiáltozásra nemcsak az asszony meg a fiú, hanem az utcabeliek is a kerítéshez gyűltek, no, meg az arra járó, munkába vagy a piacra siető zeréndváriak. Álltak az emberek a kerítésnél, és az első csodálkozás után kacarászni kezdtek. Volt, aki csak a zsebkendőjébe, mintha éppen tüsszögne. Volt, aki a másik háta mögött, lesunyva a fejét. S volt, aki csak befelé, magában, nehogy a rettenetes Garai észrevegye a kárörömét.

Garai Micu is elrötyögte magát egy pillanatra, hiszen a látvány igen mulatságos volt, de aztán rögtön észbe vette, hogy ez az ő kertjük és ez az ő megszégyenítésük, hát felüvöltött:

– Össeesküvés! Lázadás! Forradalom! Valakik ezt megkeserülik, arra esküszöm!

A Mátyás apuka is éppen arra járt. Megtorpant a díszes vaskerítés mellett. A szemöldöke felszaladt a homlokára.

– Ejha! Csak nem pontyfát telepítettek a kertbe? – morogta, hogy csak a körülötte állók hallják.

– Ugyan Mátyás úr! – mondta Kucsera Zoli, az állomásfőnök, szintén hangfogóval. – Nem látja, hogy ezek repülőhalak? Felszálltak a Sári-tóból, és véletlenül iderepültek.

Röhögselés rázkódtatta a közel álló emberek vállát.

– Repülőhal csak a tengerben van – suttogta Zuboly bácsi. – Ezeket éjszaka fogta a Micu gyerek, golyószóróval a Sári-tóban, mert szidták az apját!

Szivornyák Vilma néni felkacagott, de nevetését köhögésnek álcázta, gyorsan, mert a három Garai nagy kosarakkal éppen a közelükben szedte össze a halakat.

– Ennyit még lelőni sem lehet, nemhogy kifogni – sziszegte a kuncogástól szaggatottan Tobrák bácsi, az asztalos. – Szerintem a potykák idejöttek éjszaka a lakáskérvényeikkel sorbaállni, hogy még ma rájuk kerüljön a sor.

Mindenki lazán a szájába gyúrte az öklét könyékig, és igyekezett a szemgolyóit féken tartani, hogy ki ne ugorjának a visszafojtott röhögéstől.

Akkor érkezett oda Sipeki tanár úr, útban az élelmiszerbolt felé. Erős fejfájása volt az előző esti töltögetés meg a különös álom következményeként. A halakat megpillantva azonban minden fájdalmáról megfeledkezett.

– Uram, teremtöm! – kiáltotta. – Csoda történt!

– Micsoda? – mordult rá a polgármester.

– Benne van a Bibliában, hogy Jézus csodát mivel a Genezáreth-tónál! Simonék, kik semmit nem fogtak egész éjszaka, annyi halat emelnek ki reggel, hogy szakadoznak a hálói! Nos, hát ezek a halak is valahogy így kerültek ide! Csoda történt!

– Nem csoda – rikácsolt Garai –, hanem összeesküvés! De én tudom, kik a felbujtók! – villant szeme a történelemtanárra. – Tudom, kik akarják romlásba taszítani Zeréndvárat! És le fogok számolni velük! Most pedig menjenek emberek, a dolguk után! Nincs itt semmi látnivaló! Vagy ebben a városban mindenki mindenre ráér?

Az emberek lassan, vihorászva szétszéledtek. Amikor Mátyás László ellépett a kerítéstől, majdnem összeütközött Hollónéval. Az asszony szeme körül nagy karika sötétlett a kialvatlanságtól.

– Bocsánat! – mondta a férfi, és indult volna tovább, ha az asszony útját nem állja.

– Panaszom van – mondta Hollóné csendesen.

– Igen? – kérdezte értetlenül Mátyás, hiszen alig beszéltek életükben két mondatot. Miféle panasz lehet ennek az asszonynak? Csak nem a gyerekek között támadt valami összetűzés?

– A kedves sógora éjfél után jött haza Dénessel. Nézze, Mátyás úr, én szívesen befogadtam őt, amíg nem találnak jobb megoldást, de megkérem, beszéljen vele! Magának se lehet mindegy! Hiszen a maga fiai is vele kószálnak éjjel, ki tudja, hol!

– De asszonyom – vigyorodott el kínjában a férfi –, itt valami félreértés van!

– Nincs itt semmi félreértés! Akármilyen jóindulatú és segítőkész a Kinizsi úr, mint ahogy igazán férfiasan viselkedett, amikor a park megmentéséről volt szó, azt még ő sem engedheti meg magának, hogy hajnalig csavarogjon a gyerekekkel. Én meg várjam őket! Nézze meg, el is aludtam, el fogok késni! – S már indult volna, amikor a férfi bejelentése megállította.

– De asszonyom! – dadogta Mátyás apuka. – Nekem nincs is sógorom. A feleségem egyedüli gyerek volt.

Hollóné a férfi szemébe bámult. Micsoda?! Ha nem a Mátyásék rokona az a Kinizsi Pálnak nevezett személy, akkor kicsoda?!

– A gyerekek azt mondták... – kezdte, de már fordult is, és futva indult hazafelé. Kik érdekelt most a bőrgyár, amikor lehet, hogy a gyerekek élete veszélyben forog? Hiszen ez a titokzatos férfi akárki lehet.

Még Zsibora bácsi kiáltozása sem állította meg, pedig az öreg megeresztette a hangját.

– Jön a szennyvíz! Jön a szennyvíz!

Zaklatott szavaiból kiderült, hogy valaki a szennyvízcsatorna kivezető nyílását a tó partján kövekkel torlaszolta el. A víz nem tudott kifolyni a tóba, és először elöntötte a pincét, aztán rettenetes kék habzással kibuggyant az udvarni. és most az egész gyárat vagy talán az egész várost elöntéssel fenyegeti.

– Barmok! – üvöltötte Garai. – Mért nem szedték el a köveket a csatornából, amikor látták, hogy jön a víz?!

– Hát hiszen szedtük volna mi! – mondta Zsigora bácsi –, de akkora sziklák voltak ott. hogy talán csak daruval lehetne kiemelni. Daru meg hogy bírhatna a tó partjára állni?

„A Szupermandró! – villant Garai agyába. – Ő nem engedte szétverni a parkot! Ő szórta ide a halakat! Ő tömítette el a szennyvízcsatornát! De miért! Ki ez az ember? Ki küldte? És mit fog még csinálni?

Az utolsó kérdésre hamarosan választ kapott a polgármester. Kocsijával a börgyárhoz igyekezve, kisebbfajta tömeget vett észre az iskola kapujánál. Ámbátor mire kiugrott a kocsijából, és odasietett, az emberek már szétszéledtek, A kapun egy kézzel írt, nyomtatott betűs plakát függött a következő szöveggel:

Kedves Zeréndvári Állatbarátok!

Veszély fenyegeti legkedvesebb társainkat! Halálos veszély függ fejük felett! Ne engedjétek, hogy elvegyék tőletek az ártatlan állatokat! Ők nem tehetnek semmit. Csak ti!

Ne eresszétek be lakásaitokba az állatbegyűjtőket! Ha mindenki ellenáll, ha mindenki megvédi állatait, nem tehetnek semmit! Veletek vagyunk! Ne féljétek!

Ezt üzeni Kinizsi Pál és a fekete sereg.

És kézzel még melléfirkálva: *Garai hülye!*

XI. fejezet

Mindebből látszik, hogy Kinizsi és a gyerekek éjszaka nem lustálkodtak. Mert bármilyen erős és ügyes is volt Mátyás hadvezére, s bármennyit is segítettek neki a gyerekek, ekkora munkához nem kevés erőfeszítésre volt szükség.

A döglött halak összegyűjtése nem volt nehéz. Csakhogy a szállításhoz szükség volt néhány zsákra és a zsákokhoz egy kiskocsira. A halak ugyanis nem voltak hajlandók maguktól elúszni Garai Nándor udvaráig. Bí, Gézuka meg a Mátyás fiúk hazaosontak a szükséges szállítóeszközökért, Kinizsi pedig Dénes segítségével kövekkel meg homokkal temette be a csatorna nyílását.

Aztán megérkeztek a többiek, s halkan elindult a kis csapat a polgármester várát pontysereggel bevenni.

Mondták a gyerekek, hogyne mondták volna, hogy láncra vert farkaskutya őrzi az erődítményt, de Kinizsi ez nem tartotta vissza a támadástól.

A gyerekeket hátrahagyva halk, füttyögető hangokat hallatott, úgy közeledett a kerítéshez. Értett ő a kutyákhoz, hogyne értett volna, hiszen otthon Nagyvázsonyban vagy a hadjáratokban szoros közelségben élt velük egész életében. Tudta, milyen hanggal lehet lecsillapítani, magához édesgetni vagy megfélemlíteni őket. S lehet, hogy az emberek nagyot változhatnak ötszáz év alatt (bár én ebben sem hiszek), de az állatok, a kutyák ma is ugyanolyanok, mint ötszáz meg ezer éve. Pontosabban azóta, mióta az emberhez szelídültek. Garai Nándor farkaskutyája is szűkölt kicsinykét Kinizsi fura füttyögéseit hallgatva, de bizony egyszer sem vakkantotta el magát, amikor Kinizsi kiemelte a kaput, bement hozzá, és szépen, óvatosan beparancsolta a házába, majd a kijárat nyílás elé tolta a kukásbödönt.

Akkor már jöhettek a gyerekek, és elszórhatták – szépen, ízlésesen, hogy mindenhova jusson belőle – a döglött halakat a kertben. A kutya ugyan mordult egyet-egyet az undorító halszagra, de Kinizsi varázslatos füttyögetése belefojtotta a hangot.

Amikor a gyerekek befejezték a nagy munkát. Kinizsi a kutyaólhöz ment, s néhány percig suttogott valamit. Hogy mit, azt csak ők ketten tudták a kutyával. A gyerekek csupán a halk rábeszélés végeredményét tapasztalhatták: a kutya elhallgatott. Akkor sem ugatott, amikor a kis csapat már az iskolánál járt. A kiáltvány befejezése és kiragasztása csak aprócska ráadás volt ebben a merész és kegyetlen éjszakai akcióban. Utána mindannyian megnyugodva és a győzelem biztos tudatában osonhattak haza.

Sajnos azt az egy szem kiáltványt azonban nem olvashatta mindenki Zeréndváron. És bár a hír az efféle kisvárosokbari gyors szárnyakon jár, az ellenállásra való felszólítás mégsem jutott el mindenkihez. No, és ha eljutott volna! Sokan vannak, akiket egy efféle kézzel írt felhívás nem bátorít fel annyira, hogy szembeszálljanak a hatósággal, ha az csenget az ajtajukon. Nem szállnak szembe, mert idősebbek, betegek, vagy mert sokszor megijesztett felnőttek, gyerekek.

Úgyhogy a kora reggeli órákban, amikor még Garai Nándor se vette észre a gazdag haltermést, Kapa és Liba, a két repülő sintér kék autójukkal elindultak összeszedni a *haszontalan állatokat*, és bizony az emberek komoran és ellenségesen, de csak kinyitották előttük az ajtót.

– Jó napot kívánok! – köszönt Kapa Kucseránénak, az állomásfőnök fiatal és szép feleségének, akihez legelőször betértek. Fennen mutatta a hivatalos papírt. – Mint nyilván tudni tetszik, Garai úr rendelete szerint be kell szolgáltatni mindazon állatokat, amelyek bizonyíthatóan nem hasznosak! Tessék tehát előadni, milyen állatok élnek a házban.

– Semmilyenek! – mondta összeszorított szájjal az asszony.

– Ejnye, ejnye! – kacarászott Kapa megrovóan, és a társára kacsintott. – A hatósági személyt nem szabad ám félrevezetni, mert az büntetést von maga után!

– Na, tessék már elárulni! – vihorászott Liba is. – Ugyan hadd ne mi mondjuk meg!

– Mit akarnak?! – sziszegte az asszony. – Két gyerekem van! Csak nem akarják elvinni azt az egy szem papagájt, ami a legfőbb szórakozásuk?

– Ugye, hogy mégiscsak akad egy kis állatka itt is! – vihorászott Liba. – Mi tudtuk! Fel van írva nálunk! Csak azt akartuk, hogy magácska mondja meg!

– Ami pedig a papagájt illeti, azt bizony el kell vinnünk – folytatta Kapa –, mert mint tetszik tudni, ez határozatilag kötelező! És a papagáj nem haszonállat!

– Nincs maguknak szívük?! – Az asszony nem mozdult a küszöbről.

– Dehogynincs, kezitsókolom – dudorászta Kapa. – De a rendelet, az rendelet. Nekünk parancsba adták. Ne tessék feltartani a hatóságot a munkájában!

– Csak lenne itthon a férjem! – kiáltotta az asszony, és kibuggyantak a könnyei. – Adna maguknak!

– Nem hiszem – indult előre Kapa. – Az állomásfőnök úr törvénytisztelő ember!

A hórihorgas sintér egyenest a gyerekszobába tartott. Ott volt a két kis Kucsera gyerek, Andi és Ildi. Szerencsére még aludtak. Kapa leakasztotta a kalitkát, és lábujjhegyen kiosont, fel ne keltse őket. Nem volt kedve a két gyerek zokogását is végighallgatni. Annyit nem fizet Garai.

– A kalitkát azonnal visszahozzuk – csacsogott Liba. – Csak áttesszük a madárkát egy dobozba.

– Vigyék a kalitkát is! – fröcsögött az asszonyból a gyűlölet. – Vigyék és egyék meg!

– Köszönjük szépen – mondta Kapa –, elvisszük, ha már ilyen kedvesen tetszik adni.

Mindenütt ehhez hasonló kedves fogadtatásban részesültek vagy még „kedvesebben”. De az állatok kiadását sehol sem tudták megtagadni tőlük, mert a rendelet az rendelet. És egy-egy kis állat miatt bizony senki nem vállalta a büntetést, a beidézés, a hercehurcát.

Tobrák bácsiról, az asztalosról például mindenki tudta, hogy van egy Sámuel nevű teknősbékája. A fia hozta neki görögországi turistaútjáról, hogy ne legyen egyedül az apuka, amíg ő a fővárosban dolgozik

A két állatbegyűjtő besomfordált a nyitott kertkapun, és halkán köhintettek egyet-kettőt a deszkákkal szorgoskodó Tobrák bácsi mögött.

– Jó napot, mester! – köszönt Kapa. – Min dolgozik?

Tobrák bácsi meg sem fordult. Csak illesztgette egymáshoz a két szép deszkaszálat.

– Koporsókat csinállok!

– Ki halt meg? – kíváncsiskodott Liba.

– Még senki! – mordult az asztalos, és felemelte a kalapácsát.

Kapa rögtön előkapta a hivatalos papírt a nagy pecséttel, és maga elé tartotta:

– Itt a rendelet! Biztosan tetszik ismerni! „Minden olyan állat, amelynek tartása nem jár közvetlen haszonnal, mint például házőrző kutya és az egérfogó macska, begyűjtendő és egy később kijelölt helyre eltávolítandó!” Hol találjuk Sámuelet?

– Fogalmam sincs – morogta Tobrák bácsi, és erős, határozott ütésekkel nagy szegeket vert a deszkába. – Itt van valahol a kertben, keressék meg!

A két sintér egymásra nézett, aztán meggörnyedve lassan, óvatosan elindultak a vetemények és a szőlőtőkék közt.

– Sámuel! – szólították a kis páncélos vitézt, mintha csak egy macska vagy kutya lenne, – Samuka! Hol vagy?

De a teknős csak nem akart előkerülni.

Végül négykézlábra állva fésülték át a kertet, s így is félórába került, míg a ribizkebokor alatt

meglelték a kis rejtőzködőt.

– Megvan! Itt van! – jöttek örömmel Tobrák bácsihoz, aki újra csak a hátát mutatta feléjük szótlanul, és szegezte, szegezte nagy elszántsággal a koporsókat.

Dr. Pankotaynak, aki, mint tudjuk, megvédte Garai Micut a börtöntől, palotapincsije volt. Nehezen lehetett volna a kedves kis kutyusra ráfogni, hogy házörző, de az ügyvéd ezzel nem is kísérletezett.

– Mennyit kapnak Garaitól egy állatért? – kérdezte a két vigyori sintért.

– Ötven forintot – mondta Kapa.

– Itt van maguknak száz-száz forint, és elfelejtették, hogy nekem valaha kutyám volt!

– Kutya! – csillant fel Liba szeme, és a zsebébe csúsztotta a pénzt. – Hiszen az ügyvéd úr nem is szereti az állatokat!

– De azért mostanában ne tessék szíveskedni kiengedni a kis édest az udvarra. Az emberek ne lássák...

– Maga csak bízza rám, hogy mit csinálók! – mondta nyersen dr. Pankotay. – Vízontlításra! Majd még éppen neki fognak tanácsot adni, ilyen alja figurák!

Márti mama, Bí nagynénje, akinek a park közelében van a trafikja, különleges állatot tartott otthon: egy pávát.

– Haszonállat! – vetette oda a két sintérnek Márti mama. – Maguk is tudhatják!

– Őrzi a házat? – kérdezte Liba.

– Nem.

– Egereket fog? – kérdezte Kapa. – Nem.

– Akkor mi benne a haszon?

– Eladom a tollait! – rikácsolta az öregasszony. – Maguk is vettek már belőle, nem?!

Kapa Lajos úgy csinált, mint aki elmélyülten tanulmányozza a kezében levő rendelet szövegét.

– Sajnos, itt csak az áll, hogy a kutya meg a macska haszonállat. Te látsz itt a páváról valamit? – kérdezte a társát, aki úgy tett, mintha olvasná a szöveget.

– Én ugyan nem!

– Ne röhögtesen, Tódor! – dörögte Márti mama. – Maga akkor tudott olvasni, amikor nekem sliccem volt!

– Sajnos a pávát el kell vinnünk! – hajtogatta össze a papírját Kapa. – De tessék kérelmezni Garai úrnál a visszajuttatását azzal, hogy hasznos állat. Ha a kérelem jogos, ő biztosan visszaadja!

Márti mama mit tehetett? Szidta a két sintér minden felmenő rokonát külön-külön és együtt, de a páva csak bekerült a kék autóba.

Bezzeg Szivornyák Vilma néninél nem jártak sikerrel.

„Hülyébb rendeleteket is kijátszottam én már!” – nevetgélt magában a sokat tapasztalt asszony, és a sintérek két döglött egérrel várta a kertkapuban.

– Ma fogták a macskáim! – mosolygott rájuk. – Vigyék el Garai úrnak, jó szívvel küldöm!

Kapa és Liba megnyúlt arccal bámultak a két hosszú farkúra, de a hórihorgasabb, s mint tudjuk, eszesebb állatbegyűjtő képe hirtelen felderült.

– Hohó! – mondta. – Vilma néninek két macskája van! Egy macskának két egeret kell fogni hetente! Tehát két macskának ötöt! Vagyis négyet! Így sajnos az egyik macskát...

– Egy pillanat! – mosolygott rá Vilma néni, mint macska az egérre, aztán bement a házba, és rövid idő múlva újabb két hosszú farkú sajtpusztító tetemével érkezett vissza. – Tessék! Kettő meg kettő az itt Zeréndváron is négy! Csókoltatom Garai urat! – És bevágta a felsült hatósági állatbegyűjtők előtt a kertkaput.

A kedves olvasó azt kérdezi, honnan kerített ilyen gyorsan két egeret Vilma asszony? Egyszerű.

Tenyésztette. Mióta a rendelet megjelent, kis kamrájában egy vasládába telepített két egércsaládot, hogy szükség esetén mindig legyen kéznél néhány döglött egér, amelyeket az ő „kis cicái fognak”!

Többet ésszel, mint ész nélkül!

Szivornyák Vilma néniből persze csak egy volt Zeréndváron. A többi házból lassan a kék kocsiba kerültek az állatok, sírás-rívás, átkozódás nem használt. Amikor a koci megtelt, Kapa és Liba hazahajtott. Ott várta már őket egy karosszékben, csizmás lábát az asztalon nyugtatva Ripők Jenő, a híres kisállat-kereskedő.

– Ha ilyen lassan dolgoznak, egy hónap múlva is a macskákat fogják hajkurászni! – dicsérte a sintéreket nyersen a milliomos, és egy pálcával intett, hogy hova tegyék a dobozokat, kalitkákat, akváriumokat. – Siessenek! Siessenek! Délután itt lesz a teherautóm! Nem szeretném, ha csak félig lehetne megpakolni!

– Igenis! – kiáltotta Kapa, s már indultak is tovább.

Miközben a hatóság eme két megbízható embere már javában végezte áldásos tevékenységét, a fekete sereg hat és fél tagja még aludt. Horkolt a vezér is, remegett a nyári konyha, pedig az ajtón hevesen zörgött valaki. Ki meri zavarni ilyen kimerítő éjszaka után Kinizsi Pált?

– Hé, jóember! – hallatszott Hollóné hangja. – Keljen csak fel! Van egy kis megbeszélnivalónk!

– Ki merészel zavarni! – bömböit Mátyás király hadvezére, de elharapta a mondatot. Micsoda idők! Egy asszony kiabálása felferheti a sereg vezérét. Kinizsi kinyitotta az ajtót.

– Mit kíván tőlem ilyen korán reggel, Hollóné asszony?

– Azt *kívánom*, tisztelt úr, hogy fogja a sátorfáját, és menjen, ahova akar!

– Micsoda?! – bödült el Kinizsi. – Még hogy én szedjem a sátorfámat!

– De szedje ám! – nyelvelt a dühös asszony. – Én csak egy elhagyott, gyöngye asszony vagyok!

Engem be lehet csapni! De csak addig, amíg ki nem derül a turpisság! Mert attól kezdve már csak nem engedem, hogy az orromnál fogva vezessenek!

Dénes az erős hangokra felriadt. Mikor megértette, miről van szó, már futott is kifelé a házból, hogy elhárítsa a készülő vihart.

– Gyere csak, te jómadár! – kiáltott rá az anyja. – Kicsoda ez az úr? A Mátyás fiúk nagybátyja?

– Ki lenne más? – dadogta Dénes.

– Nagyon érdekes! Mátyás László ugyanis egyáltalán nem tud arról, hogy az ő feleségének hipp-hopp testvére született! S nemcsak hogy született, de rögtön ötvenévesnek született, ami a világ csudája! Kit hoztál te ide? Mért hazudtál nekem? Mi ez az egész cirkusz?

A zajra a kicsik is felkeltek, és kis papucsban, pizsamában érdeklődéssel lesték anyjukat, akit ritkán láttak ilyen felhevültén.

– Az a helyzet... – dadogta Dénes. – Az a helyzet...

– Az a helyzet, hogy hülyének néztetek! – mondta az anyja, és újra Kinizsihez fordult. – Tessék szíves lenni azonnal távozni a házunkból!

Kinizsi hirtelen elnevette magát, és leült a nyári konyha küszöbére.

– Nyelves egy asszony! Tetszik nekem! Ha nem lennék már házas, igazán feleségnek valónak gondolnám! Maga aztán rendben tudná tartani az uradalmat, a lusta szolgákat és a cserfes szájú fehérceledeket!

– Mit zagyvál megint össze? Miféle uradalomról beszél? Ha nem megy el jószántából, megyek a rendőrségre! Majd ők kiderítik, kicsoda maga valójában! Nem csodálkoznék, ha egy régen keresett csalót találnának!

– Anya! Kérlek! – fogta könyörgésre a dolgot Dénes. – Ne küldd el! Nem mondhatjuk meg,

hogy kicsoda, úgysem hinnéd el!

– Mi az, hogy nem hinném el?! Mért ne hinném el? Talán földönkívüli?

– Majdnem! – nézett az anyjára könnyörgően Dénes, és beharapta a száját.

– Beadott nektek valami mesét, mit?! Elkábította az agyatokat! Ti még nem tudjátok, mit tud összehazudozni egy férfi...! Apátok...

– Anya! – kiáltott Dénes. – Ő valóban Kinizsi Pál, Mátyás hadvezére! – A fiú szája remegett, de ezt a mondatot már nem lehetett visszavonni. Bár Dénes nem is akarta. Örült, hogy nem kell tovább hazudoznia az anyjának. Felszabadultan bizonygatta: – Ő Kinizsi! Az igazi! A valódi! Attila élesztette újjá!

Hollóné harsány nevetésbe tört ki. Nevetett, nevetett, aztán köhögni kezdett, leült a lépcsőre, úgy nevetett és köhögött tovább.

– Egy kis vizet...! – szólt a fiúnak két kacaj között. – Hozz egy kis vizet, mert megfúlok a butaságaitoktól...! Azt hittem, hogy te már kinőttél a gyerekkori mesékből... Ez a sok hülye film a moziban...!

Dénes besietett a nyári konyhába, és hamarosan egy pohár vízzel tért vissza. Már éppen nyújtotta volna az anyjának, amikor Kinizsi elvette tőle a poharat. Aztán odalépett a kis házikó előtt álló asztalféleséghez, és a poharat a malomköre helyezte.

– Adja már ide! Mit szórakozik?! – nevetett rá az asszony, és megvetően legyintett.

Kinizsi egy hirtelen mozdulattal felemelte a malomkövet. Egyik tenyerét aláhelyezte, és mint egy tálcát, az asszony elé nyújtotta.

Hollóné kacagását mintha elvágta volna. Megnyúlt arccal nézte a hihetetlen mutatványt. De még Dénes is leesett állal bámult, pedig ő aztán igazán tudta, ki áll előtte.

– Igyon, asszonyság, ha meg nem sértem! – mondta Kinizsi, hamiskásan somolyogva nagy bajusza alatt.

Hollóné felállt, óvatosan a pohár után nyúlt, és némán bólintott a férfi felé. „Mi történik itt? – zakatolt benne a kérdés. – Az nem lehet, hogy ez a pasas a Kinizsi...! Talán súlyemelő? Egy férfi a tanyáról? De hiszen nem is tanyasi!” Rohangáltak a fejében a gondolatok, miközben óvatosan belekortyolt a vízbe.

Kinizsi pedig visszahelyezte a követ a hatalmas farönkre, és nagyot nyújtózott.

– Hű, de éhes lettem hirtelen!

A reggelit azonban el kellett halasztani, Pat vad ugatása hivatlan vendégek érkezését jelezte.

A kerti úton Kapa Lajos és Liba Tódor közeledtek. Drótkarikáikkal a kezükben óvatoskodtak a hátráló kutya felé.

– Kutyuska! – csicssergett Liba. – Nem fél a kutyuska?

– Te! – sziszegte oda társának a hórihorgas –, ez a kutya nekem nagyon ismerős! Nem fogtuk mi már be egyszer?

– Ha befogtuk volna, nem lenne itt! – okoskodott Liba, és felemelte a drótkarikáját.

– És ha a tegnap kiszabadított kutyák között volt? – kezdte Kapa, de a többi szó a torkába szorult.

– Mi szél hozta erre az urakat?! – zendült fel mögöttük egy ismerős bariton, és a két sintér automatikusan a lábai közé kapva a drótkarikáját, megpördült.

Karba font kézzel ott állt mögöttük a szörnyű ismeretlen.

XII. fejezet

Garai Nándor, Zeréndvár polgármestere halványlila volt a dühtől. A bőrgyár termelését le kellett állítani, mert a hatalmas köveket nem tudták eltávolítani a szennyvíz útjából. A mocskos lé elöntötte a pincéket és a raktárakat. A kár hatalmas volt, és a haját tépő igazgató szerint még hosszú ideig nem indíthatják újra a gépeket.

A rendőrség értetlenül állt a csatorna végén tornyosuló sziklák előtt.

Borda Gáspár főtörzsőrmester, aki természetesen nem találta meg, akit előző nap keresett, elmélázva nézegette a kőhalmot.

– Magától nem kerülhetett ide. Ezt jegyzőkönyvileg is rögzíthetjük. Ha pedig ez igaz, akkor csak két eset lehetséges: az egyik az, hogy már tegnap is itt volt. A másik az, hogy idehozták. Az első eset nem lehetséges, mert akkor már tegnap kiöntött volna a szennyvíz. Ezt jegyzőkönyvileg is rögzíthetjük. Marad az, hogy idehozták. Ha ez igaz, akkor két eset lehetséges: vagy egy ember hozta ide, vagy több ember. Egy ember nem bír el ekkora köveket, ezt jegyzőkönyvileg is rögzíthetjük. Tehát több ember követte el a bűntényt. Ha ez igaz, akkor két eset lehetséges: vagy idegenek voltak, vagy zeréndváriak. Idegenek nem lehettek, mert azokat nem zavarják a döglött halak...

– Na, ide figyeljen, főtörzs! – vágott közbe Garai, aki csak eddig bírta a kacifántos eszmefuttatást. – A maga számára két eset lehetséges: az egyik, hogy nem fogja el a tetteseket, a másik, hogy elfogja! De ha nem fogja el, akkor úgy kirúgatom a rendőrségtől, hogy a lába sem éri a földet! És ezt jegyzőkönyvileg is rögzíthetjük!

Ezzel Garai Nándor berohant a polgármesteri hivatalba, mint mondottam volt: halványlilán és elszántan.

Nem szokott hozzá, hogy az ő terveit valaki keresztülhúzza. Ő aztán igazán szereti a városát. Ő tudja, mi jó a zeréndváriaknak. És aki az ő munkáját akadályozza, az csak a nép ellensége lehet, aljas életű, börtönbe való gazember. Ki ismerheti jobban a zeréndvári emberek lelkét, mint ő, aki itt született? Ő, akit érdemesnek tartottak a polgármesteri posztra. Ő, aki közismert szerénységével és bölcsességével már évek óta gond nélkül irányítja ezt a viharosan fejlődő várost. Vele szállt szembe valaki? Vele, akinek már öt kitüntetése van? Vele, akivel a legnagyobb vezetők is kezét fogtak?

Az a személy, aki Zeréndvár fejlődését meggátolja, az országot akarja romlásba taszajtani.

Az utolsó mondatot már hangosan üvöltötte azon a rendkívüli közgyűlésen, amelyet délelőtt tíz órára összehívott.

– Aki Zeréndvár fejlődését meggátolja, az országot akarja romlásba taszajtani!!! Itt valakik szembeszegülnek a nép iakarátával! Itt valakiknek érdekükben áll, hogy városunk egy koszos, dudvás, állatpiszoktól rothadó helység legyen! Tegnap valakik megakadályozták a park felszámolását! Milyen jogon? Ma hajnalban valakik eltorlaszolták a bőrgyár szennyvízlefolyóját! Milyen jogon? Valakik ellenséges kiáltványt ragasztottak az iskola kapujára! Milyen jogon? De mi megtaláljuk ja bűnösöket! Megtaláljuk, és lecsapunk rájuk! Mert olthatatlan szeretetünk Zeréndvár iránt erre a keménységre kötelez! Azért hívtam össze a közgyűlést, hogy Zeréndváron meghirdessük a rendkívüli állapotokat! Jöjjön ide katonaság, rendőrség! Keressék meg ők a bűnösöket! Vagy akad netán valakinek már javaslata?! A képviselők úgy hallgattak, mint a reggeli haltermés arai kertjében. Úgy megszokták már a hallgatást meg a logatást, hogy a fejüket szinte már nem is tudták vízszintesen ingatni.

Bér Béla, a heves iskolaigazgató elmélyülten figyelte a körmeit. „Milyen gyorsan nőnek! – gondolkodott el ezen a mély és tudományos problémán. – Két napja vágtam le, s már látszik a

kosz! Hm!”

Kucsera Zoltán magában számolt ezerig. „...Ötvenhárom, ötvennégy, ötvenöt, ötvenhat...” Jó módszer volt, már gyerekkorában begyakorolta, amikor a szülei órákon át vitatkoztak. „Hallgatni arany, beszélni veszélyes!” – mondogatta a maga megnyugtatóására. Talán, ha tudta volna, hogyan vitték el reggel gyermekei papagáját...! De nem tudta.

Dr. Pankotay, az ügyvéd úr zavartan mocorgott a székében. Őt is idegesítették ezek a furcsa jelenségek. Ellenállni a polgármester akaratának?! Halakat szórni a kertjébe? Csak nem Garai bukásának az előszele ez? Mert akkor hiba volna melléállni és bukni vele együtt! De ki tudhatja a jövőt előre?

Így gondolkozott az ügyvéd úr, s hallgatott ő is.

Garai Nándor elégedetten dörzsölte össze a kezét. Megint ő győzött!

De mi ez a zaj odakint? Ki kiabál a folyosón? Miféle léptek kopognak a közgyűlés szent némaságában?

– Polgármester úr! – tépte fel az ajtót zilált hajjal és lihegve Rózsika, a titkárnők gyöngye. – Polgármester úr!

– Mi az?! – üvöltötte Garai. – Hogy mer zavarni?! Nem tudja, hogy...

– Itt a televízió! – sikkantott az asszony, és Garai Nándor szava elakadt. – Isten bizony! – hadarta rémülten a nő. – Kamera, lámpa, riporter! Itt Zeréndváron!

Sokféle nagyhatalmat ismerünk, de a televíziónál nagyobb hatalmat alig. Különösen Zeréndváron nem. Mert ugyan mit csinál egy valódi nagyhatalom? Mondjuk: fegyverkezik. Melyik zeréndvári állampolgárt zavarja meg ez az ebédelésben? Sajnos egyiket sem. Vagy mondjuk: békét köt az a nagyhatalom. Melyik zeréndvári fog táncra perdülni ettől a hírtől a templom előtt? Egyik sem. Senki sem. Egészen más. ha kivonul a televízió! Akkor felfordul a világ, megpezsödül az élet, hiszen az az egyetlen hatalom, amely máról holnapra országosan ismert embert csinálhat Kiss 26. Jánosból és Nagy 32. Katából. És ehhez neki nem kell sem fegyverkeznie, sem békét kötnie, csupán felvételt készítenie Jánosról és Katáról, s azt a felvételt este sugározni a televízióban. Tudják ezt a zeréndváriak! Össze is futottak rögtön, ahogy szétszárguldott a hír a világ leggyorsabb és legbiztosabb üzenetközvetítőjén, azaz szájról szájra.

Magas, bozontos szakállú férfi álldogált a park szélén, kezében a videokamerával. Felvételeket csinált a fasorról, a padokról, a játszótér mászókáiról és persze a körben álló zeréndváriakról, akikkel egy szürke öltönyös, kék ingéhez csíkos nyakkendőt kötő férfi beszélgetett.

– Úgy hallottam – fordult a riporter Szivornyák Vilma nénihez –, hogy ezt a parkot meg akarják szüntetni...

– Jól hallotta – pislantott körbe az öregasszony, hogy nem áll-e a közelben Garai valamelyik embere. – El akarják törölni a föld színéről, hogy valami tornyot emeljenek...

– Toronyházat – szólt közbe a riporter, és Vilma néni mosolygott.

– Toronyházat vagy tornyot, nem mindegy? Feldúlják a parkot, kivágják a fákat, megmondom úgy, ahogy van, ha utána összeszidnak is: nem jól van ez így!

– És miért nincs jól? – érdeklődött tovább a szürke öltönyös, de Vilma néni csak legyintett. Az a legyintés sokat mondott, de Vilma néni többet egy szót sem. Nem mintha gyáva lett volna, de gyáva volt. A tévések, ugye, elmennek, Garai meg Vilma néni marad.

Tobrák bácsit keményebb fából faragta a papája, aki szintén asztalos volt.

– Azért nincs jól, uram – emelte fel az ujját, amely olyan göcsörtös volt, mint a deszkák a műhelyében –, azért nincs jól, mert a fa: élet. Én egy egyszerű asztalosmester vagyok. Egy asztalos, aki abból él, hogy kivágják a fákat. Mégis azt mondom: ezek a fák nekünk lélegeznek,

ezek a fák a mi tüdönkbe szivattyúzzák az oxigént: bűn kivágni őket.

– Akkor miért engedik, hogy kivágják a fasort, és ahogy a hölgy mondotta, feldúlják a parkot? – Vilma néninek fülig szaladt a szája: utoljára ötven éve mondták neki, hogy: hölgy!

Erre a kérdésre már Tobrák bácsi sem válaszolt. Szépen visszahúzódott a többiek közé, és ide-oda tekingetett, mintha nem is neki szólt volna a csikos nyakkendő s riporter.

– Ott jön a maga embere – intett a kamera mögé a *hölgy* –, majd az megválaszol minden kérdésére!

Az úton Sipi tanár úr közeledett. Látszott, erősen töri a fejét valamin, hiszen észre sem vette a némán álldogáló tömeget és a tévéseket. Az előző este elfogyasztott italmennyiségtől még kissé kábán próbálta összerakosgatni a fejében csörömpölő emlékezet- és gondolatcserepeket.

Tehát: tegnap este járt nála valaki néhány gyerekkel, és az illető igaz történeteket mesélt Mátyás király koráról. De biztos ez? Biztos! Nem álmodhatta, hiszen a két borospohár még reggel is az asztalán volt az üres üvegek mellett. És ha valamelyik gyerek ivott belőle? No de annyit?!

Egyébként is: tisztán emlékszik egy nagy bajuszú, hatalmas férfira, aki Kinizsi Pálnak nevezte magát!

És ha ezt a férfit is álmodta a bajuszával együtt?

Csak hogy itt van ez a döglötthalas-csoda a Garai kertjében! Ki vitte oda a potykákat? Meg ott vannak a sziklák a csatorna végén! Azt a csínyt ki követte el?

Sipeki Béla magyar-történelem szakos tanár idegesen megdörzsölte a homlokát, és felnézett. Éppen a tévékamerával és a riporterrel találta szembe magát.

„Uramisten! – gondolta. – Már megint álmodom!”

– Jó napot kívánok! – nyomta a tanár úr orra alá a mikrofonját a szürke öltönyös. – Azt szeretném öntől megkérdezni, hogy miért engedik a zeréndváriak, hogy kivágják a fasorukat, és feldúlják a parkjukat?

„Most már biztos, hogy álmodom! – gondolta Sipi tanár úr. – Persze! Nyilván a halakat is álmodtam, meg a sziklákat is álmodtam, ahogy azelőtt a Kinizsit álmodtam! Most meg azt álmodom, hogy Zeréndváron, a park szélén áll egy tévés forgatócsoport, és a riporter arról kérdez, miért engedik a zeréndváriak kivágni a fasorukat? Na de ha álmodom, akkor azt mondhatok, amit akarok!”

– Ide figyelj, öcsi! – kezdte kedélyesen a tanár úr, mert ugyan mindegy, hogy az ember álmában hogyan szólítja meg a tévériportert. – Tudom, hogy te nem vagy valóság, meg a többiek sem, de mindegy: most elmondom neked őszintén, amit gondolok. Először is: van egy buggyant polgármesterünk, Garai Nándornak hívják.

A kamera mögött álló emberek felhördültek. Még Szivornyák Vilma néni is elvörösödött, pedig ő már tizenhat éves korában sem pirult el akármitől. Hogy valaki belemondja a tévékamerába az igazságot Zeréndváron, és még hozzá ilyen nyíltan...! Ez a Sipeki vagy forradalmár lett éjszaka, vagy megint részeg! Csak az a különös, hogy nem látszik rajta az itóka. Meg se billen!

– És nemcsak hülye – folytatta a tanár úr álomi őszinteséggel –, hanem egy ravasz csaló is! Mi van, öcsi? Eltátottad a szád, mi? – A riporter becsukta a száját. Sok emberrel készített már interjút, mióta mikrofont vett a kezébe, de a polgármesteréről kisvárosban józan ember még sohasem mondott ilyeneket.

Sipeki folytatta:

– Figyeljete ide, emberek! – nézett bele a kamerába. – Az nem lenne olyan nagy baj, hogy Garai hülye! Egy-két év alatt az ilyesmi kiderül, aztán jön az újraválasztás és az emberünk a bársonyszékből kirepül! Az a baj, hogy Garai ravasz csaló is! Kihaszználja, hogy a városban a legtöbb dologban az ő szava dönthet, és így mindenkit a kezében tarthat! „Azt akarod, hogy

adjunk pénzt a vállalatodnak? Támogass engem! Azt akarod, hogy felvegyék a gyereket a gimnáziumba? Elintézem, de te támogass engem! Azt akarod, hogy csökkentsük az adódat? Szeress engem!” És így tovább! És így tovább! Tudja maga, mi az a maffia?

– Tanár úr! – szólt közbe Tobrák bácsi. – Ne tessék... Baj lesz!

– Ejnye, Tobrák mester! – legyintett Sipeki Béla. – Maga ébren is ilyen félős, az a baj! Most nyugodtan mondhat, amit akar! Olyat én még nem láttam, hogy valakit az álma miatt feljelentenek!

Tobrák bácsi elbámult. Miféle álmról van itt szó? Amit a tanár úr elmondott, az a legigazabb valóság.

– Szóval, ha tudja, hogy mi az a maffia, akkor tudja, hogy mi van itt Zeréndváron! Hát persze hogy azt csinál Garai, amit akar! Ki akarja irtani az ősi fasort? Kiirtja! Toronyházat akar építeni a park helyén? Toronyházat épít! Mindenki a kezében van! Még én is! Mert holnap azt mondhatja az igazgatónak, hogy „Béla, te! Nyugdíjazd már azt a vén hülyét!” Vagyis engem!

A körben álló emberek dermedtsége, amellyel a tanár úr őszinte szavait fogadták, lassan felengedett. Sőt! Erre az utolsó mondatra tapsolni kezdtek. Ez igen! – néztek egymásra, és csillogott a szemük. – Ez ám a bátor ember! Mindig tudták, hogy sokat szájal Sipeki Béla, ha iszik, de hogy ezt mind elmondja, belemondja a tévébe józanul is, erre egyikük sem gondolt. Őt kellene megválasztani polgármesternek!

Hanem a nagy taps hirtelen elhalt, és az emberek úgy húzódtak hátra, mint akik azt mondják, hogy: mi nem is voltunk itt!

Mi nem is vagyunk itt! Mi nem hallottunk semmit! Mi nem tehetünk semmiről!

Sipeki tanár úr mögött, az úton Garai Nándor közeledett feldúltan a képviselőkkel. Haragos hangja már messziről hallatszott:

– Hagyják abba! Kérem, azonnal leállni! Ki engedélyezte itt a forgatást? Oszoljanak, emberek, oszoljanak!

Sipeki tanár úr arca felderült. Nagyszerű! Garai belekerült az álmába! És itt is milyen nagy szája van!

– Csendesebben, kisember! – emelte a polgármester elé a tenyerét a történelem tanára. – Most is kiabálsz? Nem elég téged elviselni a valóságban? Pofa alapállásba! És tessék bocsánatot kérni, itt, mindannyiunktól!

Garai levegő után kapkodott megdöbbenésében. Mit merészel ez?!

– Ne tátogj, kis maffiózóm, ne tátogj! Mondd utánam szépen: bocsánatot kérek, hogy az orrotoknál fogva vezettelek benneteket eddig!

– Példátlan! – süvített Garai. – Ez megőrült! Azonnal távolítsák el!

– Óriási! – nevetgélt a tanár úr. – Fantasztikus! Pont olyan, mint az életben! – Aztán megint a tévékamera felé fordult. – Kedves ország népe! Nézd meg, milyen egy felfuvalkodott polgármester! Álmában sem tudja elviselni a kritikát! És az ilyenek irányítják egy város sorsát! Az ilyenek döntenek fasorokról, parkokról és emberekről!

Garai ezt már nem bírta tovább. Mint egy felfingerelt oroszlán az idomítójára, úgy ugrott Sipeki tanár úr hátára. Egy pillanat múlva már a földön henteregtek, s birkóztak, mint két megvadult diák.

– Mit mondtál, te krétanyaló?! – üvöltötte a városatya. – Ki a felfuvalkodott?! – és beletérdelt Sipeki Béla hasába.

– Hű, a mindenit, de fáj! – hörgött a történelem tudósa. – Mért nem ébredek én fel? Hiszen ez nem is álom! – És visszakézből szájon kapta Zeréndvár polgármesterét.

– Válasszák őket szét! – kiabáltak a képviselők.

– Csak a fejét, hogy meg ne sántuljon! – sivitotta Szivornyák Vilma néni, bár azt nem mondta, hogy kinek szól a javaslat.

A kamera pedig hangtalanul dolgozott, és megörökítette a porfelhőt kavarázó vad lovagi tornát, amelyhez hasonló mostanában Magyarhonban nemigen fordult elő.

Az egész verekedés nem tartott tovább két-három percnél.

Hirtelen kiáltozás hallatszott messziről. Pontosabban két-három hangos mondat zengett végig az úton, mint egy felvonulás jelszavai. Először csak ennyi hallatszott: „Papapam... Garai, papapam... valaki! Papapam... keresünk, papapam... mesterünk!”

Sipeki tanár úr és Garai lehengeredett egymásról. Felálltak, és lihegve figyelték a fel-felcsapó rigmust.

„Papapam... Garai, papapam... valaki! Papapam... keresünk, papapam... mesterünk!”

A kamera a főutcára szegeződött. A zeréndváriak, képviselők és egyszerű lakosok némán meredtek előre a messze futó fasorok között.

És akkor az egyik keresztutcából ütemes léptekkel befordultak a kiabálók. Elöl Kinizsi a gyerekekkel, utána a kék színű kocsis lassan araszolva, a kocsi mögött pedig a zeréndváriak vonultak, kutyákkal, macskákkal, kalitkákkal. És most már tisztán hallatszott a rigmus:

– Tűnjön el Garai! Küldje el valaki! Ha állatot keresünk, ott a polgármesterünk!

XIII. fejezet

Hogy került ide a tüntető tömeg? S honnan vették az egyszerű állattartó lakosok a merészséget, hogy efféle szentségtörő mondatokat kiabáljanak? És hogyan kerültek a felvonulók élére a gyerekek Kinizsivel?

Utoljára Hollóék kertjében váltunk el tőlük, amikor Kinizsi teljes terjedelmével bekerítette a két sintért, és nagy nyugalommal megszólította őket: – Mi szél hozta erre az urakat?

A két sintérből csak néhány magánhangzó bugyborékolat elő, valahogy így: ÉEIAAOUAÉEÜ! Ami körülbelül annyit lett, hogy „kérem, mi csak a dolgunkat végezzük”, de inkább a kijáratot lesték, merre a legközelebb. Csakhogy a kertkapuhoz a legrövidebb út Kinizsin keresztül vezetett. Elöl a hadvezér, hátul Pat, a két sintér jobbnak látta leejteni fegyverét: a drótkarikákat.

Kinizsi feltúrta karján a könnyű inget.

– Mit mondtam én utolsó alkalommal, amikor összehozott bennünket a végzet? Vagy talán manapság nem értenek a magyar emberek a magyar szóból? Nézzetek jól meg, patkánynépség! Én vagyok a ti halálotok! Én hozom el a ti szemetekre a végső sötétség nagy nyugalma!

Kapa és Liba fogsora olyan dobszólóba kezdett, hogy ezzel a produkcióval felvették volna őket a Zeneművészeti Főiskolára.

– Nézzétek a kezemet! – emelte fel hatalmas mancsát Mátyás vitéze. – Ezer és tízezer ellenség vére tapad hozzá, törökök, németek, csehek és magyarok csontjait törte össze ez a két kéz! S most ti következtek, népek árulói! Imádkozzatok!

– Ne! – ugrott Kinizsi elé Hollóné. – Ne bántsa őket! – „Kétségkívül ez az ember valóban Kinizsi Pál!” – villant át az asszonyon. Vagy álmodik? De akár ébren van, akár álmodik, az ő kertjében nem fog vér folyni. – Ne bántsa őket!

– Álljon félre az asszonyság! Ne szóljon a férfiak dolgába! Nem szeretem!

– Szereti, nem szereti, nem érdekel – kiabált Hollóné –, maga itt nem fog nekem öldökölni! Felőlem lehet akárki, Kinizsi, Mátyás, Szent István vagy Piedone, az én házamban még én parancsolok.

A két sintér hálatelt pillantásokkal pislogott az asszony felé. Magukban külön-külön megfogadták, hogy ha innen egyszer kikerülhetnek élve, azonnal elbujdosnak Budapestre. Ott sok a sintér, sok a kivert eb, és talán kevesebb az efféle gyilkos indulat.

– Álljon félre, asszonyság! – sötétült el Kinizsi arca. – Rosszul teszi, aki Mátyás király hadvezérének a dolgába üti az orrát! Azt mondom!

– Én meg azt mondom, hogy Mátyás hadvezére teszi rosszul, ha egy mai asszonnyal akasztja össze a bajsztát! Érti, szép ember?!

Csak az a magasságos, mindent tudó szuperkomputer mondhatná meg talán, hogy mi történt volna Hollóné és Kinizsi között, ha nem vágtatnak be hirtelen a kapun a Mátyás fiúk.

– Tévéznek a parkban! – üvöltötte Domi. – Benne leszünk a Híradóban!

– Hülye! – intette le az öccsét Attila. – Inkább azt mondd, hogy hiába tettük ki a plakátot, már egy csomó állatot...!

Kinizsi újjáélesztője itt elharapta a mondatot, mert észrevette Hollóné háta mögött a két kocsonyának álcázott sintért.

– Itt vannak! – rikkantotta Domi. – Ők szedték össze! Verd agyon őket, Pali bácsi, kérlek, gyorsan verd agyon!

– Már te is kezded, te békaeszű! – torkolta le a kisebbik Mátyás fiút az asszony. – Ha a „nagybácsikátok” agyonveri ezt a két gazembert. Isten sem menti meg az akasztófától!

– Nem verheti? Jaj de kár! – mondta Domi. – Pedig most már igazán megérdemelnék.

– Jobb ötletem van! – csapta össze a kezét Attila. – Szabadítsuk ki az állatokat, és őket zárjuk be a ketrecbe!

– Hurrá! – kiáltotta Domi. – És vigyük körbe őket a városon!

Kinizsi elmosolyodott. Jó tanítványok ezek a Mátyás fiúk. Ezt a tréfát ő is kitalálhatta volna.

Félrehessentette Hollónét, és galléron ragadta a két sintért.

– Gyertek csak, madaracskáim! Röpüljete be a kalitkába, ha már így döntött rólatok a népítélet!

– És a két rúgkapáló embert néhány centiméterrel a föld fölé emelve a kék kis teherautóhoz vitte.

Bí és Gézuka éppen akkor érkeztek a kapuhoz lihegve.

– Mit tetszik velük csinálni? – kerekedett el a kislány szeme.

– Hogyhogy mit?! – mordult Kinizsi. – Nem tudod, hogy a haszontalan állatokat össze kell gyűjteni? – És harsogva nevetett.

A nevetésre és a gyerekek zsvajára megpezdült az utca. Kiszaladtak az emberek a házak elé, és amikor látták, miféle mutatvány készül Hollóéknál, rögtön csatlakoztak a tréfacsinálókhoz.

Némelyik azért, hogy visszavegye az állatát, amelyet a két sintér már begyűjtött. Némelyik azért, mert egyetértett Kapa és Liba megbüntetésével. És persze voltak olyanok is, akik csak kíváncsiságból siettek oda: vajon mi lesz mindennek a vége?

A gyerekek gyorsan kieresztették a nagyobbik ketrecből az iskolai gondnok, Jani bá' kutyáját, és a helyére Kinizsi begyömösölte a két állatfogdosót. Némán és ijedten kucorogtak a rács mögött Garai hű szolgálai. Annyi esze mind a kettőnek volt, hogy ebben a helyzetben nem lenne bölcs dolog fenyegetőzni, mert Kinizsi mellett a körülöttük álldogáló emberek szeméből sem néztek ki túl sok jót.

Miután Kapa és Liba a megfelelő helyre került, az egyik szomszéd vállalta a sofőrséget, és beült a teherautó volánja mögé. A kocsit lassan elindult, és utána, mint egy felvonuláson, kezükben kiszabadult állataikkal, vidáman lépkedtek a zeréndváriak. Menet közben innen is, onnan is csatlakoztak hozzájuk az emberek, s mire Kapáék háza elé, az összegyűjtött állatok tanyájára értek, már igen tetemes létszámú embertömeg követte a kocsit és Kinizsi kis csapatát.

Ripők Jenőnek ez egyszer szerencséje volt. A ház előtti zajongásból rögtön megértette, hogy nem újabb állatszállítmánnyal örvendeztetik meg a zeréndváriak, és úgy ugrott ki a hátsó ablakon, mint egy jó szimatú kutya fut a sintérek előtt. Futott a kerteken, kerítéseken át, s meg sem állt a szülőfalujáig.

Kinizsiék pedig megszállták a házat, s kicsi állatait mindenki kiszabadíthatta a szomorú fogságból. Kucseráné a papagájt vette magához kalitkástul. Márta mama pedig a pávát helyezte el a kocsin a két ketrecbe rekesztett *díszmadár* mögött. S miután minden állatot kiszabadítottak, a menet, továbbindult a park felé. Vakítóan sütött rájuk a májusi nap, ragyogott a főutca fáinak zöldje, mintha a természet is tudta volna, hogy elkövetkezett megmenekülésének – győzelmének napja.

A park szélén álló televíziókamera a közeledő zeréndváriakra szegeződött. Nem mindennapi eseményt örökítettek meg, tudta ezt a riporter is, akit több névtelen levél hívott a városba már két nappal a nagy események előtt.

A levelek lényegében azt üzenték a nagyhatalmú televíziónak, hogy:

Zeréndvár veszélyben, a fasort kivágják, a parkot elpusztítják, az állatokat begyűjtik, segítség! segítség!

A riporter a segélykérő levelek elolvasása után azonnal kocsiba ült, s indult Zeréndvárra.

Ahonnán ilyen levelek érkeznek, ott minden perc végzetes lehet. Persze nem árulta el sehol, hogy kicsoda, még a szállásról is egy szomszédos városban gondoskodott, nehogy kitudódjon: milyen ügyben nyomoz. Mert egy Garai mindenre képes lehet, hogy ki ne derüljön az igazság. Így, valódi célját elrejtve, itt-ott kérdezősködve, s mint tudjuk, még Kinizsi cseles hadiakcióit is meglesve, bizonyossá vált előtte, hogy a levelek minden szava igaz. Ezután más feladata nem volt, mint hogy értesítse társait a televíziónál, és a park mellett megkezdődjön egy szenzációs leleplező műsor felvétele. A többit már tudjuk.

Amikor Garai Nándor polgármester legyezőszerű füleivel felfogta a közeledők kiáltásainak értelmét, remegni kezdett a térde, és kiszáradt a szája.

– Nem – mormolta –, ez nem lehet igaz!

Hiszen őt szeretik a zeréndváriak. Hiszen ő mindent Zeréndvár érdekében tett. Azt, hogy a bőrgyár segített neki felépíteni a *házikóját*, azt ő igazán megérdemelte a sok jótéteményével. És hogy az állatokat el akarta adni...? Hát istenem! Azoknak az állatoknak ugyan mindegy, hogy hol vannak!

Így rohángáltak fejében a gondolatok, miközben nagyokat nyelt a félelemtől.

Elszaladjon? Azt nem lehet! Hiszen akkor el kellene bujdosnia ebből a városból mindörökre. Szembeszálljon a tömeggel?

Hátrasandított a képviselők felé. Mindeddig hű Bólogató Jánosai óvatosan, araszolva hátráltak be a fák árnyékába. Ezekre nem számíthat. Hol a rendőrség? Hol a katonaság?

Hirtelen észrevette Kinizsi hatalmas alakját. Nagy rémületében eddig fel sem figyelt rá.

„A Szupermandró! – villant agyába a felismerés. – Hát mégis igaz? De ki ő? És ki küldte?”

Kinizsi néhány méterrel a kamera előtt felemelte a karját: megállást parancsolt a harsogó tömegnek és a lassan araszoló kék kocsinak.

– Benne leszünk a tévében! – súgta boldogan Domi. – Ott a felvevő! Tessék mosolyogni!

– Mosolyogjon a halál! – sziszegte vissza Mátyás hadvezére. – Ez nem cirkusz, fiam! Ez élethalálharc!

Aztán kieresztette a hangját.

– Te vagy-e az a híres-hírhedett Garai nádor?! – harsogott a polgármester felé, akit azonnal felismert a zeréndváriak alkotta félkör közepén. Hogyne ismerte volna fel! Sok önkényeskedő főurat látott ő a XV. század vérzivataros idejében. (Hogy őszinték legyünk, például saját magát is, ha a tükörbe nézett.) Akkortájt az efféle önkényeskedés *szokás* volt, még ha Mátyás király meg is büntette a kolozsvári bírót vagy a gyevi bírót vagy a gömöri urakat időnként.

Garai megpróbálta kihúzni magát, fölvenni ismét a parancsoló pózt, ami oly sok évig bevált magas posztján, de a hangja, ez az influenzás varjúhőrréntés elárulta. (Zárójelben a *szöveg* magyar fordítását közöljük.)

– Kri maga? (Ki maga?) Mhilyen joghon avakkhoz bhele a thörrvégy fékrehajításába?! (Milyen jogon avatkozik bele a törvény végrehajtásába?) Azzsonnyal ikhaszolja maghál! (Azonnal igazolja magát!)

– Mit vartyogsz, te békaember?! – dörrent a kakaskodó városatyára Kinizsi Pál, és a kardjához kapott. (Azaz a kardjához kapott volna, ha a kardja ott lett volna.) – Rögtön kettőt csinálók belőled, pedig egy is igen sok már, ha el nem takarodsz ebből a városból!

Az emberek felzúgtak, polgármesterrel így még nem beszéltek Zeréndváron, mióta feltalálták ezt a hivatalt. Ez az ember bolond! Vagy külföldi! Vagy a fővárosból küldték! Még a riporternek is elakadt a lélegzete, pedig neki az a szakmája, hogy a tűzhányó kitörése közepén is csendes hangon tájékoztassa a nagyközönséget: honnan hova hullanak a kövek. Csak a kamera vette fel teljes nyugalommal az egész jelenetet, merthogy az csupán egy gép.

– Mi?! Mi?! – visított magas fejhangon Garai Nándor, és a karjaival csapolni kezdett felindultságában, mint aki el akar repülni. Aztán elordította magát: – Micu! Micukám! Gyere!

– Maga csak ne hívja a cicukáját! – mordult rá a hadvezér. – Nincs az a cicu, aki magát megtarthatja az uraskodásban! Harmadik napja vagyok ismét ezen a szent földön, az én magyar hazámban, de azóta csak a maga rémtetteivel kell foglalkoznom! Hát elég okot adott rá, hogy a ló farkához köttessem, ha úgy tetszik, s így vontassam ki a városból!

– Mondja, tisztelt úr – emelte fel mikrofonját a riporter –, honnan jött ide három napja?

Kinizsi méltóságteljesen odafordította a fejét.

– Maga kicsoda? És mit akar azzal a fokossal?

– Porosz József vagyok, a Magyar Televízió riportere.

– Maga mozog az üveg mögött?

– Az üveg mögött? – bámult el egy pillanatra a riporter, aztán elmosolyodott. – No persze: az üveg mögött! Én! És holnap este ön is ott fog „mozogni”, ha megengedi! Tehát: honnan jött ide három nappal ezelőtt?

Kinizsi a gyerekekre nézett. Attila megrántotta a vállát. Most már talán el lehet árulni a nagy titkot. Győztek! A többiek is bólintottak.

– A múltból jöttem – mondta kongó, mély hangon Mátyás király hadvezére. – A nevem: Kinizsi Pál. Talán magának sem ismeretlen ez a név.

– Már hogy volna ismeretlen! – mondta a riporter. – Így hívták a fekete sereg vezérét is.

– Nem *így hívták*, hanem így hívják! Merthogy én vagyok az! – mondta Kinizsi, és kihúzta magát.

Hanem a körben álldogáló emberekből kitört a nevetés. Kemény ember a fickó! Jól helyre tette Garait! De hogy ő lenne a hadvezér...?! Mégiscsak bolond lesz ez, ha Kinizsinek hiszi magát!

Csak Hollóné nem nevetgélt. Ő látta a malomkövet tálcaként felemelni. S ha nem is bírta elhinni, hogy valaki feltámadt halottaiból, úgy sejtette, hogy ez a férfi nem bolond.

Garainak a legjobbkor jött a zeréndváriak nevetése. Magyarországon megsemmisül az, akit kinevetnek. Nevetett hát, és az emberekre kacsingatott egyetértően.

– Éljen Kinizsi Pál! – rikácsolta. – A nagy hadvezér! Hogy van Mátyás király? És hogy vannak a bolondok? Hihihih!

A gyerekek zavartan nézték hősüket meg a nevetgélő embereket. Nem mondhattak semmit, nem bizonygathatták az igazságot, mert tudták, még nagyobb lenne a mulatság. Mikor hisz egy felnőtt egy gyereknek, ha „meg van győződve” valamiről?

Közben az apja hívására Garai Micu is megérkezett, és értetlenül kapkodta a fejét a nagy vidámság hallatán s láttán. Mért hívta az apja, ha semmi baj?

– Nézd csak! – intett a polgármester Kinizsi felé. – Tudod, ki ez? Mátyás király katonája! A fekete sereg vezére! Kinizsi Pál! És ez a bolond mondja nekem, hogy takarodjak a városból?!

– Mi?! – horkantott Garai Micu. – Ezt mondta? Majd én megtanítom, hogy viselkedjen normális emberek között! – És feltúrte az inge ujját, hogy jól látszának bodybuildingben kifejlesztett izmai.

– No, énekeljete csak valamit! – súgta oda Kinizsi a gyerekeknek hamiskás mosollyal, és mocsanatlanul figyelte az izompacsirta készülődését.

A gyerekek összepislantottak. Énekelni? Most? Minek? És mit? Mindegy!

Kinizsi kéri, hát legyen!

Bí kezdte, a többiek folytatták:

„Gólya, gólya, gilice,

*mitől véres a lábod?
Török gyerek megvágta,
magyar gyerek gyógyítja,
sípbal, dobbal, nádi hegedűvel!”*

S kezdték előlről egyre hangosabban, magabiztosabban. A felnőttek a váratlan és különös énekléstől meglepődtek és elhallgattak. De Garai Micu nem törődött a *virnyogással*. Kakaskodó léptekkel közeledett, és szapulta, csúfolta Mátyás hű emberét.

– Heveskedünk? Heveskedünk? Kiszabadultunk a sárgaházból? Jártatjuk a szánkat felelőtlenül? Nem szeretném, ha ez még egyszer előfordulna! Mert nagy dádá lesz akkor! Nesze az előleg! – És már ütött is. Azaz csak ütött volna, ha Kinizsi nem hajlik el hirtelen az előreleendő ököl elől. Elhajolt, lehajolt, s a karját fel sem emelve, pusztán a fogával ragadta meg Micu derekán a bőrvet. Megragadta, s az ének ütemére dobbantgatva a lábával, lassan forogni kezdett. Az emberekből kitört a meglepetés moraja. Garai Nándor pedig a szájára tapasztotta a tenyerét rémületében.

– *Gólya, gólya, gilice, mitől véres a lábod...?* – énekeltek egyre gyorsabban a gyerekek, s Kinizsi az ütem szerint forgott, forgolódott. És a zeréndváriak hirtelen tapsolni kezdtek. Nem értették ugyan, hogyan történt a csoda, miképpen támadhatott fel hamvaiból Kinizsi Pál, de mindannyian tudták, hogy a fekete sereg vezére a győzedelmes kenyérmezei csata után így ragadott fel egy törököt, s így táncolt vele katonái legnagyobb ámulatára.

Tapsolt a riporter, tapsoltak a gyerekek. Csak Garai Micu nem tapsok. Vergődött az oroszánfogak között, próbált kiszabadulni, de hiába. Csak úgy tekergett, mint béka a gólya csőrében, ha felszáll vele a vízpartról a fehér madár. Azután hirtelen Kinizsi kiengedte a fogai közül a bőrvet, és a polgármester fia úgy landolt a földön, mint egy Boeing, ha elveszti a szárnyait. Bár csontja se tört, Garai Micu úgy maradt mozdulatlanul: biztos, ami biztos, még egy ilyen táncot nem bírna ki ép bőrrel. Jobb most ájulást tettetni.

Ám a zeréndváriak nem törődtek sem vele, sem Garai Nándorral. Mind odagyűltek Kinizsi köré, nézegették, a szemükkel simogatták, a kezükkel érintették, hogy részesei legyenek a csodának. Legelől persze éppen Sipeki tanár úr ujjongott, aki most már végképp nem tudta, hogy ébren van-e, vagy álmodik. De különösen akkor zavarodott össze a történelem és magyar kiváló oktatója, amikor Kinizsi így szólt:

– Garai nádor ezek után nem lehet e tisztességes város ura! Új vezetőt válasszatok hát, s javaslom, legyen az új vezér eme férfiú, ki a történelmet s különösképpen Mátyás király korát jól ismeri! Mert megtanuljátok: csak az tudja irányítani a jelent, és az sejtheti a jövőt, aki világosan látja a múlt erényeit és hibáit!

És akkor ott a zeréndváriak jelen levő képviselői egy akarattal kiáltották ki új polgármesterüknek Sipeki Bélát, mint egykor Mátyást királynak a Duna jegén.

– Éljen Sipeki! Éljen Kinizsi! Éljen Sipeki! Éljen Kinizsi! – zúgott a kiáltás a város felett, és aki még nem hallott volna a változásokról, az is odarohant erre a szózatra.

Sipeki Bélát Kinizsi egy mozdulattal felhelyezte a kis kék teherautó tetejére.

– Szóljon a néphez! – súgta a fülébe. – Köszönjön, hirdessen, ítéljen! Amint az mindig szokás volt és szokás lesz.

– Zeréndváriak! – szólt megbicsakló hangon a tanár úr. – Polgártársaim! Lehet, hogy álmodom, lehet, hogy ébren vagyok. De akár így van, akár úgy, szívből köszönöm nektek a bizalmat. (Taps.) Megígérem, hogy egy kortyot sem iszom többé, amíg polgármester leszek. (Éljen! Éljen!) Ami pedig a várost illeti: a fasort nem vágjuk ki, éljenek a fák, ameddig sorsuk engedi. (Hurrá!) A

parkot rendbe hozatjuk! Nem kell nekünk toronyház, székház, s ha mégis kell, majd találunk számára jobb helyet! (Úgy van! Éljen Sipeki!) A bőrgyár – hogy sorban haladjunk fontos ügyeinkben – két hónapot kap, hogy megcsinálja a szennyvíztisztítót. Ha két hónap múlva is szennyezi kis tavunk vizét, a gyárat bezáratjuk! (Taps.) Állatokat pedig mindenki tarthat! Annyit és olyat, amennyit és amilyet csak akar! (Éljenek az állatok!) Ami Garai Nándort és társait illeti, nem kívánom elüldözni őket. Élhetnek velünk, ha tisztességesen s becsületben dolgoznak ezután. Természetesen vagyonuk azon részét, amelyet tisztességtelen úton szereztek, például a polgármesteri *váracskát*, vissza kell szolgáltatniuk a közösségnek. (Éljen! Úgy van! Hurrá!) Végezetül pedig javaslom, hogy Kinizsi Pál legyen városunk díszpolgára és örökös főbírója!

– Éljen! Egyetértünk! Úgy van! – kiabáltak a zeréndváriak, és diadalmenetben kísérték Sipeki Bélát, Kinizsit és a gyerekeket a polgármesteri hivatalba.

A sintérek ketrecét Domi nyitotta ki.

– Na, futás! – mordult rájuk Kinizsi hanghordozását utánózva. – Aztán ne rosszalkodjatok, mert baromi dádá lesz!

Kapa és Liba úgy elrohantak, mintha egy sereg kergette volna meg őket. Pedig csak Pat futott utánuk haragosan ugatva egy darabig.

XIV. fejezel

Az a májusi nap, amelyen Garai Nándort elkergették és Sipeki Bélát választották meg polgármesternek, aranybetűkkel került Zeréndvár történetébe. Néhányan ugyan azt állították később, hogy az egészet csak álmodták egyesek, de ki látott már olyat, hogy ugyanazt álmodja egy város teljes lakossága. Hát még olyat, hogy az álom vége: Garai leváltása, igaz legyen.

Ambátor az álom mellett szól az a tény, hogy Kinizsi Pál, akit ugye mindenki láthatott, sőt meg is érínthetett, másnap reggelre eltűnt. Amikor a Holló ikrek befutottak a nyári konyhába, hogy felkeltsék az előző napi mulatozásban, ünneplésben elfáradt hőst, az ágyban nem találtak senkit. Hollóné meg Dénes először arra gondoltak, hogy Kinizsi ismét elment kószálni, de miután délig nem érkezett vissza, értesítették a többiek: a Mátyás fiúkat, Bít és Gézukát. Közben kissé idegesen a tévések is megérkeztek. Idegességük oka az volt, hogy az előző napi felvételekről Kinizsi egészen egyszerűen eltűnt. Ahol neki kellett volna beszélnie vagy táncolnia, ott üresen maradt a film! Ilyesmire a világ televíziózásának történetében még nem volt példa. Ezekkel a fehér foltokkal persze nem lehetett a tévében lejátszani a zeréndvári eseményekről készült tudósítást, mert az egész ország azon röhögött volna, hogy a tévések feltámasztották Kinizsit, de bizonyítani csak a nagy semmit ábrázoló képekkel tudják.

Visszajött hát a riporter Zeréndvárra, hogy megismételje a felvételt. Csakhogy Kinizsi Pál nem volt sehol.

A gyerekek beszáguldozták az egész várost, és a felnőttek segítségével felkutattak minden zugot, minden rejtekhelyet, de hiába. Már lefelé készülődött a nap korongja, amikor a Hollóék kertjében elgyötörtén üldögélő gyerekek közül Attila hirtelen felugrott.

– A páncélok! – kiáltotta. – Gyerünk az iskolába! – S futott. A többiek ugyan nem értették, mi az összefüggés a páncélok és Kinizsi eltűnése között, de követték a banda eszt. Attila – Jani bá’, a gondnok ellenkezését semmibe véve – egyenesen a laboratóriumba szaladt. Kinyitotta a termet, aztán feltépte a nagy szekrény ajtaját is, ahova a lovag felszerelését rejtették. De sem a páncélok, sem a fegyverek nem voltak ott.

– Sejtettem – mondta halkan Attila, és szomorúan leült a számítógép elé.

– Mi történt? – rángatta a bátyja vállát Domi. – Mondd már! Megszökött a páncéljában? De miért? Hiszen díszpolgár lett! Meg hős! És benne lehetett volna a televízióban!

– Nem szökött meg – mondta Attila. – Egyszerűen szétfoszlott. Ahogy újjáéledt, úgy tűnt el, amikor meggyöngült körülötte az erőter. Még szerencse, hogy három napig kitartott.

– És most hol van? – kérdezte Bí.

– Ahol eddig – simogatta meg Pat fejét Dénes. – A múltban. Meg a földben.

Bí szemében nagy könnycsepp készülődött a legördüléshez. Pat az orrával megbökdöste a kislány derekát, mintha megérezte volna a gyermeki gyász fájdalmát.

– Ne bögj! – dörmögte Domi, és szívott egyet az orrán. – Hiszen bármikor feltámaszthatjuk! Nem, Attila?

– De – bólintott bizonytalanul az idősebbik Mátyás fiú, és a többiekre mosolygott. – Végül is, ha egyszer sikerült, miért ne sikerülne bármikor!

Pat vakkantott néhányat, és a farkát zászlóként lengette a levegőben. Odaszaladt, ahol Kinizsi néhány nappal azelőtt megjelent, és a körmével megkaparta a szőnyeget. Mintha csak azt mondaná, hogy: gyerünk! Mire vártok? Mért nem csináltok újra csodát?

– Mindennek eljön az ideje – mondta Dénes, mintha kitalálta volna a kutyája gondolatát.